

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ
Житомирський державний університет ім. Івана Франка
Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету
Мозирський педагогічний університет ім. І.П. Шамякіна (Республіка Білорусь)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Матеріали III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

29-30 березня 2018 року

Збірник наукових праць

Електронне мережне наукове видання

Вінниця
ВНТУ
2018

УДК 378.147
I 66

Видається за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету
Міністерства освіти і науки України

Редакційна колегія: Кобилянський О.В., доктор педагогічних наук, професор
Томчук М.А., кандидат технічних наук
Кобилянська І.М., кандидат педагогічних наук

Рецензенти: Шахов В.І., доктор педагогічних наук, професор
Клочко В.І., доктор педагогічних наук, професор

I 66

Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців. Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 29-30 березня 2018 року : збірник наукових праць [Електронне мережне наукове видання] / Міністерство освіти і науки України, Вінницький національний технічний університет [та інш.]. – Вінниця: ВНТУ, 2018. – 1,25 Мб.

ISBN 978-966-641-739-1 (PDF)

Збірник містить Матеріали III МНПК за такими основними напрямками: філософські та методологічні засади інноваційного розвитку вищої освіти, стратегії інноваційного розвитку вищої освіти в Україні та в світі, інноваційні технології та методики навчання в підготовці фахівців в умовах суспільства ризику, інноваційні технології в професійній підготовці технічних спеціальностей та менеджерів, проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійній освіті.

УДК 378.147

Роботи подаються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, яка наведена в роботах, та залишає за собою право не погоджуватися з думками авторів на розглянуті питання.

ISBN 978-966-641-739-1 (PDF)

© Вінницький національний технічний університет,
укладання, оформлення, 2018

Зміст

В.М. Лабусюк Інноваційні технології в освіті	1
І.М. Кобилянська, І.Г. Кюльян МООС як сучасний спосіб для підвищення кваліфікації фахівців	4
М.В. Мазур Проблема погіршення здоров'я при тривалому сидінні.....	6
Д. В. Хлиповка Використання інноваційних технологій у вивченні іноземних мов	9
А.О. Переродов Використання сучасних інформаційних технологій для підвищення рівня володіння іноземною мовою.....	13
В.С. Видайко Інформаційні технології як засіб реалізації інноваційних процесів у процесі навчання.....	15
В. О. Майстренко Інформаційні технології як засіб реалізації інноваційних процесів при підготовці сучасного фахівця з інформаційної безпеки	17
Р. Г. Казаков Правила користування ПК	19
В.В. Кошовський Методи проектного навчання під час вивчення «Безпеки життєдіяльності»	22
К.Р. Траченко Сучасні тенденції в професійній підготовці студентів-менеджерів.....	25
Д.В. Хлиповка БЖД як багатофункціональна система і її актуальність в сучасному світі.....	28
Я.Ю. Куш Використання інтерактивних методів навчання для формування іншомовної професійної компетенції.....	30
Т.М. Степанова Інформація – як сфера життєдіяльності людини та інформаційні технології на уроках БЖД	37
О. К. Казакова Організація наметових таборів на прикладі національної скаутської мережі «пласт»: виховально-безпековий аспект.....	35
О. В. Кобилянський, І. В. Заюков Інноваційні форми професійного навчання в системі розвитку освіти впродовж життя	38
Т. С. Костюк Використання «кейс-технології» в системі розвитку дистанційного навчання при підготовці студентів менеджерів	41
В. М. Тямушева Сучасна концепція професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності.....	44
І-М.О. Принь Застосування методу «мозкового штурму» при підвищенні якості підготовки менеджерів	46

А.Ю. Дячук Імплементация scrum методології в навчання фахівців онлайн.....	48
Л. В. Сікорська Перспективи запровадження білінгвального навчання при підготовці студентів спеціальності 073 «Менеджмент».....	50
С. М. Березенська Критерії оцінювання ефективності навчання електротехніки в умовах змішаного освітнього процесу.....	53
О.В. Березюк Перспективи застосування віртуального лабораторного стенда для проведення лабораторної роботи «Дослідження напруг дотику і кроку»	57
А. А. Ставер Сучасні методи впровадження інноваційних технологій навчання.....	60
І. О. Миколюк Використання технологій для покращення психологічного стану працівника.....	61
І.В. Хом'юк, В.В. Хом'юк Використання ігрових інтерактивних технологій в процесі вивчення теми «диференціальні рівняння»	64
М.А. Томчук Вдосконалення процедури тестового контролю у закладах вищої освіти	67
Л.В. Борсук Сучасні технології навчання – запорука розвитку креативних здібностей студентів.....	69
Л.М. Семенова Аналіз впливу інтернет-технологій на здоров'я студентів технічних спеціальностей.....	72
О.Ю. Пінаєва, Б.О. Пінаєв Підготовка операторів контакт-центру до використання комп'ютерних технологій	76

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто шляхи удосконалення, інформатизації системи освіти, описано користь від введення інноваційних, інформаційно-комунікаційних технологій в систему освіти, та розглянуто проблеми, що стають на шляху введення цих технологій.

Ключові слова: інноваційні технології; інформаційно-комунікаційні технології; інновація освіти.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATION

The article considers ways of improving, informatization of the education system, describes the benefits of introducing innovative, information and communication technologies into the education system, and examines the problems that are taking place in the way of introducing these technologies.

Key words: innovative technologies; information and communication technologies; education innovation.

Сучасний етап розвитку суспільства ставить перед системою освіти цілий ряд принципово нових проблем, обумовлених політичними, соціально економічними, світоглядними і іншими факторами, серед яких слід виділити необхідність підвищення якості і доступності освіти, збільшення академічної мобільності, інтеграції у світовий науково-освітній простір, створення оптимальних в економічному плані освітніх систем, підвищення рівня університетської корпоративності і посилення зв'язків між різними рівнями освіти. Одним з ефективних шляхів вирішення цих проблем є інформатизація освіти. Удосконалення технічних засобів комунікацій призвело до значного прогресу в інформаційному обміні. Поява нових інформаційних технологій, пов'язаних з розвитком комп'ютерних засобів і мереж телекомунікацій, дало можливість створити якісно нову інформаційно-освітнє середовище як основу для розвитку і вдосконалення системи освіти.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) мають ключове значення на всіх рівнях освітньої системи. На кожному етапі пізнавальної діяльності, наукових досліджень і практичних додатків у всіх галузях знань інформаційно комунікаційні технології виконують одночасно функції інструментів і об'єктів пізнання. Отже, інновації в ІКТ не тільки забезпечують революційний розвиток всередині даної галузі знань, а й безпосередньо впливають на науково технічний прогрес у всіх сферах діяльності суспільства. Таким чином, інформаційно- комунікаційні технології відносяться до класу інноваційних технологій, забезпечують швидке накопичення інтелектуального та економічного потенціалу - стратегічних ресурсів, які гарантують сталий розвиток суспільства. Інноваційні технології в освіті - це організація освітнього процесу, побудована на якісно інших засадах, засобах, методах і технологіях і дозволяє досягти освітніх ефектів, які характеризуються:

- засвоєнням максимального обсягу знань;
- максимальної творчої активності;
- широким спектром практичних навичок і умінь.

Особливість інформаційно комунікаційних технологій – їх універсальність, вони є інструментом, який застосовується у всіх галузях знань: гуманітарний, природничо-наукової, соціально економічної. Отже, інноваційний характер розвитку ІКТ безпосередньо впливає і на інші галузі знань, які формують світогляд молодого фахівця, удосконалюючи дидактичний і методичний уявлення знань, підвищуючи здатність до сприйняття і породження знань, тим самим, вносячи інноваційний елемент у всебічне розвиток особистості.

Інновація освіти – цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог. На сучасному етапі запорукою успіху майбутніх фахівців [3]. Для більш результативного навчання виправдане застосування принципу наочності (використання таблиць, схем і т.д.), який може реалізуватися, на нашу думку, за допомогою комп'ютера. Таким чином викладач оптимізує та урізноманітнює процес вивчення мови. Завдяки впровадженню комп'ютера в навчальний процес,

пропагується свобода індивідуального вибору та вимагається відповідальне ставлення студента до власного навчання; розвивається інтелект студента як діалогізм свідомості через залучення до діалогу культур та поколінь; навчання у співробітництві, що робить акцент на необхідності розвитку індивідуальної відповідальності та комунікативних навичок для виконання спільного завдання й досягнення спільної мети; підвищення пізнавальної активності за допомогою використання проблемних ситуацій і формування мотивації студента; формування розумових дій з чітким поділом на етапи. Отже, інновації у вищій школі передбачають: 1) організацію науково-дослідницьких та навчально-методичних робіт з проблем професійної освіти; 2) вивчення, узагальнення та поширення кращого вітчизняного, європейського та світового досвіду в цій сфері; 3) організація і проведення конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгових курсів з інноваційних методик викладання гуманітарних дисциплін у непрофільному ВНЗ. Крім того, у ВНЗ України широко використовується рейтингова система контролю організації навчального процесу й оцінки знань студентів. Головна мета – це поліпшення якості навчання шляхом активізації навчальної діяльності, стимулювання активної самостійної роботи студентів, а також створення умов для здорової конкуренції. Інновації у педагогіці пов'язані із загальними процесами в суспільстві, глобальними проблемами. Під інноваціями розуміють нововведення в педагогічній системі, поліпшення, удосконалення ходу й результату педагогічного процесу. Найбільш повну систему дидактичних принципів та умов застосування інформаційних технологій навчання у вищому навчальному закладі розробив П.І. Образцов [1]. Він виділив основні принципи, на які доцільно орієнтуватися під час використання Інтернет-технологій у вищих навчальних закладах. Однак вважаємо, що доцільно їх адаптувати до особливостей курсу «Безпека життєдіяльності».

Використання інформаційно-комунікаційних технологій [4, 5] дає можливість значно прискорити процес пошуку і передачі інформації, перетворити характер розумової діяльності, автоматизувати людську працю. Доведено, що рівень розвитку і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у виробничу діяльність визначає успіх будь-якої фірми.

Дослідники С.Ю. Губін, В.Т. Матчін і В.А. Мордвинов вважають, що «Інтернет-технології в освіті являють собою глобальний комплексний набір сучасних, єдиних у всьому світі, телекомунікаційних інструментальних засобів, універсальне програмно-методичне забезпечення, всеосяжне інформаційне середовище, що включає величезні світові масиви інформації і дозволяє наповнити навчальний процес небаченим раніше обсягом інформації, як за кількістю, так і за мобільністю відшукування та використання» [2: 56]. Проблеми використання Інтернет-технологій в процесі навчання фахівців отримали висвітлення у роботах Г.С. Гершунського, І.Е. Машбіца, Р.Г. Семеренко. У працях В.Д. Байкова, С.В. Глушакова, Є.І. Карелової, А.Н. Тихонова доведено, що Інтернет-технології можуть бути використані як наочний і доступний засіб професійної підготовки майбутніх фахівців.

Об'єктами інновацій є найчастіше проблеми: як підвищити мотивацію навчально-виховної діяльності, як збільшити обсяг навчального матеріалу на занятті, як прискорити темпи навчання, як максимально плідно використовувати час тощо. Використання активних форм, більш продуктивних методів, нових технологій навчання і виховання є постійною сферою розробки інноваційних ідей. Інноваційними визнаємо лише ті ідеї, які ґрунтуються на нових знаннях про процеси людського розвитку і пропонують невикористовувані раніше теоретичні підходи до вирішення педагогічних проблем, конкретно практичні технології отримання високих результатів.

Перехід на інтерактивні методи навчання та технології реального часу вимагає значних телекомунікаційних ресурсів, здатних забезпечити необхідну взаємозв'язок учасників освітнього процесу, підтримку мультисервісних технологій, високу продуктивність телекомунікаційного обладнання і пропускну здатність мереж передачі даних.

Основою інформаційно-комунікаційних технологій є інформаційно телекомунікаційні системи, побудовані на комп'ютерних засобах і представляють собою інформаційні ресурси і апаратно-програмні засоби, що забезпечують зберігання, обробку і передачу інформації на відстань. Технічний прогрес у створенні комп'ютерної техніки та засобів телекомунікацій забезпечує широкий вибір технічних рішень в побудові інформаційно телекомунікаційних систем, тому правильно вибране технічне рішення, відповідне виробничим профілем фірми, її організаційно-управлінської структури, специфіці виробничих завдань, багато в чому буде визначати ефективність роботи фірми і її конкурентоспроможність на ринку. Відмінними рисами інформаційно-комунікаційних систем в освіті є:

- багаторівневість телекомунікаційної інфраструктури;
- інтегрованість освітнього інформаційного середовища;
- розподіленість навчального процесу;
- мультимедійне освітніх ресурсів;
- технології реального часу.

Тому якщо говорити про технологічне забезпечення освітніх програм, то облік цих особливостей вимагає інших підходів в побудові інформаційно телекомунікаційних систем закладів освіти. Перехід на інтерактивні методи навчання та технології реального часу вимагає значних телекомунікаційних ресурсів, здатних забезпечити необхідну взаємозв'язок учасників освітнього процесу, підтримку мультисервісних технологій, високу продуктивність телекомунікаційного обладнання і пропускну здатність мереж передачі даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Образцов П. И Психолого-педагогические аспекты разработки и применения в вузе информационных технологий обучения [монография] / П. И. Образцов. – Орел : ОрелГТУ, 2000. – 145 с.
2. Губин С. Ю. Интернет-технологии в высшей школе в период реформирования российского образования [Текст]: научное издание/ С. Ю.Губин, В.Т.Матчин, В.А. Мордвинов / Под ред. Н.Н. Евтихиева. – М. НИИВО. – 1998. – 244 с.
3. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.
4. Кобилянський О. В. Використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Наукові записки. – Випуск 132. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 61–65.
5. Дембіцька С. В. Застосування дистанційного навчання під час викладання охорони праці / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 41. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. – С. 287–291.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Лабусюк Віталій Михайлович, студент групи ІБС-16б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: labusyuk@gmail.com

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Labusyuk Vitaliy M., student of the group IBS-16b, Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: labusyuk@gmail.com

МООС ЯК СУЧАСНИЙ СПОСІБ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто особливості та значення використання МООС для підготовки фахівців та підвищення професійної кваліфікації. Вплив МООС та подібних інформаційних ресурсів на зміст способи і методи навчання сучасного студента та майбутнього фахівця. Проведено аналіз переваг МООС над традиційним способом навчання.

Ключові слова: МООС, освіта; навчальний процес; професійний розвиток; новітні інформаційні технології.

MOOC AS MODERN WAY OF INCREASING PROFESSIONAL SKILLS

The article considers the features and significance of the use of MOOC for the training of specialists and enhancement of professional qualification. Influence of MOOC and similar information resources on the content of methods and methods of teaching a modern student and future specialist. The analyzed of the advantages of the MOOC over the traditional way of studying.

Keywords: MOOC; education; learning process; professional development; new information technologies.

Необхідність у використанні інформаційних технологій в сучасному освітньому процесі зумовлена суттєвою потребою підготовки кваліфікованих фахівців, здатних до реалізації своїх професійних навичок в сьогоденних умовах нашого суспільства, в якому інформація та знання все більше набувають ролі соціальнозначущого ресурсу (на рівні з матеріальними, енергетичними, фінансовими та іншими ресурсами). Суспільство потребує висококваліфікованих спеціалістів, які б вільно володіли інформаційно-комунікаційними технологіями та ефективно їх використовували у своїй професійній діяльності) [1, 2]. Така підготовка означає формування у сучасних студентів компетенцій з швидкої орієнтації в інформаційному просторі, умінь знайти саме необхідні знання, та можливість застосовувати телекомунікаційні технології для швидкого та якісного вирішення професійних завдань.

МООС (Massive Open Online Course) – це масові відкриті онлайн курси, одна з найпопулярніших і перспективних тенденцій в світовій освіті. МООС дають можливість абсолютно безкоштовно вивчити будь-який предмет або дисципліну в зручний для вас час і в зручному для вас темпі. Курси надаються провідними вищими навчальними закладами з усього світу, такими як Стенфорд, Гарвард, МІТ, Університет Джона Хопкінса і сотнями інших. Найпопулярніші МООС представлені на таких освітніх платформах, як Coursera, Edx, Udacity і багатьох інших [3].

Потреба в такому способі навчання може бути викликана необхідністю:

- отримати нові знання у своїй сфері роботи та підняти рівень професійної кваліфікації;
- нагадати, можливо, забуті знання з своєї сфери роботи;
- отримати нові знання у новій сфері роботи та здобути нові професійні навички.

МООС ідентичні тим курсам, які читаються викладачами вище згаданих університетів своїм власним студентам. Практично всі онлайн-курси представлені в форматі відеолекцій з набором слайдів, разом з іншими навчальними матеріалами і тестами для перевірки отриманих знань по яких і проходить процес навчання. Відеолекції і тести зазвичай можна завантажити для локального перегляду, як і слайди презентацій, і субтитри (при їх наявності). Наприклад, мобільний додаток Coursera дає можливість завантажувати відеолекції прямо на телефон або планшет. В такий спосіб можливо проходити курси незалежно від місця та незалежно від наявності доступу до мережі [4].

Залежно від курсу буває два варіанти навчання:

1) Сесійні курси. Це найбільш поширена практика: курс стартує в певну дату і триває кілька тижнів (як правило, від 2 до 12 тижнів, хоча іноді бувають і довші). Сесії одного курсу можуть

повторюватися 2-3 рази на рік, але заздалегідь їх розклад не відомо.

2) Курс з вільним відвідуванням («self-paced» або «on demand»). Термінів проходження у такого курсу немає, матеріали викладені у вільний доступ і всі бажаючі можуть займатися по ним в будь-якому темпі. Крім одиночних курсів існують так звані спеціалізації: це декілька різних курсів (приблизно від трьох до восьми), об'єднаних загальним предметом і розтягнуті на досить тривалий час (до кількох місяців; по суті, виходить повноцінний семестр або цілий курс як в університеті).

Майже всі курси, крім деяких безкоштовних курсів з вільним відвідуванням (on demand), пропонують своїм випускникам сертифікати про закінчення. Деякі університети прирівнюють сертифікати за такі курси до реальних дипломів, адже програма і навантаження на слухача курсу аналогічні реальним. Сертифікати бувають двох типів:

1) Statement of Accomplishment. Це звичайне свідоцтво про закінчення безкоштовного курсу, видається в разі проходження всіх завдань курсу в термін і з мінімально необхідною кількістю балів. По суті, означає «прослухав, здав». У деяких курсах може також видаватися сертифікат з відзнакою (with distinction) - за подолання, наприклад, 90-відсоткової позначки.

2) Verified Certificate. Цей документ відрізняється тим, що він видається тільки при проходженні курсу на платній основі. На Coursera це називається Signature Track і означає по суті ідентифікацію: перед початком курсу ви фотографуєте на веб-камеру, друкуєте довгу фразу для запам'ятовування системою вашого клавіатурного почерку, а також пред'являєте веб-камері ID документ з фотографією. Далі отриманий сертифікат супроводжується окремою веб-посиланням, і мається на увазі, що ваш потенційний роботодавець (або будь-який бажаючий) за цим посиланням може переконатися, що саме ви успішно пройшли цей курс і здали всі тести.

Отже, можна зробити висновок, що використання сучасних інформаційних технологій, а саме МООС, як спосіб для підвищення кваліфікації фахівців та просто як сучасний метод навчального процесу дозволяє легко, швидко, незалежно від умов та на стільки ж якісно як і традиційні методи навчання отримати нові знання, професійні навички та підвищити рівень кваліфікації фахівця.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. Практичні аспекти формування компетентності фахівців / О. Кобилянський, І. Кобилянська // Наукові записки. – Випуск 6. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Ч. 2. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 120–124.

2. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.

3. Что такое МООС [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://teachtech.ru/mooc/chto-takoe-mooc.html>

4. Хабрахабр. Хожение по МООСам [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://habrahabr.ru/post/289510/>

Кобилянська Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Кюльян Ігор Геннадійович – студент групи ІКН-14б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, e-mail: igorkiulian@gmail.com

Kobylyanska Irina M., Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Kiulian Ihor H., Student of the group ICS-14b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, e-mail: igorkiulian@gmail.com

ПРОБЛЕМА ПОГІРШЕННЯ ЗДОРОВ'Я ПРИ ТРИВАЛОМУ СИДІННІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. У статті розглянуто проблеми, що стосуються погіршення здоров'я працівників та студентів, які багато часу проводять за сидячою роботою. Проаналізовано причини таких порушень і зроблено огляд профілактичних заходів для уникнення проблем зі здоров'ям внаслідок порушень правил охорони праці при роботі з комп'ютером.

Ключові слова: комп'ютер, гіподинамія, гіпертонія, ішемічна хвороба

THE PROBLEM OF HEALTH DETERIORATION DURING CONTINUED SITTING

The article deals with the problems related to the deterioration of the health of workers and students who spend much time on sedation work. The causes of such violations were analyzed and an overview of preventive measures for avoiding health problems due to violations of the rules of labor protection while working with the computer.

Keywords: computer, hypodynamia, hypertension, ischemic disease

Сучасна людина вважає за краще фізичному навантаженні сидячу роботу в офісі. Однак, всім давно відомо, що активний спосіб життя і фізичні вправи сприяють зміцненню здоров'я. Будь-яка фізична активність у поєднанні зі здоровим способом життя знижує рівень ризику розвитку хвороб серця, діабету і раку на 40%.

З появою комп'ютерів і телевізорів люди стали сидіти більше, а тому абсолютно здорових людей сьогодні дуже мало. Але ж наші давні предки були незнайомі з такими захворюваннями як геморої, простатит, короткозорість, сутулість, остеохондроз, ожиріння і варикоз, зате вони займалися вирощуванням врожаю, полюванням, риболовлюю і збиранням.

Сидячий спосіб життя став звичним не тільки офісним працівникам, він стає звичним в сучасному суспільстві ще з моменту навчання. Сьогодні важко уявити навчальний процес без комп'ютеру. Але без цього ніяк, адже навчання за комп'ютером приносить багато плюсів сучасним студентам. Вищі навчальні заклади всього світу перевагу надають активним методам навчання, які базуються на інноваційних технологіях. Необхідність використання Інтернет-технологій в освітньому процесі вищого навчального закладу обумовлена нагальною потребою підготовки фахівців, здатних до реалізації своїх професійних функцій в умовах абсолютно нового інформаційного суспільства. Зокрема, О. Кобилянський, С. Дембіцька, І. Кобилянська вважають, що в сучасних умовах суспільство потребує формування у майбутніх фахівців культури безпеки та виховання особистості не схильної до ризику як в нормальних умовах існування, так і в умовах надзвичайних та екстремальних ситуацій, але існуюча система навчання з безпеки життєдіяльності, відсутність сучасних технологій навчання не гарантують очікуваний суспільством результат [1].

Така підготовка означає формування у студентів компетенцій з швидкої орієнтації в інформаційному просторі та умінь застосовувати телекомунікаційні технології для успішного вирішення професійних завдань.

А в роботах В. Байкова, С. Глушаківа, Є. Карелової, А. Тихонова доведено, що Інтернет-технології можуть бути використані як наочні і доступні засоби навчання, які забезпечують багаторівневий підхід у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Аналіз праць цих дослідників дає підставу стверджувати, що в процесі роботи в мережі Інтернет у студентів розвиваються пошуково-інформаційні вміння, а також уміння висувати гіпотезу, організовувати власну дослідницьку діяльність. Адже студенти проходять характерні для справжніх досліджень етапи: виділення проблеми, формулювання мети і завдань, пошук, узагальнення і систематизація зібраної інформації, визначення суттєвих характеристик явищ і процесів, їх порівняння, аналіз та графічне зображення результатів дослідження. При цьому у них розвиваються такі дослідницькі уміння: бачити проблему, формулювати мету і завдання дослідження, вести пошук і обробку

інформації, визначати суттєві характеристики явищ і процесів, аналізувати результати, оформляти їх у вигляді таблиць, графіків, діаграм [2].

Таким чином, можна зробити висновок, що дана проблема стосується дуже великого відсотка населення, через підвищення якості роботи і навчання людей за комп'ютером.

Сьогодні ж більшість людей проводять по 10 годин за комп'ютером, і вся їхня фізична активність полягає в тому, що вони пересідають зі стільця в машину або переповзають на ліжко. Всі доводи рідних і близьких про небезпеку сидить способу життя і різкого збільшення ризику розвитку серйозних захворювань вони залишають без уваги, стверджуючи: "На прогулянки і зарядки у мене немає часу". Насправді на ранкову зарядку і прогулянку вистачає однієї години в день. Це не йде ні в яке порівняння з тим часом, скільки доведеться витратити потім на лікування хронічних захворювань, що виникли через малорухливий спосіб життя.

Вчені з Сіднейського університету провели масштабне дослідження проблеми сидячого способу життя. Було включено шість досліджень, що включали дані з 595 086 дорослих та 29 162 випадків смерті внаслідок подальшого спостереження за 3565 569 особами. Учасниками дослідження були в основному жінки, середні та старші дорослі особи з країн з високим рівнем доходу; середня оцінка якості навчання склала 12/15 балів. Асоціації між щоденним загальним часом сидіння та смертю від усіх причин не були лінійними. З регулюванням фізичної активності найбільш оптимально відповіла коефіцієнту доз-реакції 1,00 (95% ПІ: 0,98-1,03), 1,02 (95% ПІ: 0,99-1,05) та 1,05 (95% ПІ: 1,02-1,08) для кожного 1-годинного збільшення часу сидіння в інтервалі між 0-3, > 3-7 та > 7 годин на день, загальна кількість сидіння, відповідно. Ця модель оцінює ризик смертності на 34% дорослих, що сидять 10 годин на добу після врахування фізичної активності. Загальна зважена частка, яка припадає на загальну смертність, при загальному щоденному часі сидіння становила 5,9% після коригування фізичної активності. Результати показали, що більша кількість щоденного загального часу сидіння пов'язана з більшим ризиком смертності від усіх причин і від середньої до сильної фізичної активності, що зменшує небезпеку погіршення здоров'я. Ці висновки є відправною точкою для визначення порогу, на основі якого можна скласти певні рекомендації щодо зменшення ризику при сидінні [3].

Недавні дослідження інших вчених підтвердили, що сидячий спосіб життя небезпечний не тільки погіршенням здоров'я, але і для самого життя. Доведено, що ті, хто щодня по 8 годин часу знаходиться в сидячому положенні, живе на 15 років менше, в порівнянні з людьми, які сидять менше трьох годин на день. До такого висновку прийшли вчені, після проведення досліджень і вимірювання рівня ключових біомаркерів запалення в залежності від часу, проведеного в сидячому положенні. Вчені встановили, що у людей, які кожен день сидять не менше 8 годин вже через тиждень підвищуються всі біомаркери запалення і маса тіла, а також зміст інсуліну в крові. Всі ці показники, як відомо, і сприяють розвитку серцево-судинних, онкологічних та ендокринних захворювань, найчастіше призводять до летальних наслідків.

Гіпертонія, задишка, ішемічна хвороба серця, тромбофлебіт, варикозне розширення вен, легенева недостатність, проблеми в сечостатевої системі – ось далеко не повний список захворювань викликаних з погіршенням кровообігу через малорухливого способу життя. Всі ці захворювання можуть дати ускладнення і стати причиною передчасної смерті. Сидячий спосіб життя обов'язково призводить до атрофії м'язів, остеохондрозу і ожиріння. Крім того, при малорухливому способі життя знижується імунітет, що сприяє погіршенню самопочуття і постійної втоми. Чим менше рухається людина, тим швидше вона старіє. При постійному сидінні розвивається шийний остеохондроз і порушується кровообіг мозку, в результаті чого погіршується пам'ять і з'являються постійні головні болі [4].

Особливо небезпечний сидячий спосіб життя дітям, віком від 6 до 17 років. У цей період діти активно ростуть, у них формується скелет. Навіть якщо дитина сидить прямо на стільці, все одно навантаження на його хребет в сидячому положенні майже що в два рази більше, ніж в положенні стоячи. Звичні пози для людини - це стоячи і лежачи. Тому навіть за зручним столом дитина повинна сидіти якомога менше, тільки тоді можна уникнути викривлення хребта або сколіозу.

Всіх вище перелічених хвороб можна уникнути, якщо правильно організувати режим дня і займатися профілактикою. Не обов'язково для цього записатися в спортивну секцію або ходити в тренажерний зал, ці заняття забирають багато часу. Виконання найпростіших вправ протягом 20-30 хвилин три рази на тиждень допоможе запобігти розвитку багатьох захворювань. Але не забувайте при цьому скоротити число сидячих годин. А для цього по можливості відмовтеся від автомобіля і

ходять більше пішки, в громадському транспорті не поспішайте сідати, замість кіно сходять в ліс або на виставку, забудьте про ліфт і весь час спускайтеся по сходах. Якщо ваша робота офісна, то хоча б в обідню перерву пройдіться пішки. Щогодини вставайте з місця, щоб випити води або зустрітися з колегою по роботі. Дуже важливо привчити дітей з раннього віку робити ранкову зарядку.

Для цього привчайте себе до щоденної ранкової гімнастики, що і стане прикладом для ваших дітей. Ходить разом з дітьми більше пішки і займайтеся в тренажерних залах. Щорічна відпустка на море допоможе відновити здоров'я, погіршене через сидячий спосіб життя. Відмінним методом профілактики захворювань, викликаних нестачею руху, є біг. Привчивши свій організм до вечірніх пробіжок, ви надовго залишитеся здоровим і молодим, а в старості не будете страждати від гіпертонії, ожиріння, варикозу і задишки. Крім того, на сьогоднішній день дуже популярним способом поліпшення кровообігу і підвищення тону м'язів став масаж. Після тривалого сидіння масаж дуже корисний, він заспокоює нервову систему і підвищує працездатність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Теоретичні засади формування компетенцій з безпеки життєдіяльності у студентів економічних спеціальностей : монографія / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 264 с.
2. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.
3. Prevention Research Collaboration, School of Public Health, University of Sydney, Sydney, Australia. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24236168>
4. http://meduniver.com/Medical/profilaktika/bolezni_sidiachego_obraza_gizni.html

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Мазур Максим Віталійович – студент групи 1КН-14б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, E-mail: mmby4378@gmail.com

Supervisor: *Kobylanska IrinaM.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Mazur Maksym V., student of the group 1CS-14b, Faculty of information technology and computer engineering, Vinnitsia National Technical University, Vinnytsia. E-mail: mmby4378@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В статті розглянуто особливості та значення застосування інноваційних технологій при вивченні іноземних мов. Вплив технічних засобів на зміст, форми й методи навчання сучасного студента. Проаналізовано переваги комп'ютерного навчання над традиційним.

Ключові слова: освіта; інформатизація; новітні інформаційні технології.

USAGE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE STUDY OF FOREIGN LANGUAGES

Abstract. The article considers the peculiarities and significance of the application of innovative technologies in the study of foreign languages. Influence of technical means on the content, forms and methods of teaching a modern student. The advantages of computer training over traditional ones are analyzed.

Keywords: education; informatization; new information technologies.

Підготовка студентів до використання інтернет-ресурсів під час навчання передбачає розв'язання наступних завдань: знайомство з основними видами цих ресурсів, які можуть використовуватися при підготовці до занять з безпеки життєдіяльності; формування досвіду їх пошуку і добору відповідно до конкретних завдань; вироблення системи оцінювання їх ефективності; мотивація до їх активного використання при підготовці до занять з безпеки життєдіяльності і створення банку цих ресурсів; актуалізація потреби самостійно опанувати нові інтернет-ресурси, з метою підвищення якості своєї підготовки [1].

Введення нового, зокрема в сталу систему навчання завжди було і буде пов'язано з певним ризиком, який з одного боку дестабілізує педагогічне середовище, а з іншого боку викликає супротивну дію нововведенням. Проблема удосконалення форм і методів викладання іноземної мови, їх постійне оновлення, пристосування до нових умов життя останнім часом не виходить з розряду актуальних питань вищої освіти. Сучасна наука має певний досвід у розв'язанні подібних питань. Так на сьогодні вже існує значна кількість праць, у яких розглядається сутність інновацій у викладанні мов у вищій школі. Зараз перед викладачем іноземної мови у ВНЗ постає проблема пошуку шляхів підвищення пізнавального інтересу студентів до вивчення мови, закріплення їхньої позитивної мотивації до навчання. Однією із можливостей вирішення цієї проблеми є використання інноваційних технологій у навчанні. Отже, тема даного дослідження є актуальною. Тому мета запропонованої статті – дослідити особливості використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови студентам, їх взаємодію з традиційними формами та методами викладання дисципліни.

Основою процесу є активна участь у діалогах та рольових іграх, читання текстів, засвоєння основних граматичних конструкцій, і обов'язковим є вивчення стандартних письмових граматичних та лексичних правил. Різновидів подання інформації може бути безліч, але основним результатом в будь-якому разі буде володіння і розуміння мови [2]. Сучасні педагогічні технології такі, як навчання в співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет - ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня навчання, схильностей і т.д [3].

Щоб зробити традиційні уроки цікавими, підвищити ефективність навчального процесу і рівень знань слухачів, сучасні науковці радять використовувати на заняттях іноземної мови як класичні методи навчання, так і інноваційні. На відміну від звичайних уроків, метою яких є оволодіння знаннями, вміннями та навичками, такі уроки найбільш повно враховують інтереси, нахили, здібності кожного студента. На такому уроці поєднуємо досвід традиційних уроків – сприймання

нового матеріалу, засвоєння, осмислення, узагальнення – але у незвичайних формах. Інноваційні технології містять такі підходи до викладання іноземних мов, як:

- інтерактивні методи викладання,
- використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Internet) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів.

Розвиток освіти в наші дні органічно пов'язаний з підвищенням рівня його інформаційного потенціалу. Ця характерна риса багато в чому визначає як напрямок еволюції самої освіти, так і майбутнє всього суспільства. Для найбільш успішного орієнтування в світовому інформаційному просторі необхідно оволодіння учнями інформаційною культурою, а також комп'ютерно-екранною культурою, оскільки пріоритет в пошуку інформації все більше і більше віддається Інтернет [4].

Основна мета вивчення іноземної мови - формування комунікативної компетенції, всі інші цілі (освітня, виховна, розвиваюча) реалізуються в процесі здійснення цієї головної мети. Комунікативний підхід передбачає навчання спілкуванню і формування здатності до міжкультурної взаємодії, що є основою функціонування Інтернету. Поза спілкування Інтернет не має сенсу - це міжнародне багатонаціональне, крос-культурне товариство, чия життєдіяльність заснована на електронному спілкуванні мільйонів людей у всьому світі, говорять одночасно - самий гігантський за розмірами та кількістю учасників розмова, яка коли-небудь відбувався. Включаючись в нього на уроці іноземної мови ми створюємо модель реального спілкування. Першорядне значення надається розумінню, передачі змісту і вираженню сенсу, що мотивує вивчення структури і словника іноземної мови, які служать цієї мети. Комунікативний підхід - стратегія, моделююча спілкування, спрямована на створення психологічної та мовної готовності до спілкування, на свідоме осмислення матеріалу і способів дій з ним, а так само на усвідомлення вимог до ефективності висловлювання. Використання Інтернету в комунікативному підході як не можна краще мотивовано: його мета полягає в тому, щоб зацікавити учнів у вивченні іноземної мови за допомогою накопичення і розширення їх знань і досвіду. Навчаючи справжньої мови, Інтернет допомагає у формуванні вміння та навичок розмовної мови, а також у навчанні лексики і граматики, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність. Більш того, Інтернет розвиває навички, важливі не тільки для іноземної мови.

Створення штучного іншомовного середовища в процесі навчання іноземним мовам - один з важливих проблемних питань сучасної методики. З ним у першу чергу пов'язана реалізація масового навчання двом з чотирьох основних видів мовленнєвої діяльності: аудіюванню та говорінню (умовно-комунікативному або комунікативному). Для досягнення цієї мети використовуються технічні засоби навчання. Сучасний етап розвитку техніки характеризується переходом до створення багатофункціональних навчальних комплексів і автоматизованих навчальних систем на базі ЕОМ. Такі комплекси і системи володіють універсальними дидактичними можливостями: вони дозволяють здійснювати навчання в діалоговому режимі з урахуванням індивідуальних можливостей учнів, забезпечувати дистанційне навчання з використанням сучасних технологій. Система освіти сьогодні все активніше використовує інформаційні технології та комп'ютерні телекомунікації. Особливо динамічно розвивається система дистанційної освіти, чому сприяє ряд факторів, і перш за все - оснащення освітніх установ потужної комп'ютерної технікою і розвиток співтовариства.

Можливості використання Інтернет - ресурсів величезні. Глобальна мережа Інтернет створює умови для отримання будь-якої необхідної учням і вчителям інформації, що у будь-якій точці земної кулі: країнознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів, необхідну літературу і т.д. Одним з найбільш революційних досягнень за останні десятиліття, яке значно вплинуло на освітній процес у всьому світі, стало Використання кібернетичного простору (cyberspace) у навчальних цілях є абсолютно новим напрямком загальної дидактики і приватної методики, так як відбуваються зміни зачіпають всі сторони навчального процесу, починаючи від вибору прийомів і стилю роботи, закінчуючи зміною вимог до академічного рівня учнів [5]. Змістовна основа масової комп'ютеризації освіти, безумовно, пов'язана з тим, що сучасний комп'ютер являє собою ефективний засіб оптимізації умов розумової праці взагалі, в будь-якому його прояві.

Кінцевою метою навчання іноземних мов є вільне орієнтування в іншомовному середовищі та вміння адекватно реагувати в різних ситуаціях, тобто спілкування. Нові погляди на результат навчання сприяли появі нових технологій і відмови від застарілих. Сьогодні нові методики з використанням Інтернет-ресурсів протиставляються традиційного навчання іноземним мовам. Щоб навчити спілкуванню іноземною мовою, потрібно створити реальні, справжні життєві ситуації (тобто те, що називається принципом автентичності спілкування), які будуть стимулювати вивчення

матеріалу і виробляти адекватну поведінку. Цю помилку намагаються виправити нові технології, зокрема Інтернет.

Використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх у навчальний процес, більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроці іноземної мови:

а) формувати навички та вміння читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного рівня складності;

б) удосконалювати вміння аудіювання на основі автентичних звукових текстів мережі Інтернет, також відповідно підготовлених вчителем;

в) удосконалювати вміння монологічного і діалогічного висловлювання на основі проблемного обговорення, представлених вчителем або кимось з учнів, матеріалів мережі;

г) вдосконалювати вміння писемного мовлення, індивідуально або письмово складаючи відповіді партнерам, беручи участь у підготовці рефератів, творів, інших епістолярних продуктів спільної діяльності партнерів;

д) поповнювати свій словниковий запас, як активний, так і пасивний, лексикою сучасної англійської мови, що відображає певний етап розвитку культури народу, соціального та політичного устрою суспільства;

е) знайомитися з культурознавчими знаннями, що включають в себе мовний етикет, особливості мовної поведінки різних народів в умовах спілкування, особливості культури, традицій країни досліджуваної мови;

ж) формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності учнів на уроці на основі систематичного використання «живих» матеріалів, обговорення не тільки питань до текстів підручника, але і актуальних проблем, що цікавлять всіх і кожного.

Опанування комунікативної і міжкультурної компетенції неможливо без практики спілкування, і використання ресурсів Інтернет на уроці іноземної мови в цьому сенсі просто незамінне: віртуальне середовище Інтернет дозволяє вийти за тимчасові і просторові рамки, надаючи їй користувачам можливість автентичного спілкування з реальними співрозмовниками на актуальні для обох сторін теми. Однак не можна забувати про те, що Інтернет - лише допоміжний технічний засіб навчання, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати його використання в процес уроку [6]. При застосуванні інноваційних підходів навчання, вміло поєднаних з традиційними технологіями змінюється і роль педагога, основне завдання якого - підтримувати та спрямовувати розвиток особистості учнів, їх творчий пошук. Відносини з учнями будуються на принципах співпраці та спільної творчості. У цих умовах неминучий перегляд сформованих сьогодні організаційних форм навчальної роботи: збільшення самостійної індивідуальної і групової роботи учнів, відхід від суто традиційного уроку з переважанням пояснювально-ілюстративного методу навчання, збільшення обсягу практичних та творчих робіт пошукового та дослідницького характеру. Для оптимального та ефективного використання кібернетичних мережевих ресурсів в навчальних цілях потрібно провести величезну науково-дослідницьку роботу, результати якої дозволять визначити загальні та приватні принципи роботи, критерії відбору мережевих ресурсів, сайтів і матеріалів, а також суттєво оновити арсенал методичних засобів і прийомів навчання. Вивчення та застосування на практиці інноваційних методологічних підходів надають можливість викладачам впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів. Впровадження інноваційних методів значно поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. Практичні аспекти формування компетентності фахівців / О. Кобилянський, І. Кобилянська // Наукові записки. – Випуск 6. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Ч. 2. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 120–124.

2. Гурмаза В. В. Сучасні інформаційні технології підготовки майбутніх фахівців / В. В. Гурмаза // Наукові конференції. — Режим доступу: <http://intkonf.org/gurmaza-vv-suchasni-informatsiyni-tehnologiyi-pidgotovki-maybutnih-fahivtsiv/>. — Назва з екрана.

3. Образовательный портал. [Електронний ресурс] / Мультимедиа в образовании. / — Режим доступу: <http://www.ido.edu.ru/open/multimedia/index.html>.

4. Тихомиров О.К. Психология мышления / О.К.Тихомиров. –М.: Изд-во МГУ, 1984. – 270 с.
5. LINARD, M., 2001, « L'autonomie de l'apprenant et les TIC », Actes des Deuxièmes Rencontres Rseaux Humains / R?seaux Technologiques, Poitiers : Documents, Actes et Rapports pour l'Education, CNDP.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Хлиповка Денис Володимирович, студент групи ІКІ-146, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: dinishlypovka@gmail.com

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Khlypovka Denys V., Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : dinishlypovka@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто особливості та значення використання сучасних інформаційних технологій для підвищення рівня володіння іноземною мовою. Проведено аналіз переваг, які доступні в процесі вивчення іноземної мови, що є можливими завдяки сучасному стану розвитку інформаційних технологій.

Ключові слова: інформаційні технології в процесі навчання; вивчення іноземної мови; онлайн-перекладачі; синхронізовані словники; підвищення рівня володіння іноземною мовою.

MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AS WAY OF IMPROVING LANGUAGE SKILLS

The article considers the peculiarities and significance of the use of modern information technologies for improving the level of proficiency in a foreign language. The analysis of advantages that are available in the process of learning a foreign language, which is possible due to the current state of information technology development.

Keywords: information technologies in the learning process; learning foreign language; online-translators; synchronized vocabularies; increasing level of foreign language.

Формування сучасної освітньої системи інформаційного суспільства відбувається завдяки інформатизації освіти внаслідок упровадження та використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Така підготовка означає формування у сучасних студентів компетенцій з швидкої орієнтації в інформаційному просторі, умінь знайти саме необхідні знання, та можливостей застосовувати телекомунікаційні технології для швидкого та якісного вирішення професійних завдань [1].

Знання хоча б однієї іноземної мови надає багато нових можливостей. Наприклад, значення англійської мови в сучасному світі настільки велике, що її знання не є розкішшю. Її вчать скрізь: у школах, університетах, на курсах. Будь-яка освічена людина просто зобов'язана володіти англійською мовою, тому що саме вона є ключем до подальшої самоосвіти та самовдосконалення. Знання англійської мови в сучасному світі є своєрідним вікном у світ. Володіючи цією мовою міжнародного спілкування, ви зможете досягти поставлених цілей за допомогою нових можливостей [2].

Розглядаючи питання використання комп'ютера у вивченні іноземних мов, можна виділити такі позитивні моменти його впровадження:

- 1) мотивує навчання, можливо навіть більше, ніж аудіо- та відео матеріали;
- 2) дає можливість викладачеві застосовувати індивідуальний підхід;
- 3) сприяє розвитку самостійності учнів, спонукає користуватися інформацією, що безпосередньо стосується їхнього особистого чи професійного життя;
- 4) підвищує поінформованість щодо інших мов та культур;
- 5) завдяки наявності різноманітних типів текстів підвищує мовні компетенції;
- 6) забезпечує сучасний матеріал, що відповідає інтересам і потребам учнів;
- 7) пропонує автентичний і актуальний матеріал [3].

В наш час існує велика кількість онлайн-курсів, які допомагають у вивченні іноземних мов людям з різним рівнем володіння і, відповідно, пропонують різні матеріали для навчання. Тобто можна обирати та пропонувати учням необхідні варіанти навчальних завдань певної складності й кількості та у такій послідовності, що відповідає їхнім пізнавальним можливостям, рівню знань та умінь.

Важливою складовою вивчення будь-якої іноземної мови є формування словникового запасу. Знайти величезну кількість програм для перекладу тексту в мережі – нескладно. Але краще використовувати не просто онлайн-перекладачі, а онлайн-перекладачі, які одночасно слугують і власними словниками. Тобто при перекладі слів мають змогу зберігати їх до власного розмовника.

Наприклад, розглянемо платформу «Lingualeo» – це онлайн-ресурс для вивчення англійської

мови, який включає в себе весь комплекс засобів для її вивчення: курси різних рівнів складності, тести, спілкування з носіями мови, онлайн-перекладач, який може запам'ятовувати усі ваші переклади та зберігати їх до вашого словника. Цей словник може синхронізуватись з різними пристроями і, відповідно, можна розвиватись не тільки вдома перед монітором, але й в транспорті і т. д. Також цей ресурс пропонує різні варіації онлайн-тестів, які покращують запам'ятовування нових слів.

Ще однією перевагою, яку надають сучасні інформаційні технології, є можливість живого спілкування з носіями мови, які географічно віддалені від вас. Існує безліч програм, які дозволяють безкоштовно спілкуватись з людьми за кордоном безкоштовно та з відео (Skype, Viber, WhatsApp і т.д.).

Отже, можна зробити висновок, що використання сучасних інформаційних технологій для підвищення рівня володіння іноземною мовою надає багато, раніше неможливих, можливостей та безліч онлайн ресурсів, як платних, так і безкоштовних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.

2. Значення англійської мови в сучасному світі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://harvard.in.ua/blogs/242-значення-англійської-мови-в-сучасному-світі>

3. Карамишева Т. В. Вивчення іноземних мов за допомогою комп'ютера / Т.В.Карамишева. – С.П.: Союз, 2001 . – 158 с.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Переродов Артемій Олексійович – студент групи 2КН-14б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: artemtool@gmail.com

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Pererodov Artemii O., student of the group 2CS-14b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: artemtool@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто приклади застосування інформаційних технологій та комп'ютера у процесі навчання.

Ключові слова: інноваційна технологія, інформаційні технології, навчання

INFORMATION TECHNOLOGIES AS A MEANS OF IMPLEMENTING INNOVATIVE PROCESSES IN THE LEARNING PROCESS

Examples of application of information technologies and computer in the process of study are considered in the article.

Key words: innovative technology, information technology, learning

В даний час процес інформатизації проявляється у всіх сферах людської діяльності. Так використання сучасних інформаційних технологій є необхідною умовою розвитку більш ефективних підходів до навчання і вдосконалення методики викладання. Особливу роль в цьому процесі відіграють ІТ. Так як їх застосування сприяє підвищенню мотивації навчання студентів, економії навчального часу, а інтерактивність і наочність сприяє кращому поданням, розумінню і засвоєнню навчального історичного матеріалу. Залучення студентів до ІТ є надзвичайно важливим напрямом у вирішенні завдання інформатизації в університеті і підвищення професійної підготовки.

Поряд з цим, розробка і застосування ІТ стає одним з найважливіших шляхів підвищення результативності освіти. Причому стратегічна роль ІТ, а отже, і технічних засобів їх забезпечують, як фактора соціально-економічного розвитку сучасного суспільства на даний момент загальноновизнано і не викликає сумнівів.

Розглянемо приклади застосування ІТ в процесі навчання. ІТ насамперед використовуються для:

- Організації навчального процесу,
- підготовки навчальних посібників,
- вивчення нового матеріалу (можна виділити два напрямки - самостійна презентація вчителя і використання готових програм).
- комп'ютерного контролю знань студентів, • отримання і роботи з інформацією з мережі Інтернет,
- створення і роботи з сайтом університету, що дозволяє зв'язати між собою студентів і вчителів.

Наприклад, при вивченні нового матеріалу можна виділити два напрямки - самостійна презентація вчителя і використання готових програм.

Саме поверхнєве використання комп'ютера - ілюстративний матеріал. Монітор комп'ютера (або екран проектора) звільняє не тільки від необхідності тягти купу книг, але і економить час, даючи вчителю можливість заздалегідь впорядкувати образотворчий матеріал, а також додати аудіо-матеріали в тих обсягах, які йому зручні.

Комп'ютер допомагає зробити урок більш продуктивним і навчити студентів навичкам конспектування. Адже зазвичай всі записи на дошці лектор змушений виконувати швидко, не витрачаючи на це багато часу, крім того, на жаль, не всі володіють каліграфічним почерком. Особливого значення набуває комп'ютер при складанні схем і таблиць. Заздалегідь підготовлений покроковий матеріал дає можливість задати темп уроку і в той же час дозволяє повернутися до будь-якого проміжного побудови.

Тут можуть допомогти вже готові комп'ютерні програми. Але, на жаль, їх дуже мало. Методика

проведення уроків з допомогою готових комп'ютерних програм: по-перше, сприйняття готового курсу відрізняється в сприйнятті школярів від вчительської презентації - вони часто сприймають сюжет на екрані як кіно. Тому завдання вчителя спонукати студентів до конспектування, сформулювати проблемні питання, щоб знайомство з матеріалом йшло інтенсивно. Як це іноді не прикро, будувати подачу нового матеріалу тільки на перегляді програми (навіть, якщо комп'ютерний урок добре розроблений), як правило, недоцільно, тому що притупляється увага. Природно, можна застосувати методи активізації, які дозволять це увагу утримати.

Тобто застосування готових комп'ютерних програм вимагає від вчителя великої кількості часу на розробку уроків.

Широко застосовуються в процесі навчання історії, контролюючі програми. Програми даного типу складаються з набору завдань, які поступово підводять студентів до вирішення навчального завдання уроку і допомагають повторити і узагальнити матеріал вивченої теми. Оцінка виконаної студентами роботи робиться викладачем, або за допомогою автоматичної перевірки результатів, або на основі власних уявлень викладача про повноту, точність і грамотності відповідей.

Таким чином ІТ в освіті застосовують через застосування створених або запозичених викладачем програм.

Слід також сказати про те, що перераховані приклади застосування ІТ в процесі навчання є лише прикладами, а варіативність їх використання більш обширна на увазі стрімкого розвитку самих технологій. Тому відмінною рисою сучасного етапу розвитку освітньої системи є якісна модернізація всіх основних її компонентів. Інтенсивне інноваційне оновлення освіти неможливо без широкого застосування новітніх інформаційних технологій. Інформатизація освіти є одним із пріоритетів розвитку соціальної сфери і органічно пов'язана з процесом модернізації освіти.

Висновок. Запропоновано застосування інформаційних технологій (ІТ), як засіб навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Наукові записки. – Випуск 132. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 61–65.
2. Буртовий С.В. Педагогічні можливості використання Інтернет-технологій Веб 2.0 / С.В.Буртовий // Педагогічний вісник. – 2010. – №1–2 (13–14). – С. 39–43.
3. Криворучко Н. І. Інноваційні педагогічні технології під час професійної підготовки майбутніх фахівців / Н. І. Криворучко, К. І. Криворучко. – Режим доступу : <http://intkonf.org/krivoruchko-nikrivoruchko-ki-innovatsiyni-pedagogichni-tehnologiyi-pid-chas-profesiynoyi-pidgotovki-maybutnihfahivtsiv/>
4. Дембіцька С. В. Управління пізнавальною діяльністю студентів під час вивчення безпеки життєдіяльності шляхом впровадження методів проектного навчання / С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська // Педагогіка безпеки. – 2016. – № 1. – С. 53–58.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Видайко Владислав Сергійович, студент групи ІБС-16б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vlad560291@mail.ru.

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Vydaiko Vladyslav S., student of the group IBS-16b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnitsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vlad560291@mail.ru.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто особливості спеціалізації «Кібербезпека» та ключові моменти забезпечення правильної та повної технічної освіти спеціаліста цього напрямку.

Ключові слова: інформаційна безпека, навчальний процес, інформаційні технології, інноваційні технології в повсякденному житті.

Information technologies as a means of implementing innovative processes in the preparation of a modern specialist in information security

The article deals with the peculiarities of the specialization "Cyber Security" and the key points of ensuring the correct and complete technical education of a specialist in this field

Key words: information security, learning process, information technology, innovative technology in everyday life.

Неперервний ріст інформаційних ресурсів, процес постійного вдосконалення засобів та методів обробки, збереження та передачі інформації висуває з кожним днем все більші вимоги до рівня підготовки студентів технічної спеціальності. Саме тому професійна освіта майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій, зокрема інформаційної безпеки, повинна задовольняти усі сучасні вимоги і має охоплювати усі особливості сучасних інформаційних і комунікаційних технологій із застосуванням нових інноваційних процесів та методів освіти.

Глобальне поширення та стрімка “еволюція” комп’ютерних технологій спричинила різкий ріст винаходження та виробництва великої кількості різноманітних пристроїв. І якщо раніше ці відкриття були незвичайними і диковинними нам, то сьогодні ми бачимо майже кардинально іншу картину. Розробки починають дедалі стрімкіше проникати у наше буденне життя. Людина, поступово автоматизуючи рутинні дії, стрімко замінює всі людські ресурси на новітні технології, тим самим і не задумуючись про те, як тісно її життя стає пов’язаним із технікою.

Наприклад, лише 5 років тому вчені почали задумуватись про «чіпізацію» населення та можливий розвиток даної технології до таких масштабів, щоб вжививши людині чіп під шкіру можна було б керувати її параметрами здоров’я або навіть змінювати задатки людини на генному рівні ще до її народження. Звичайно у таких технологій є і свої позитивні сторони, але поки що людство бачить значні недоліки таких мікросхем.

Окрім ІТ технологій, які взаємодіють на біологічному рівні з людиною, також широкого поширення набуває «інтернет речей», тобто технології, які взаємодіють з людиною в середовищі її дому. До них відносяться: розумні холодильники, двері (які можна відчиняти за допомогою вказаного вище біочіпа), дрони-кур’єри та інші.

У зв’язку з таким глобальним поширенням ІТ виникла потреба забезпечення їхньої безпеки від зловмисників. Цими задачами займаються спеціалісти з інформаційної безпеки, які мають знання яких має бути на найвищому рівні. Отож ця стаття повинна хоч трохи висвітлити новітні методи навчання фахівців інформаційної безпеки.

Використання інноваційних підходів до викладання навчального матеріалу з урахуванням сучасного рівня розвитку інформаційних технологій дозволить підвищити ефективність освітніх програм та, як наслідок, засвоєння студентами навчальної інформації. В процесі роботи в мережі Інтернет у студентів розвиваються пошуково-інформаційні вміння, а також уміння висувати гіпотезу, організовувати власну дослідницьку діяльність [1, 2]

Механізми інноваційного розвитку сучасної вищої освіти ґрунтуються на таких концептуальних положеннях як: культивування інтересу до нововведень; створення творчої атмосфери, соціокультурних та економічних умов для сприйняття і дієвості нововведень у ВНЗ; накопичення інноваційних ідей у постійно діючих пошукових та експериментальних освітніх середовищах; інтеграція найбільш перспективних інноваційних проектів у реально діючі педагогічні системи. [3, 4]

Західні інноваційні методи освіти поступово починають поєднуватись з так званим Е-навчанням, яке успішно продемонструвало себе на практиці. Цей вид навчання стає успішним інструментом навчання тому, що він володіє вагомими перевагами над іншими методами, наприклад можливість надавати повний матеріал великій кількості аудиторії.

Бурхливий розвиток технології віртуальної та доповненої реальності можуть забезпечити навчання інформаційної безпеки з новим розумінням, інноваційними рішеннями та практичним досвідом. Переваги таких методів можна поділити на три категорії: (1) Відчуття віртуальних наслідків, (2) можливість ігрофікації процесу навчання та (3) високий рівень взаємодії. [5]

Таким чином, інновації у навчальному процесі необхідно здійснювати на основі формування нових і модернізації існуючих підходів до реалізації оптимальних схем забезпечення мобільності особи, учасника навчального процесу, гнучкості у системі підготовки фахівця [6, 7, с. 23]

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Наукові записки. – Випуск 132. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 61–65.

2. Кобилянський О. В. Теоретичні засади формування компетенцій з безпеки життєдіяльності у студентів економічних спеціальностей : монографія / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 264 с

3. Криворучко Н. І. Інноваційні педагогічні технології під час професійної підготовки майбутніх фахівців / Н. І. Криворучко, К. І. Криворучко. – Режим доступу: <http://intkonf.org/krivoruchko-nikrivoruchko-ki-innovatsiyni-pedagogichni-tehnologiyi-pid-chas-profesiynoyi-pidgotovki-maybutnihfahivtsiv/>

4. Дембіцька С. В. Управління пізнавальною діяльністю студентів під час вивчення безпеки життєдіяльності шляхом впровадження методів проектного навчання / С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська // Педагогіка безпеки. – 2016. – № 1. – С. 53–58.

5. Innovative Methods of Information Security Training / POSTED IN GENERAL SECURITY ON SEPTEMBER 15, 2017 – Режим доступу: <http://resources.infosecinstitute.com/innovative-methods-information-security-training/#gref>

6. Кобилянський О. Практичні аспекти формування компетентності фахівців / О. Кобилянський, І. Кобилянська // Наукові записки. – Випуск 6. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Ч. 2. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 120–124.

7. Колісник Л. В. Технології активного та інтерактивного навчання на заняттях з основ педагогічної майстерності / Л. В. Колісник // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; гол. ред. М. Т. Мартинюк. – К. : Міленіум, 2007. – 129 с.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Майстренко В'ячеслав Олегович, студент групи ІБС-16б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: slavikmai@gmail.com.

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Maistrenko Vyacheslav O., student of the group ІBS-16b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: slavikmai@gmail.com.

ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ ПК

Вінницький національний технічний університет.

У статті були розглянуті наслідки не правильного сидіння за комп'ютером, та рекомендації щодо вірної постави, яка б була безпечною і більш сприятливою для роботи.

Ключові слова: комп'ютер, дисплейна хвороба, остеохондроз, міжхребцеві диски, опорно-рухова система.

The effects of wrong sitting at the computer were considered in this article, and also recommendations for a correct sitting, which would be correct and more favorable for working.

Keywords: computer, display disease, osteochondrosis, intervertebral discs, musculoskeletal system.

Обираючи ПК, потрібно чітко розуміти для вирішення яких задач він потрібен, і з яким саме видом роботи повинен буде справлятися. Адже для роботи з графічними матеріалами, потрібно звернути увагу на відео-карту, а для роботи з текстами чи електронними таблицями, необхідно обирати між комп'ютерами високої продуктивності.

Важливо також приділити належну увагу освітленню на робочому місці, але слід уникати попадання променів світла на монітор. Працювати в темряві категорично забороняється. Не варто встановлювати лампи біля монітора.

У добу інформаційних технологій, персональний комп'ютер є невід'ємною частиною життя кожної людини. Неправильна експлуатація якого може призвести до наслідків негативного характеру. Для того щоб години проведені за комп'ютером не відзначились згубним чином на здоров'ї, потрібно дотримуватись певних рекомендацій, що включають поради правильного сидячого положення, які запобігають небезпечним наслідкам як опорно-рухової системи так і зору користувача.

Так званий "сидячий ефект" може проявлятися у двох видах, - швидкоплинному(часті головні болі, біль очей, суглобів чи спині), або довгостроковому(викривлення хребта, погіршення зору, можливо навіть порушення обмінних функцій організму) [3].

Наслідками для опорно-рухової системи можуть бути ослаблені м'язи, які не в змозі підтримувати хребет у правильному фізіологічному положенні, після чого виникають порушення постави, чи навіть викривлення хребта. При цьому більшість груп м'язів постійно напружені, а це в свою чергу призводить до швидкої втоми, що сприяє розвитку грудного кіфозу, формуванню сколіозу (найчастіше в бічній площині). Довге перебування в такому положенні погіршує обмінні процеси в речовині міжхребцевих дисків, вони втрачають пружність, воду і поступово розтріскуються, а це передбачає їх передчасне старіння [7]. Цей процес має ускладнення в вигляді остеохондрозу, подальше прогресування якого закінчується міжхребцевими грижами, за рахунок того що через тріщини відбувається поступове випадання пульпозного ядра. При міжхребцевій грижі відслідковується стискання і запалення нервових корінців, які як наслідок відходять від спинного мозку. Ці складові є симптомами такої хвороби як радикуліт [6].

Причинами появи і розвитку таких недуг є неправильне сидяче положення за ПК і неправильне розташування монітора.

Читання з монітора напружує очі, так як відстань до тексту постійна. Через це м'язи очей, які регулюють акомодацию(сприйняття об'єктів на різних відстанях), постійно напружені. І з часом призводить до порушення акомодативної здатності очей та порушень зору [5]. Одним з таких порушень через акомодацию очей є дисплейна хвороба (астенопія – тимчасове ослаблення зору), що є наслідком перенапруження війкового тіла протягом досить тривалого часу. Коли м'язи війкового тіла скорочуються чи розслабляються, змінюється кривизна кришталика, і як наслідок змінюється його здатність заломлення.

Поради та рекомендації щодо ПК:

1. Купівля ПК

Обираючи ПК, потрібно чітко розуміти для вирішення яких задач він потрібен, і з яким саме видом роботи повинен буде справлятися. Адже для роботи з графічними матеріалами, потрібно

звернути увагу на відео-карту, а для роботи з текстами чи електронними таблицями, необхідно обирати між комп'ютерами високої продуктивності.

До того ж слід звернути увагу на якість пристрою, тому що це не тільки термін гарантії і якість сервісу, а ще якість монітора, з списком досить важливих складових: рівень випромінювань, якість зображення, відсутність здригання символів, показники яскравості та контрасту зображення, розміри знаків та символів тощо. Сучасні комп'ютерні монітори на задній панелі повинні мати позначки, що відповідають вимогам стандартів ISO 9241, ч. 3 та MPR II [1].

При виборі монітора також потрібно враховувати вид роботи, яка буде виконуватись на ньому. Якщо монітор потрібен для роботи з великими графіками або кресленнями, то його діагональ повинна перевищувати 17", звичайний офісний комп'ютер може бути забезпечений монітором з діагоналлю поменше. Роздільна здатність монітора повинна бути якомога більша, тому що це поліпшує якість зображення і усуває зайве напруження очей. Добре, якщо монітор забезпечений покриттям антивідблиску [8].

Важливо також приділити належну увагу освітленню на робочому місці, але слід уникати попадання променів світла на монітор. Працювати в темряві категорично забороняється. Не варто встановлювати лампи біля монітора.

2. Обладнання робочого місця

Для дорослої людини висота робочої поверхні 710-740 мм. Якщо ж комп'ютер будуть використовувати люди різного зросту, то необхідно мати можливість регулювати висоту робочої поверхні від 655 до 740 мм, або спеціальний стілець, в якому можна змінювати свою висоту, регулювати нахил опори для спини (від 0 до 20 градусів), який може повертатись і має опору для ліктів. Простір для ніг користувача включає в себе висоту не менш 600 мм, ширину не менш 600 мм, глибину на рівні колін не менш 400 мм і на рівні підлоги не менш 600 мм.

Монітор розташувати мінімум на 500 мм (до 700 мм) від очей, а в ідеалі від тіла людини. Так як фахівці вважають, що на такій відстані рівень комп'ютерних випромінювань набагато нижчий і практично безпечний для організму людини. Також зберігати відстань 500 мм від очей клавіатури, документів чи книжки.

Для дорослої людини рекомендується робити перерви по 10 хвилин, кожні 50 хвилин роботи, і працювати за комп'ютером не більше 4-х годин. Вагітним жінкам взагалі слід виключити користування ПК.

Щодо дітей норми зовсім інші. Дітям до 6-річного віку дозволений час використання ПК 10-12 хвилин, 7-8-річного віку – 15 хвилин, 9-10-річного – до 20 хвилин, не більше 4-х разів на тиждень. Такі рекомендації відмічає кандидат медичних наук Н.С. Полька, після комплексного вивчення впливу роботи з комп'ютером на учнів початкових класів протягом 4-х років [1].

3. Правильне сидяче положення

Численні проведені дослідження дають чітке бачення того як виглядає безпечне положення тіла за ПК: ноги – не бовтаються, а твердо впираються в підлогу утворюючи кут в колінах 90 градусів ступні паралельно до підлоги; спина - пряма а плечі розправлені, можна трохи спертись на спинку спеціального стільця яка візьме частину навантаження на себе; кисті рук - повинні лежати на столі (в ліктях кут 90 градусів) але ні в якому разі не висіти, лікті спертись в підлокотники стільчика; монітор - має знаходитись на відстані витягнутої руки [3].

Якщо знати і дотримуватись таких простих правил сидіння за комп'ютером, то можна запобігти появі багатьох недуг та небезпечних факторів. І до того ж, зробити робочі години не тільки безпечнішими для свого здоров'я, а й ефективнішими, за рахунок кращого самопочуття і міркування.

Звикайте до нового сидіння за ПК. Хоча потрібен певний час, для того щоб випрацювати нову поставу, таке розташування тіла (ніг, спини, рук) буде корисним для вашого здоров'я. До того ж рівень особистої продуктивності (час роботи за комп'ютером збільшиться, а втома навпаки буде меншою) [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. <http://odb.te.ua/970>
2. <http://znayka.org.ua/yak-pravylnno-sydyty-za-kompyuterom.html>
3. <https://ukr.media/science/2214/>
4. <http://www.reaction.org.ua/korisni-poradu/5-pravil-roboti-za-kompyuterom/>

5. <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/itpf/2016/paper/view/1451/1145>
6. <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/itpf/2016/paper/view/1445/1139>
7. Баловсяк Н.В. Компьютер и здоровье / Н.В. Баловсяк – СПб: Питер, 2008. – 208 с.
8. Белов С.В. Безопасность жизнедеятельности: учебник для вузов / С.В. Белов, А.В. Ильницька, А.Ф. Козьяков – М.: Вища школа, 2005. – 448 с.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Казаків Роман Геннадійович – студент групи 1БС-16мс, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: justriko@mail.ru

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Kazakov Roman G., student of the group 1BS-16ms, Department of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: justriko@mail.ru

МЕТОДИ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ «БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто особливості та значення застосування методів проектного навчання при вивченні дисципліни «Безпека життєдіяльності». Описано переваги методу проектів, вказана класифікація типів методу та сама актуальність застосування в сучасному навчанні.

METHODS OF PROJECT TRAINING IN THE STUDY OF «SAFETY OF LIFE»

The article considers the peculiarities and significance of application of the methods of project training in the study of the discipline «Safety of Life». The advantages of the project method are described, the classification of the method types and the relevance of the application in modern teaching are indicated.

Аналіз досліджень проблем викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності», що були дослідженні такими вченими, як: Є. П. Желібо, І. С. Сагайдак, М. В. Ігнатович, О. В. Кобилянський, В. Ю. Худолей, В. М. Заплатинський, Б. Д. Халмурадов показав, що при вивченні дисципліни виникає низка невирішених питань, а саме:

- навчальна програма з дисципліни «Безпека життєдіяльності» є загальною для всіх спеціальностей і не передбачає відмінностей для різних напрямів підготовки;
- кількість годин, яка відведена на вивчення дисципліни не дозволяє в повній мірі розглянути особливості безпеки життєдіяльності в певній сфері діяльності;
- наявні програми з «Безпеки життєдіяльності» не дають чіткого визначення місця дисципліни у системі вищої освіти, оскільки, з одного боку, встановлюють, що «курс безпеки життєдіяльності ґрунтується на знаннях інженерної психології, фізіології людини, охорони праці, екології, цивільної оборони», а з іншого передбачають її вивчення до вивчення цих дисциплін;
- варіативність програми з дисципліни має бути врахована відповідно до профілю підготовки вищого навчального закладу, однак чітких методичних рекомендації, яким чином це можливо реалізувати немає;
- набуття професійної компетентності студентами в процесі навчання не повною мірою орієнтовано на майбутні види їхньої виробничої діяльності: організаційно-управлінської, виробничо-технологічної тощо [1, 2].

Для вирішення цих питань при вивченні дисципліни «Безпека життєдіяльності» пропонується використати метод проектів. Метод проектів, або як його називали «метод проблем» започаткований в педагогіці США в 20-х роках ХХ ст. За основу методу проектів взяті ідеї Джона Дьюї, що створив концепцію прагматичного навчання. Сьогодні метод проектів вважається одним з перспективних видів навчання, тому що він створює умови для творчої самореалізації учнів, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їхніх інтелектуальних здібностей. Учні набувають досвіду вирішення реальних проблем з огляду на майбутнє самостійне життя, які проектують у навчанні.

В основі цієї концепції є ідеї побудови навчання на активній основі, через доцільну діяльність та зацікавленість студента. За проблему береться ситуація з реального життя, що буде значущою і знайомою для нього. Робота над проектом – особистісно-орієнтоване навчання в процесі конкретної праці учня. Метод передбачає розв'язання студентом чи студентами проблеми, що вимагає одночасно як і використання різних засобів навчання, так і застосування знань та навичок з інших галузей діяльності – інтелектуальної та практичної.

Одна з найбільших переваг проектною діяльності це вміння, що набуваються студентами:

- планування роботи,
- використання багатьох джерел інформації,
- самостійний збір та систематизація матеріалу,

- аналіз, співставлення фактів та аргументів,
- налагодження соціальних контактів при груповій роботі,
- приймання власних рішень,
- оцінювання своєї роботи.

З точки зору студента, навчальний проект – це, як зазначає Н. Ю. Пахомова, можливість робити щось цікаве самостійно, в групі або самому, максимально використовуючи свої можливості; це діяльність, яка б дозволяла виявити себе, спробувати свої сили, докласти свої знання, принести користь і показати публічно досягнутий результат; це діяльність, спрямована на рішення цікавою проблеми, сформульованої самими учнями у вигляді мети завдання, коли результат цієї діяльності – знайдений спосіб розв'язання проблеми – носить практичний характер, має важливе прикладне значення і, що дуже важливо, цікавий і значимий для самих відкривачів [4]. Проектний метод підвищує мотивацію вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності», допомагає зрозуміти саме функціонування системи. За допомогою методу проекту для студента створюються умови, за яких він зможе здобути та застосування свої знання. Метод передбачає те, що студент замість шаблонних дій буде застосовувати дії пошукові та дослідницькі. Акцентується увага на творчому розвитку особистості. В цілому особистісна орієнтація технології проектного навчання досягається за рахунок «продуктивної природи» проектувальної діяльності, яка виражена в суб'єктивній новизні «продукту», що створюється в результаті її виконання [3].

Проектна діяльність передбачає роботу в колективі. Оскільки обсяг багатьох проектів може бути інформаційно і технологічно великим студентам буде зручно об'єднуватись в групи, що буде сприяти становленню та соціалізації особистості. У процесі роботи над проектом важливим є створення атмосфери позитивної взаємозалежності у колективі. Позитивна взаємозалежність пов'язує студентів один з одним, оскільки жоден з них не може самостійно, без допомоги інших членів групи успішно виконати завдання. Метод проектів найбільш доцільно підходить для завдання розвитку навчальної компетентності, оскільки він дозволяє з'єднати головні складові її формування, а саме розвиток пізнавальної спрямованості студента з досвідом його самостійної дослідницької діяльності в процесі вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності». Змістовий аспект проекту визначає тематичну спрямованість проектів. Залежно від ситуації добір тематики проектів може бути різним: в одних випадках ця тематика може сформулюватися науковцями, які працюють у галузі освіти, в рамках затверджених навчальних програм; у других – ініціативо висуватися вчителями з врахуванням навчальної ситуації та стану викладання предмету, природних професійних інтересів, уподобань та здібностей учнів; у третіх – тематика проектів може пропонуватися й учнями, які природно орієнтуються на власні інтереси, не лише пізнавальні, а й творчі, прикладні [5].

Проектне навчання має певну класифікацію типів самого проекту. Так прикладні проекти характеризуються чітко визначеним результатом діяльності учасників, передбачають осмислення структури, розподіл функцій між учасниками, презентація та зовнішнє рецензування результатів діяльності. Метою дослідницьких проектів є організація діяльності студентів, спрямована на розв'язання творчих завдань із заздалегідь невідомим результатом та передбачає наявність етапів роботи. Інформаційні проекти, що скеровані на вивчення характеристик процесів, явищ та об'єктів передбачають аналіз та узагальнення виявлених фактів. Структура інформаційного та дослідницького проекту є схожою, це часто є основою для їх поєднання. Рольові проекти ставлять за мету отримання соціального досвіду та отриманню знань шляхом імітування соціальних чи ділових відносин. Теми проектів найчастіше сьогодні стосуються конкретного практичного питання, що є актуальним для реального життя. Разом з тим, це вимагає залучення знань учнів не лише з одного предмету, але й з різних галузей, стимулює систематичне творче мислення, «вмикання» навичок дослідницької роботи. Саме таким чином досягається природна інтеграція знань [6].

Поєднання цих проектів допоможе в більшій мірі досягнути сенс та призначення дисципліни «Безпека життєдіяльності», теоретично та практично засвоїти матеріал, отримати необхідний досвід та знання цікавими та зрозумілими для сприйняття методами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Теоретико-методичні основи навчання безпеки життєдіяльності студентів економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах: монографія / О. В. Кобилянський. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 590 с.
2. Кобилянський О. В. Теоретичні засади формування компетенцій з безпеки життєдіяльності у

студентів економічних спеціальностей : монографія / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 264 с.

3. Образовательный портал. [Электронный ресурс] / Освіта.ua / – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/technol/1415/>

4. Пахомова Н.Ю. Метод учебного проекта в образовательном учреждении: Пособие для учителей и студентов педагогических вузов: посібник / Пахомова Н.Ю. – М.: АРКТИ, 2005. – 112 с.

5. Образовательный портал. [Электронный ресурс] / Освіта.ua / – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/984/>

6. Касьян А. А. Контекст образования: наука и мировоззрение: моногр. / А. А. Касьян. – Нижний Новгород: Нижегородский государственный педагогический университет, 1996. – 183 с.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Кошовський Василь Васильович – студент групи ІКІ-14б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, e-mail: vasyakoshovsky@gmail.com

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Koshovsky Vasyl V., student of the group ІКІ-14b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vasyakoshovsky@gmail.com

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕНЕДЖЕРІВ

Вінницький національний технічний університет

Проаналізовано зміст напрямів професійної підготовки менеджерів. Також розкрито специфіку післядипломної освіти з менеджменту.

Ключові слова: професійна підготовка менеджерів; організація якісної професійної підготовки; педагогічні умови; вища освіта.

MODERN TRENDS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS-MANAGERS

The content of directions of professional training of managers is analyzed. The specifics of postgraduate education in management is also disclosed.

Keywords: professional training of managers; organization of high-quality vocational training; pedagogical conditions; higher education.

Соціально-економічні трансформації, процеси глобалізації, інтеграції, демократизації та інформатизації суспільства, підвищення ролі інформації висувають принципово нові вимоги до професійної підготовки фахівців з вищою освітою. Значною мірою це стосується менеджерів-економістів, професійна діяльність яких особливо підлягає модернізації, оскільки відбувається в контексті змін та тенденцій постіндустріального суспільства.

Адже потреби сучасного суспільства не обмежуються лише наявністю менеджерів, що виконують базовий набір функцій (планування, організація, мотивація, координація, контроль тощо), а передбачають наявність у них високої компетенції відповідно до змісту керованої ними організації.

Більшість досліджень процесу професійної підготовки менеджерів проведено в контексті формування та розвитку їх професійно важливих якостей та професійної культури. Дослідженням приділили увагу такі вчені: А. Алексюк, І. Бех, В. Галузинський, В. Демчук, М. Євтух, Н. Ничкало, І. Зязюн, В. Агєєв, А.Алексєєв, В. Бондарев, А. Боровський, В. Васильєв, Г. Щокін, А. Чернявський.

Метою тези є аналіз специфіки вищої освіти з менеджменту, дослідити процес організації професійної підготовки менеджерів та визначити педагогічні умови, що забезпечують її ефективність.

Зростання ролі управлінських кадрів у діяльності організацій за останні півстоліття привело до зміни управлінської освіти в цілому та до необхідності вдосконалення системи вищої освіти для менеджерів. Це зумовлено змінами у структурі, змісті та цілях суспільного виробництва. Адже потреби сучасного суспільства не обмежуються лише наявністю менеджерів, що виконують базовий набір функцій таких як: планування, організація, мотивація, координація, контроль, а передбачають наявність у них високої компетенції відповідно до змісту керованої ними організації.

В професійній діяльності менеджера зростає роль людського фактору, відбуваються якісні зміни у характері та змісті управлінських функцій. Тому на особливу увагу заслуговує дослідження процесу професійної підготовки менеджерів [1–3].

Сьогодні постають цілком нові цілі та завдання в підготовці менеджерів професійної діяльності в процесі базової управлінської освіти. Важливо зазначити також, що післядипломна управлінська освіта виділена окремим напрямом і потребує детального дослідження. Вона має враховувати соціально-економічні умови, в яких діє менеджер-професіонал, ґрунтуватися на засадах розширення теоретичних знань у всіх аспектах його професійної діяльності, удосконалення вже сформованих професійних умінь та навичок. Післядипломна вища освіта з менеджменту – спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення й оновлення її професійних знань, умінь і навичок або отримання іншої спеціальності на основі раніше засвоєної однієї з основних освітніх програм вищої освіти та практичного досвіду [4]. Вона є своєрідним засобом підвищення кваліфікації управлінських кадрів шляхом поглиблення,

розширення і оновлення їх професійних знань, умінь і навичок в процесі професійного навчання.

Організація навчального процесу з менеджменту ґрунтується на підготовці фахівців, що здатні ефективно вирішувати складні прикладні проблеми в галузі управління, функціонування та розвитку соціальних систем різного характеру і призначення. Спеціальна організація передбачає: забезпечення професійної спрямованості та проблемності навчально-виховного процесу; організацію педагогічної взаємодії на засадах суб'єктних відносин, використання активних методів навчання, інноваційних дидактичних технологій, застосування особистісно-орієнтованого підходу до процесу навчання, відповідне наукове і методичне забезпечення навчально-виховного процесу.

Окрім того, організація навчально-виховного процесу не можлива без використання системи педагогічних умов. Доречними стануть такі педагогічні умови: удосконалення організації навчально-виховного процесу з метою активізації самостійної пізнавальної діяльності студента-менеджера, корегування форм, методів і засобів навчання відповідно до специфіки професійної діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу, оволодіння вміннями моделювання, оцінювання та прогнозування процесу взаємодії як необхідного фактору реалізації професійної діяльності менеджерів.

По-перше, це дозволить сформувати прагнення до постійного підвищення рівня ефективності своєї діяльності, оволодіння управлінською культурою, здатність до саморозвитку в процесі професійної діяльності здатність до постійного самовдосконалення, прагнення до підвищення свого професійного рівня в умовах навчання, здатність навчати працівників та здійснювати виховний вплив. По-друге, передбачає застосування інноваційних методів й засобів навчання та забезпечує активну розумову і практичну діяльність, розвиває пізнавальні інтереси та здібності, творче мислення, вміння й навички самостійної та розумової праці, що сприяє подальшій активності у постійному оволодінні знаннями та використанням їх на практиці в адміністративній діяльності. По-третє, сприяє встановленню злагодженої діяльності працівників, ефективному добору кадрів й формуванню з них згуртованого, працездатного колективу, розумінню, контакту й спрацьованості із підлеглими, вищими керівниками та колегами по роботі, організації контролю виконання, гнучкості, здатності налагодити відносини, вмінню переконувати, впливати силою власного прикладу.

В Україні освіта менеджерів є сектором ринку освітніх послуг, що пропонує різноманітні програми, якість яких є недостатньо високою, вони вимагають постійного оновлення, змін форм і методів навчальної роботи. За інтенсивного розвитку міжнародного освітнього простору, проблеми підготовки фахівців доцільно розв'язувати через інтеграцію з кращими здобутками світової педагогічної думки і творче використання досвіду зарубіжної країни. Наприклад в Канаді вищі навчальні заклади мають значні педагогічні досягнення і розвинену систему професійної підготовки фахівців-менеджерів [3].

Однією з важливих особливостей канадської системи освіти та її складової – вищої менеджерської освіти є відсутність центральної влади для забезпечення координації дій ВНЗ. Зміст, форми і методи навчання менеджерів визначаються з огляду на напрями їхньої майбутньої діяльності. Програми передбачають різні освітні рівні й кваліфікації. Вони задовольняють як потреби досвідчених працівників, так і молоді без досвіду роботи. Аналіз закладів вищої освіти Канади засвідчує різноманітність курсів і комбінацій дисциплін. Наприклад, навчальні заклади пропонують такі курси першого рівня вищої освіти, як бізнес-навчання, бізнес-управління і менеджмент, спеціалізовані курси, які розкривають специфічні аспекти бізнесу і менеджменту. Це, зокрема, менеджмент людськими ресурсами, маркетинг, курси, спеціалізовані в окремих галузях економіки (менеджмент у галузі туризму, готельний менеджмент, менеджмент дозвілля та ін.). Є багато об'єднаних програм, що поєднують бізнес і менеджмент з предметними сферами – мовами, психологією, наукою, бухгалтерською справою тощо. Крім того, сучасній системі освіти варто врахувати демографічні зміни в країні та при підготовці фахівців менеджерів враховувати аспект андрагогіки [5].

В тезі варто відмітити досвід підготовки студентів менеджерів, ґрунтуючись на досвіді США [6], особливо варто відмітити таку форму проведення занять як – лекції. В США вважається, що проведення лекцій є не зовсім демократичною формою спілкування. Вона орієнтується на передачу інформації і передбачає, що лектор знає все, а студент не знає нічого. Крім того, під час лекції студент пасивно сприймає матеріал. Тому в США при підготовці студентів менеджерів перед лекцією роздають конспекти, що призводить не до конспектування її, а до активного включення студента в зміст матеріалу, що викладається. При цьому лекція в більшості американських вузів поєднується з

методом сократівської бесіди. Ця концепція дозволяє підвищити якість проведення лекції, її кращому засвоєнню та мотивує студентів ходити на неї. Тому, на мою думку, варто досвід США щодо проведення лекції запровадити в Вінницькому національному університеті, зокрема при підготовці студентів-менеджерів.

Висновки. Отже, було проаналізовано зміст напрямів професійної підготовки менеджерів. Також розкрито специфіку післядипломної освіти з менеджменту. Вдосконалення системи вищої освіти для менеджерів передбачає в першу чергу, якісну організацію навчально-виховного процесу. Тому важливо, забезпечити професійну спрямованість навчально-виховного процесу, організувати педагогічну взаємодію на засадах суб'єктних відносин, застосовувати особистісно-орієнтований підхід до процесу навчання. Зокрема, варто відмітити досвід США в напрямку проведення лекцій при підготовці студентів менеджерів у формі «сократівських бесід», що дасть змогу підвищити мотивацію їх до відвідування лекцій в Вінницькому національному технічному університеті та їх ефективність.

СПИСОК ВИКОРИТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Воробйова Є. В. Друга вища освіта як засіб підвищення кваліфікації управлінських кадрів / Є. В. Воробйова, Н. В. Підбуцька // Педагогіка і психологія творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. пр. – Запоріжжя: Класичний приватний ун-т, 2007. – Вип. 44. – С. 127–130.
2. Капітанець О. М. Педагогічна підготовка менеджерів у вищих технічних навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / О.М. Капітанець. – Тернопіль, 2001. – 19 с.
3. Резнік С. М. Педагогічні умови управлінської підготовки магістрів адміністративного менеджменту / С. М. Резнік // Теорія і практика управління соціальними системами. – Харків: НТУ «ХПІ», 2009. – № 4. – С. 13.
4. Ушакова Н. М. Положення про післядипломну освіту з менеджменту / Н. М. Ушакова. – К., 2004.
5. Заюков І.В. Розвиток андрагогіки в умовах демографічних змін в Україні / І.В. Заюков., О. В. Кобилянський, А. В. Марченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/>.
6. Сучасні підходи до професійної підготовки менеджерів в США. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://knowledge.allbest.ru/management/2c0a65625b3bd79b5c53a89521206d36_0.html.

Траченко Крістіна Русланівна – студентка групи Моф-17, Факультет менеджменту та інноваційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: trachenkok@gmail.com.

Науковий керівник: Заюков Іван Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: Zivan@i.ua.

Trachenko Kristina R., student of the group Mof-17, Faculty of Management and Innovation Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : trachenkok@gmail.com.

Supervisor: Zayukov Ivan Victorovich, Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.

БЖД ЯК БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА І ЇЇ АКТУАЛЬНІСТЬ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто особливості та значення досліджень загроз і небезпек життєдіяльності та вплив БЖД на сучасний світ як складної багатофункціональної системи. Також розглядаються основні напрямки розвитку та об'єкти досліджень.

Ключові слова: БЖД; напрямки розвитку; об'єкти досліджень.

LIFE SAFETY AS A MULTIFUNCTIONAL SYSTEM AND ITS RELEVANCE IN THE MODERN WORLD

The article deals with the features and significance of the research of threats and dangers of life and the impact of life safety on the modern world as a complex multifunctional system. Also, the main directions of development and research objects are considered.

Keywords: Life safety; directions of development; research objects.

На початку ХХ століття проблема безпеки стала набувати глобального, загальнолюдського масштабу. А вже в другій половину ХХ століття явними стали ознаки наростання кількості і масштабності загроз, створених самою життєдіяльністю людини. Сучасна цивілізація в своєму розвитку наблизилася до межі всеохоплюючої кризи і її подальший розвиток, без зміни базових принципів створення комфортних умов проживання, приведе людство до глобальної катастрофи; Спостерігається постійне зростання різних (і глобальних теж) проблем небезпеки, різко змінюється природа небезпечних явищ, а це свідчить про те, що методи які використовуються людством для вирішення проблем та дослідження небезпечних явищ та процесів або вичерпали свій потенціал або не зовсім вірні [1-3]. Актуальною стає необхідність пошуку (створення) нових методів і засобів для вивчення (дослідження) існуючих та прихованих проблем небезпек та загроз.

БЖД повинна мати певний фундаментальний характер, оскільки тільки вона розглядає сферу життєдіяльності людини в контексті забезпечення комплексної безпеки. Але, по-друге, вона має і суто практично-прикладний характер, базуючись на знаннях та методах таких наук як практична психологія, медицина, суспільствознавство, конфліктологія, теорія управління, використовуючи перевірені практикою положення електробезпеки, пожежної безпеки, техногенної безпеки тощо і на цій основі напрацьовувати конкретні концепції та рекомендації по забезпеченню безпеки людини в певних умовах її життєдіяльності [4]. На основі взаємодії різних наук виникають нові сфери і напрями досліджень, з метою вирішення головної багатогранної задачі по забезпеченню безпеки.

Отже, вирішенням проблем, виявленням, попередженням, відверненням та ліквідацією загроз та небезпек, що загрожують людині, а в загальному плані наносять шкоду людській цивілізації, повинна займатися самостійна наука про безпеку – безпека життєдіяльності. Її самостійність не свідчить про відрив від інших наук, які внесли певний вклад в специфічні теорії безпеки (філософія, право, екологія, міжнародна економіка...). Саме тому методологічна основа БЖД створювалася і має розвиватися з використанням досягнень інших наук (підходи, методи, заходи...). Методологічну основу БЖД не слід розглядати без принципу історизму. Саме він є основою в дослідженні досвіду життєдіяльності людей, їх безпеки в різних умовах минулого. Такі дослідження забезпечили б виявлення конкретних закономірностей та принципів побудови систем безпеки, але такі дослідження фактично не ведуться. Серед методичних вимог інформатизації навчально-виховного процесу науковці виділяють такі: врахування індивідуальних особливостей студентів, різних типів організації нервової діяльності, різних типів мислення; забезпечення підвищення рівня мотивації навчання, стимулювання навчальної діяльності та зв'язку з майбутньою професійною діяльністю.

Основний напрямок досліджень в сфері БЖД: безпека людини як індивіда, як особистості. Основний метод БЖД – системний метод, оскільки ця наука розглядає складні системи взаємодії

людини з навколишнім середовищем, техногенними системами (машини, обладнання, механізми, технології), людини з людиною (колективом, групою) в умовах багатофакторних небезпечних впливів на ці системи.

Характерні ознаки науки БЖД:

а) об'єкт дослідження – людина як індивід, як частинка колективу, суспільства, природного та техногенного середовища;

б) предмет дослідження – загрози (небезпеки) для людини, що виникають в природному середовищі як об'єктивні та в навколишньому, техногенному та соціальному середовищі як наслідок антропогенної діяльності;

в) закони, методи, принципи;

г) категоріальний апарат.

Зазначені ознаки постійно розвиваються відповідно до змін в природній, соціальній та техногенній сферах. Оскільки наука БЖД це і єдина система комплексу наук, що мають відношення до безпеки, то її розвиток супроводжується створенням та застосуванням загального понятійного апарату, об'єднанням методів дослідження, встановлення механізму їх взаємодії [5].

Безпека життєдіяльності, як складна багатофункціональна система залежить від кожної людини. Людина в системі складних процесів повинна мислити і рухатися шляхом зменшення ризику для свого благополуччя. Необхідною умовою забезпечення безпеки життєдіяльності є формування компетенцій будь якого фахівця в сфері вирішення задач збереження життя та здоров'я людини.

Проблеми безпеки життєдіяльності вивчені поки що недостатньо, а її характеристики не забезпечені вченням про розуміння її суті (герменевтика). Практика забезпечення безпечної життєдіяльності постійно вимагає її наукового осмислення, оскільки постійними є розвиток науки та практичної діяльності взагалі. Осмислення суті безпеки життєдіяльності тісно пов'язано з розвитком та практичним використанням концепту (поняття) ризику в контексті виконання «Концепції управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Теоретико-методичні основи навчання безпеки життєдіяльності студентів економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах : монографія / О. В. Кобилянський. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 590 с.

2. Кобилянський О. В. Теоретичні засади формування компетенцій з безпеки життєдіяльності у студентів економічних спеціальностей : монографія / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 264 с.

3. Кобилянська І. М. Практичні аспекти навчання безпеки життєдіяльності в системі неперервної освіти / І. М. Кобилянська, О. В. Кобилянський // Неперервна педагогічна освіта: стан, проблеми, перспективи : матеріали Міжнародної науко-практичної Інтернет-конференції / ред. кол.: О. І. Безлюдний, Т. Д. Кочубей, Б. А. Якимчук та ін. – Умань : ФОП Жовтий, 2015. – С. 46–50.

4. Касьян А. А. Контекст образования: наука и мировоззрение : моногр. / А. А. Касьян. – Нижний Новгород, 1996. – 187 с.

5. Образовательный портал. [Електронний ресурс] / Мультимедиа в образовании. / — Режим доступу: <http://www.ido.edu.ru/open/multimedia/index.html>.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Хлывовка Денис Володимирович, студент факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, ВНТУ, група 1KI-14b, e-mail: 1ki14b.khlypovka@gmail.com

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Khlypovka Denys V., student of the group 1KI-14b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: 1ki14b.khlypovka@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

В статті розкрито систему інтерактивних методів навчання для підготовки кваліфікованих спеціалістів у різних галузях суспільної діяльності з урахування сучасних потреб. Також розкрито переваги та ефективність саме інтерактивного навчання з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та проектних методологій.

Ключові слова: професійно-орієнтоване навчання; інтерактивне навчання; новітні комп'ютерні технології.

USE OF INTERACTIVE METHODS OF EDUCATION FOR FORMING OF ANOTHER PROFESSIONAL COMPETENCE

The article describes the system of interactive methods of training for the training of qualified specialists in various fields of social activity taking into account the modern needs. The advantages and effectiveness of interactive training with the use of specialized software and project methodologies are also revealed.

Keywords: vocational training; interactive learning; the latest computer technologies.

Підготовка кваліфікованих спеціалістів у різних галузях суспільної діяльності, здатних орієнтуватися в необмеженому інформаційному просторі та використовувати здобутки науково-технічного прогресу, має велике значення для сучасного суспільства. Удосконалення підготовки майбутніх фахівців неможливе без оптимізації навчального процесу та впровадження новітніх освітніх технологій, зокрема інтерактивних методик навчання для ділового вирішення фахових завдань та інформаційних технологій у процесі профільного навчання іноземної мови. Комунікативна компетентність визначається як уміння ефективно застосовувати знання в різноманітних умовах з різними комунікантами у професійному спілкуванні [5].

Для формування комунікативної компетенції використовують інтерактивні методи навчання іноземних мов, що спрямовані на розвиток особистості, розкриття її творчого потенціалу. Професійно-орієнтоване навчання, що зорієнтоване на розв'язання професійних задач, розглядають як складне особистісне утворення, що включає структурні компоненти та якості особистості. Іноземна мова стає складовою вивчення самої спеціальності, розвитку професійних інтересів та готовності студентів використовувати здобуті знання в іноземному спілкуванні професійної сфери. Навчання професійно-орієнтованої мови здійснюється з урахуванням потреб професійної діяльності.

Аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що окремі педагогічні та методичні аспекти використання комп'ютерних технологій у вищих навчальних закладах розглядалися в роботах С. Аверьянкової, Ю. Афанасьєва, В. Безпалько, Ю. Барановського, А. Верхоли, Т. Везирова, Л. Долінера, І. Зубкової, А. Куценко, Н. Липатнікової, С. Панюкової, О. Філатова та ін. С. Губін, В. Матчін і В. Мордвинов вважають, що «Інтернет-технології в освіті являють собою глобальний комплексний набір сучасних, єдиних у всьому світі, комп'ютерно-мережових (телекомунікаційних) інструментальних засобів, універсальне програмно-методичне забезпечення, всеосяжне інформаційне середовище, що включає величезні світові масиви інформації і дозволяє наповнити навчальний процес небаченим раніше обсягом інформації, як за кількістю, так і за мобільністю відшукування та використання» [3, с. 56].

Інтерактивне навчання – це освітня діяльність, що спрямована на розвиток форм мислення, творчих здібностей, соціально адаптованих можливостей особистості в умовах динамічних змін в світовому суспільстві. Інтерактивна діяльність передбачає діалог, спілкування в парах або в групах, що сприяє розвитку взаємодії та виключає домінування однієї думки, вчить знаходити шляхи

вирішення проблем, аналізуючи обставини, вислухувати та оцінювати альтернативні думки. Інтерактивна форма організації пізнавальної діяльності студента з використанням засобів новітніх інформаційних технологій за допомогою інтерактивних завдань та впровадження мультимедійних засобів підвищує мотивацію, викликає зацікавленість, робить процес навчання продуктивнішим. При цьому у них розвиваються такі дослідницькі уміння: бачити проблему, формулювати мету і завдання дослідження, вести пошук і обробку інформації, визначати суттєві характеристики явищ і процесів, аналізувати результати, оформляти їх у вигляді таблиць, графіків, діаграм [2, с. 41].

Проектну методологію, що набула актуальності в системі вищої освіти у зв'язку з потребою підготовки конкурентоспроможних фахівців для сучасного ринку праці, відносять до інноваційних технологій навчання, що спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності студентів [4]. Проектна діяльність та проектування комунікативних ситуацій дозволяють створювати конкретні моделі професійної діяльності студентів та сприяють вмінню визначити шляхи особистої інтеграції у ринок праці. Проект забезпечує опанування студентом навичок дослідника та визначення власної комунікативної іншомовної позиції.

Проектна методологія дозволяє не тільки підвищити мотивацію процесу навчання іноземній мові професійного спрямування, але й знайомить студентів з алгоритмом проектної діяльності та формує особистий дослідницький досвід, що забезпечує розвиток професійної компетенції та відповідає соціальному запиту суспільства [1]. Комплексне використання інформаційних технологій у навчальному процесі сприяє динамічності, інтенсифікації процесу навчання, забезпечує його диференціацію з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, дає можливість у вигляді наочних образів представити фахову іншомовну інформацію, відкриває доступ до нових джерел інформації.

Таким чином, інноваційні технології навчання, інтенсифікуючи процес здобуття знань, модернізуючи форми проведення занять, є важливою складовою формування професійної іншомовної комунікативної компетенції. Новітні інформаційні технології відкривають доступ до нетрадиційних джерел інформації, активізують процеси ментальної обробки іншомовної інформації, надають нові можливості для формування професійних та лінгвістичних навичок, дозволяють реалізувати інтерактивні методи навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андреев В.И. Эвристическое программирование учебно-исследовательской деятельности / В. И. Андреев. – М.: Высш. школа, 1981. – 240 с.
2. Буртовий С.В. Педагогічні можливості використання Інтернет-технологій Веб 2.0 / С.В.Буртовий // Педагогічний вісник. – 2010. – №1–2 (13–14). – С. 39–43.
3. Образцов П. И Психолого-педагогические аспекты разработки и применения в вузе информационных технологий обучения: [монография] / П. И. Образцов. – Орел: ОрелГТУ, 2000. – 145 с. 2. Використання новітніх інформаційних технологій у підготовці фахівців-документознавців / Володимир. Варенко // Вісник Книжкової палати. - 2011. - № 5. - С. 32-34. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2011_5_9.
4. Гурмаза В. В. Сучасні інформаційні технології підготовки майбутніх фахівців / В. В. Гурмаза // Наукові конференції. — Режим доступу: <http://intkonf.org/gurmaza-vv-suchasni-informatsiyni-tehnologiyi-pidgotovki-maybutnih-fahivtsiv/>. — Назва з екрана.
5. Образовательный портал. [Електронний ресурс] / Мультимедиа в образовании. / — Режим доступу: <http://www.ido.edu.ru/open/multimedia/index.html>.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Куш Ярослав Юрійович, студент групи 1КІ-14б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, e-mail: 1ki14b.kush@gmail.com

Supervisor: *Kobylanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Kush Yaroslav Y., student of the group 1KI-14b, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: 1ki14b.kush@gmail.com

ІНФОРМАЦІЯ – ЯК СФЕРА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ БЖД

Вінницький національний технічний університет

У статті розглянуто інформаційну сферу життя людини та небезпеки, що існують в інформаційному просторі. Використання інформаційних технологій у навчанні.

Ключові слова: інформаційна безпека; загрози; новітні технології; безпека життєдіяльності.

INFORMATION – AS A SPHERE OF HUMAN LIFE AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN LIFE SAFETY CLASSES

The article considers the information sphere of human life and the dangers that exist in the information space. The use of information technology in education.

Keywords: information dangers; threats; newest technologies; safety of life.

Постіндустріальне суспільство потребує обробки інформації, об'єми якої постійно збільшуються, що створило ще одну сферу життєдіяльності людини – інформаційну і ще одне джерело небезпек. Сучасні засоби комунікації та обробки інформації створили принципово нові умови існування людини, що зумовило появу грандіозного проекту об'єднання національних інформаційних і телекомунікаційних систем в глобальну інформаційну інфраструктуру. Таким чином, життєдіяльність людини відбувається одночасно у звичному для нас природньому та у специфічному інформаційному середовищах, що мають дуже відмінні одно від одного закономірності розвитку та функціонування. Інформаційна сфера вже стала не менш важливою складовою суспільного життя, ніж економічна, виробнича, побутова, політична, військова тощо. Нові інформаційні технології, засоби масової комунікації, інтернет багатократно підсилили можливості впливу на свідомість і підсвідомість як окремої людини, так і на великі групи людей та населення Землі загалом.

Інформаційна сфера – сукупність таких елементів: об'єкти інформаційної взаємодії чи впливу; особисто інформація, призначена для використання суб'єктами інформаційної сфери; інформаційна інфраструктура, що забезпечує можливість здійснення суб'єкт-суб'єкт обміну інформацією; суспільні відносини, що складаються, у зв'язку з потребою формування, передачі, розповсюдження та збереження інформації.

Відповідно, особистість (активний соціальний су'єкт) та його психіка піддаються безпосередньому впливу інформаційних чинників, які трансформуються через його поведінку, діяльність (бездіяльність), здійснюють деструктивний, дисфункційний вплив на його життєдіяльність. До основних загроз інформаційно-психологічної безпеки відносять можливість настання негативних наслідків для суб'єктів, що піддаються інформаційно-психологічному впливу, які виражаються в таких формах: нанесення шкоди здоров'ю людини; блокування на неусвідомленому рівні волі, волевиявлення людини, штучне привиття їй синдрому залежності; втрата здатності до політичної, культурної, моральної самоідентифікації людини; маніпуляція суспільною свідомістю; руйнування єдиного інформаційного і духовного простору України, традиційних устроїв суспільства і суспільної моральності, а також порушення інших життєво важливих інтересів особистості, суспільства, держави [1].

Зокрема, культ жорстокості, насильства, порнографії, розбещеності тощо, які пропагують у засобах масової інформації, друкованих виданнях, комп'ютерних іграх, мережі Інтернет веде до неусвідомленого бажання у підлітків і молоді, а також дорослих з нестійкою психікою, копіювати запропоновані моделі поведінки. Цей вид пропаганди знижує рівень порогових обмежень і правових заборон, що поряд з іншими умовами відкриває шлях для багатьох правопорушень. Це своєю чергою наносить непоправну шкоду не тільки окремій особистості, але й суттєві збитки

національним інтересам країни. Отже, джерелом інформаційно-психологічної небезпеки є та частина інформаційного середовища, яка через визначені причини неадекватно відображає реалії, вводить в оману людину, засліплює її ілюзією. Інформаційно-психологічні загрози зумовлені розробкою, виготовленням, розповсюдженням та використанням суб'єктами негативних інформаційно-психологічних впливів, спеціальних засобів і методів такого впливу. Тому потрібно вчитися протистояти таким інформаційним впливам. Тому щоб вберегтися від негативного впливу інформаційних технологій та адекватно відповісти на сучасні інформаційні виклики на заняттях з БДЖ впроваджується нова методика підготовки студентів.

Таким чином, потреба використання Інтернет технологій в освітньому процесі вищого навчального закладу обумовлена нагальною потребою підготовки фахівців, здатних до реалізації своїх професійних функцій в умовах абсолютно нового інформаційного суспільства. Така підготовка означає формування у студентів компетенцій з швидкої орієнтації в інформаційному просторі та умінь застосовувати телекомунікаційні технології для успішного вирішення професійних завдань.

У процесі навчання безпеки життєдіяльності одну з найважливіших ролей відіграє наочність матеріалу, що вивчається. Вченими фізіологами доведено, що майже 95% інформації людина отримує за допомогою зорового аналізатора. Таким чином, чим наочніше представлений матеріал, що вивчається, тим краще він запам'ятовується студентами.

Зокрема, О. Кобилянський, С. Дембіцька, І. Кобилянська вважають, що в сучасних умовах суспільство потребує формування у майбутніх фахівців культури безпеки та виховання особистості не схильної до ризику як в нормальних умовах існування, так і в умовах надзвичайних та екстремальних ситуацій, але існуюча система навчання з безпеки життєдіяльності, відсутність сучасних технологій навчання не гарантують очікуваний суспільством результат [2, с. 105].

В останні роки в навчальному процесі широко використовують сучасні інформаційні технології, зокрема мультимедійні презентації. Студенти відходять від зубріння, усвідомлено засвоюючи знання з БЖД. Зокрема, для посилення емоційного впливу на студентів, є можливість ознайомити студентів з фотографіями та відеозаписами стихійних лих, техногенних аварій та катастроф, аналізувати географічні карти, демонструвати графічний матеріал, таблиці, схеми тощо, з метою визначення ймовірних місць виникнення надзвичайних ситуацій [3].

Підготовка студентів до використання інтернет-ресурсів під час вивчення безпеки життєдіяльності передбачає розв'язання наступних завдань: знайомство з основними видами цих ресурсів, які можуть використовуватися при підготовці до занять з безпеки життєдіяльності; формування досвіду їх пошуку і добору відповідно до конкретних завдань; вироблення системи оцінювання їх ефективності; мотивація до їх активного використання при підготовці до занять з безпеки життєдіяльності і створення банку цих ресурсів; актуалізація потреби самостійно опановувати нові інтернет-ресурси, з метою підвищення якості своєї підготовки з безпеки життєдіяльності [4]. Варто зазначити, що в процесі роботи з Інтернет-технологіями у студентів розвиваються дослідницькі уміння бачити проблему, формулювати мету і завдання дослідження, вести пошук і обробку інформації, визначати суттєві характеристики явищ і процесів, аналізувати результати, оформляти їх у вигляді таблиць, графіків, діаграм. Однак, вказані вміння та навички формуються у студентів в процесі навчання не стихійно, а лише в тому випадку, якщо організація навчального процесу передбачає та зумовлює їх формування [5].

Висновки

Використання можливостей інформаційних і комунікаційних технологій з метою інтенсифікації навчання змінює характер розвитку, набуття і розповсюдження знань; відкриває можливості для оновлення змісту навчання і методів викладання; розширює доступ до загальної та професійної освіти; якісно змінює роль викладача у навчальному процесі. Використання Інтернет-технологій в процесі вивчення безпеки життєдіяльності здійснюється в якості: засобу навчання, який забезпечує як оптимізацію процесу пізнання, так і формування індивідуального стилю дослідницької діяльності; предмета вивчення – знайомство з сучасними методами обробки інформації, які враховують специфіку організації інформаційних процесів в професійному середовищі; інструменту вирішення навчальних завдань, які забезпечують формування вмінь прийняття рішень у сучасному інформаційному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виноградчий В.І. Сучасні інформаційні технології , інформаційні небезпеки [Електронний ресурс] / Виноградчий В.І. Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської об.,- Режим доступу: <http://discovery.4uth.gov.ua/oformlenna-doslidnoie-roboti/skladanna-spisku-vikoristanoie-literaturi> (10.09.2014)
2. Кобилянський О. В. Теоретичні засади формування компетенцій з безпеки життєдіяльності у студентів економічних спеціальностей : монографія / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька, І. М. Кобилянська. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 264 с.
3. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К.: Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.
4. Кобилянський О. В. Використання Інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Наукові записки. – Випуск 132. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 61–65.
5. Кобилянський О. В. Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський // Освіта Донбасу. – 2009. – № 5 (136). – С. 34–42.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Степанова Тетяна М. – студентка групи ІКІ-16б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, кафедра обчислювальної техніки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: tania.stepanova1810@gmail.com.

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Stepanova Tetyana M., student of the group ІКІ-16b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Department of Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: tania.stepanova1810@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ НАМЕТОВИХ ТАБОРІВ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СКАУТСЬКОЇ МЕРЕЖІ «ПЛАСТ»: ВИХОВАЛЬНО-БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ

Вінницький національний технічний університет

Досліджено особливості методики виховання при організації наметових таборів на прикладі національної скаутської організації. Розглянуто умови безпечної організації наметових таборів. Запропоновано рекомендації щодо покращення рівня виховання та організації наметових таборів на прикладі національної скаутської організації «Пласт».

Ключові слова: виховання, безпека, гурток, скаутська організація, наметовий табір.

ORGANIZATION OF TENT CAMPS ON THE EXAMPLE OF NATIONAL SCOUT NETWORK «LAYER»: EDUCATOR THAT SAFE ASPECT

The features of methodology of education are investigational during organization of tent camps on the example of national scout organization. The terms of safe organization of tent camps are considered. Recommendations offer in relation to the improvement of level of education and organization of tent camps on the example of national scout organization "Layer".

Keywords: education, safety, group, scout organization, tent camp.

Актуальність дослідження пов'язана з тим, що нині постала необхідність у вихованні справжніх патріотичних громадян. Із здобуттям незалежності України постала потреба створення нової генерації людей, котрі культивуватимуть у своєму розвитку потяг до самовдосконалення та почуття патріотизму. На сучасному етапі для її задоволення повинні активно працювати і державні і суспільні інститути та формації: сім'я, освітні заклади, державні установи, громадські організації [1]. При цьому важливим елементом виховання є організація наметових таборів і, відповідно, забезпечення їм відповідної безпеки.

Одне із провідних місць у формуванні якісно нової особистості займає молодіжна скаутська організація «Пласт». Сучасна скаутська організація розглядається багатьма педагогами, зокрема Т. Хлебніковою, І. Трубавіною, Г. Троцько, І. Звереву, А. Волоховим, Г. Ващенком, С. Русовою, Дж. Росселом, Й. Кофманом та багатьма іншими, як одна із структур дитячого і молодіжного руху, форма організації соціальної активності молоді, її самореалізації тощо.

Метою тези є висвітлення особливостей безпечної організації наметових таборів молоді на прикладі національної скаутської організації «Пласт» як важливого чинника її виховання.

Сьогодні в Україні функціонують сотні громадських молодіжних об'єднань, в яких перебувають десятки тисяч молодих людей, підлітків і дітей. Крім задоволення природних потреб молодого покоління у спілкуванні, дозвіллі, молодіжні формування виконують й інші соціально-педагогічні функції, зокрема виховну. Вони є школою демократії, виконують завдання соціалізації і соціального виховання. Дані процеси відбуваються шляхом періодичних занять, акцій, заходів та таборів, переважно літніх. В теорії під табором [2], зокрема пластовим розуміють збір в польових умовах із конкретною виховною метою, з визначеною тривалістю, місцем та маршрутом проведення, організований пластовою частиною (гуртком, об'єднанням гуртків або осередком), оголошений та зареєстрований в таборівій комісії, що відбувається згідно пластових статуту, положення та ін.

В тезі розглянемо елемент виховання молоді в залежності від його впливу на особистість. Так, в статті [1] за розвиваючо-навчальним впливом відповідні організації умовно поділяються на такі групи: монопливові (сприяють розвитку якогось одного вміння чи якості, наприклад, спеціалізовані гуртки, спортивні секції, клуби); спрямованого впливу (розвивають ряд навичок та вмінь якогось певного напрямку, наприклад, «школи мистецтв», певні дитячі організації та об'єднання); молівпливові – сприяють всебічному розвитку дитини (дитячі та молодіжні організації та об'єднання); релігійні організації та недільні школи. Як зазначається в науковій праці [1], спочатку батьки, адже саме вони керують життям дитини, вибирають той вид дозвілля, який найбільше, на

їхню думку, підходить та забезпечує захист від шкідливих факторів впливу і, у той же час є доступним. Підлітки та молодь, здебільшого, керуються власними схильностями та вподобаннями.

Крім того, в теорії виділяють наступні пластові табори [3]: залежно від способу проведення (стаціонарні, мандрівні, стаціонарно-мандрівні); залежно від спеціалізації: (морські, водні, мистецькі, «летунські», військово-патріотичні, лижні, кінні, спелеологічні, альпіністські, спортивні, екологічні, експедиційні, археологічні, краєзнавчі, велосипедні, історичні; залежно від статусу (крайові – всеукраїнські, окружні, або обласні, місцеві); залежно від сезону (літні, зимові, міжсезонні). Наведемо в роботі приклад організації гірського дитячого табору «Говерла» національної скаутської організації «Пласт» (рис. 1) [4].

Рис. 1 – Приклад організації гірського дитячого табору «Говерла» національної скаутської організації «Пласт»

Саме організація наведених вище таборів, зокрема гірського дитячого табору «Говерла» (рис. 1) дозволяє реалізувати елементи системи виховання молоді та патріотизму. Цьому сприяє життя молоді на природі, захоплення красивими краєвидами, формування витривалості, любов до батьківщини, соціалізація між однолітками і старшими віковими групами. Під час організації таких таборів молодь постійно самовдосконалюється, має можливість застосовувати елементи навчання ігровими засобами тощо. При цьому, крім виховного процесу організації відповідних таборів набуває актуальність безпечної детермінанти. Для якісного та безпечного таборування всі наметові табори повинні отримати дозволи від місцевої влади, лісництва, Санепідемстанції та інших органів.

Головною умовою проведення наметового табору є цілодобова присутність лікаря з повною медичною таборовою аптечкою, який збирає картки медичного огляду учасників табору, контролює дотримання гігієнічних вимог на таборі та якісь зберігання харчових продуктів, надає першу медичну допомогу та слідкує за станом здоров'я всіх учасників табору. Також необхідно мати швидкий доступ до транспорту та мати контакти найближчої лікарні. Проведення пластових наметових таборів повинно відповідати загальним санітарно-гігієнічним рекомендаціям та не суперечити Наказу Міністерства освіти і науки України «Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України» та Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей».

Кожний член проводу табору (кожен член команди організаторів) відповідає за безпеку та здоров'я довірених йому учасників табору. Тому розумні провідники табору завжди перевіряють, які заходи для безпеки вже зроблені, а які ще треба зробити. Необхідно мати на увазі, зокрема, [5–7], по-перше, переконатися, що табір захищений від нещасних випадків; переконатися, що всі учасники табору мають відповідні щеплення; зробити докладний перелік списку речей кожного члена табору; переглянути медичні картки учасників та переконатися, що всі вони здорові і можуть брати участь у таборових заняттях; переконатися, що фізичні навантаження не заважкі для віку учасників; ніколи не доручати учасникам табору ніяких небезпечних завдань та не залишати без опіки і нагляду учасників табору; завжди мати на таборі аптечку для першої допомоги та інше.

По-друге, під час мандрівки: не планувати мандрівку головними дорогами; знати точно чисельний стан своєї групи; переконатися, що мандрівники мають відповідний одяг; не йти невідомим тереном без мапи; перший і останній в ряді має нести світло (ліхтар); йдучи похилим тереном не триматися непевних гілок, тонких деревин, слабких кущів, а коли йдеш лісом, не йти надто близько до свого попередника; провідник завжди має йти першим, а його заступник останнім та ніколи не допускати, щоб віддаль між людьми збільшилась так, що ви не змогли порозумітися (перегукнутися).

По-третє, відпочиваючи на воді варто: переконатися, що учасники мають лікарський дозвіл купатися; оглянути місце купання і його дно; призначити спостерігача для тих, хто купається; на водних заняттях забезпечити присутність вишколеного рятувника; завжди бути готовим мати човен для рятування, а також рятувниче колесо на довгій линві; запровадити так звану двійкову систему (кожні два учасники табору отримують доручення пильнувати один одного); вимагати безоглядної дисципліни у заняттях на воді; не йти до води раніше години після їжі; не дозволяти тим, хто не вміє плавати, йти на глибину більшу ніж один метр; звернути увагу на довге перебування у воді. Переохолодження у воді може призвести до ослаблення серця. Крім цих засобів безпеки, водні табори мають ще й свої водні приписи, що нормують вживання човнів, їх забезпечення і інше.

По-четверте, під час спортивних занять необхідно: ніколи не починати спортивних змагань без попередньої лікарської перевірки всіх учасників; спортивні заняття проводити професійним тренером, або інструктором, який добре опанував дану ділянку та інше.

Висновки. Дослідивши теоретичні, методико-педагогічні, організаційно-безпекові аспекти організації наметових таборів молоді, на прикладі національної скаутської організації «Пласт», можна зробити наступні узагальнення. Так, скаутська організація «Пласт» сприяє різнобічному розвитку своїх членів, формуванню цілісної гармонійної патріотично налаштованої особистості, підвищенню ефективності подальшого процесу навчання і виховання, розвитку таких якісних рис особистості як самовдосконалення, саморозвиток, патріотизм та ін.

Саме організація наметових таборів, зокрема розглянутого вище – гірського табору «Говерла» національної скаутської організації «Пласт» доводить, що це є унікальним явищем, яке дозволяє поєднати і методи і форми роботи з молоддю та, є важливим елементом патріотичного виховання молоді. При цьому важливого наголосу набуває питання забезпечення безпеки, зокрема в напрямку суворого додержання санітарно-гігієнічних вимог та правил безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Остапйовська І. І. Актуальність використання пластової методики виховання. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/1792/1/The%20actuality%20uses%20of%20Plast.pdf>.
2. Система патріотичного виховання дітей і молоді «Джура» (проект). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kozakbiblio.web-box.ru/zvichave-pravo/sokl-dzhura/pdruchnik-sistema-patrotichnogo-vihovannja-dtej/>.
3. Бігус М. Напрявні з організації та проведення Пластових зборів. – Київ. : Національна скаутська організація України, 2010. – 54 с.
4. Дитячий табір «Говерла». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kyiv.plast.org.ua/new/category/bloh/dytiachi-tabory/>.
5. Таборовий правильник дитячо-юнацька військово-спортивна патріотична гра «Сокіл» («Джура») Українського козацтва. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kozakbiblio.web-box.ru/zvichave-pravo/sokl-dzhura/taborovij-pravilnik/>.
6. Заюков І. В. Формування концепції здорового способу життя – важлива складова капіталізації людського капіталу / І. В. Заюков // Вісник Донецького університету економіки та права. – № 2. – 2011. – С. 51–55.
7. Заюков І. В. Самозбереження здоров'я населення як детермінанта розвитку людського капіталу в Україні / І. В. Заюков ХЛВ НТК ВНТУ професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів та студентів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fmt/all-fmt-2016/paper/view/60>.

Ольга Костянтинівна Казакова – студентка групи ЕКО–146, інститут екологічної безпеки та моніторингу довкілля, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: hazelthorn45@gmail.com;
Науковий керівник: **Заюков Іван Вікторович** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: Zivan@i.ua.

O'ha Kostiantynivna Kazakova – student at the Institute for Environmental Safety and Environmental Monitoring, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: hazelthorn45@gmail.com;
Supervisor: **Zayukov Ivan Victorovich**, Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Вінницький національний технічний університет

В дослідженні обґрунтовується необхідність активізації процесів розвитку навчання впродовж життя як стратегічного напрямку підвищення ефективності професійної підготовки трудових ресурсів України. Проаналізовані інноваційні форми професійного навчання: дистанційну, відкриту, модульну. З'ясовано, що перспективною формою професійного навчання в системі розвитку освіти впродовж життя, є запровадження модульного навчання на основі педагогічної технології «Модулі трудових навичок».

Ключові слова: освіта впродовж життя, дистанційна, відкрита, модульна форма навчання, «Модулі трудових навичок».

INNOVATIVE FORMS OF PROFESSIONAL STUDIES ARE IN THE SYSTEM OF DEVELOPMENT OF EDUCATION DURING LIFE

In research the necessity of activation of processes of development of studies is grounded during life as strategic direction of increase of efficiency of professional preparation of labour resources of Ukraine. Analyzed innovative forms of professional studies: remote, open, module. It is found out, that by the perspective form of professional studies in the system of development of education during life, there is an input of module studies on the basis of pedagogical technology «Modules of labour skills».

Keywords: education during life, open, module form of studies, «Modules of labour skills», controlled from distance.

Актуальність дослідження викликана необхідністю активізації в Україні системи навчання впродовж життя, з урахуванням тенденцій ринку праці та перспектив соціально-економічного розвитку. Важливим залишаються питання формування інноваційної моделі розвитку трудового потенціалу, забезпечення відповідності між попитом на працю та її пропозицією, підвищення гнучкості ринку праці і освіти та впровадження інноваційних форм професійного навчання.

Як зазначають українські вчені І. Зязюн, О. Кобилянський, В. Кремень, Е. Лібанова та багато інших, що саме система безперервної освіти (освіти впродовж життя) здатна забезпечити якісний професійний розвиток та розвиток системи професійних компетенцій в Україні [1].

Так, в науковому дослідженні [2], академік НАН України Е. Лібанова наголошує, що аналіз реалізації Україною поставлених «Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ) – 2015» свідчить, що досягнутий прогрес не є всеохоплюючим, зокрема не вдається забезпечити якісну освіту впродовж життя, досягти гендерної рівності і подолати бідність. Тобто це гальмує людський розвиток, процес формування людського капіталу. З цієї позиції, академік АПН України Н. Ничкало стверджує [3], що в системі безперервної освіти особистість розглядається як важлива компонента людського капіталу, який вона розподілила на особистісний, мікро- та макрорівень. В межах нашої тези, нам ближча думка вченої, що із зростанням на макроекономічному рівні людського капіталу (освіти, професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації, працевлаштування, оздоровлення тощо) автоматично збільшиться обсяг національного багатства України. Про важливість розвитку людського капіталу в системі реалізації безперервної освіти акцентується увага в монографії О. Кобилянського [4], де зазначається, що важливим стратегічним завданням реформування сучасної системи освіти, є активізація процесу розвитку безперервної освіти в напрямку підвищення якісних характеристик трудових ресурсів, зокрема створення умов для підвищення рівня підготовки в системі професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти.

Тому, з метою забезпечення розвитку якісної системи освіти в Україні, необхідно реалізувати стратегічну мету – побудувати ефективну та динамічну модель інноваційних форм професійного

навчання і застосувати її на практиці, зокрема в системі підготовки трудових ресурсів, що і є метою нашого дослідження.

Сучасні освітні технології дають можливість підвищити ефективність організації навчального процесу та розвивати особистий потенціал людини. На ринку освітніх послуг в Україні, поряд з традиційним, використовуються такі види навчання: дистанційне, відкрите, модульне. Активного поширення сьогодні набуває такий вид навчання, як дистанційне, яке викликане прискоренням темпів науково-технічного прогресу, що, з одного боку, спонукає до постійного оволодіння новими професіями (безперервне навчання), а з другого, потребує значної кількості висококваліфікованих працівників.

Розвиток дистанційної форми навчання, як і відкритої, зумовлений також меншою його вартістю порівняно з традиційними системами, а також його ефективністю з позиції доступу до навчання. Виділяють два основні типи дистанційного навчання: асинхронний, коли між передачею та одержанням інформації проходить значний проміжок часу та синхронний. Цим двом типам зв'язку відповідають дві основні моделі дистанційного навчання – кореспондентське навчання та модель умовного класу. Наприклад, кореспондентське навчання робить акцент на самостійній роботі, в той час як у моделі умовного класу, яка базується на синхронній комунікації, акцент робиться на діяльності викладача, як це має місце при навчанні у звичайному класі. Позитивною стороною кореспондентської форми навчання є можливість вчитися у зручному місці і в зручний час, а недоліком – обмежені можливості для дискусій. Ефективність навчання за моделлю «умовного класу» залежить від наявності спеціальної техніки та вміння і навичок викладача.

З метою забезпечення потреб особистості в оволодінні робітничою професією в Україні реалізується такий вид професійного навчання, як відкрите професійно-технічне навчання на основі модульної технології, яке затверджене спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики і Міністерства освіти і науки України «Про впровадження відкритого професійно-технічного навчання на основі модульної технології» від 09.04.2002 № 187/243 (Наказ). Відповідно до цього Наказу, під відкритим професійно-технічним навчанням розуміють навчання, яке на основі використання модульного методу забезпечує оволодіння практичними навичками та глибокими знаннями відповідно до вимог державних стандартів з професій і побудоване на застосуванні різних його форм з широким використанням нових інформаційних технологій і систем мультимедіа.

Воно впроваджується в навчальний процес з метою надання йому максимальної гнучкості, індивідуальності, безперервності, посилення його демократизації, задоволення потреб громадян у професійній підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації та може застосовуватись для тих категорій населення, які з різних причин не мають змоги бути охоплені стаціонарними формами. Тобто можна зробити висновок, що відкрите навчання, як і дистанційне, в своїй основі базується на використанні в ході навчального процесу нових інформаційних технологій і систем мультимедіа, крім того, містить методіку модульної технології, що дозволяє більш оптимально підійти до гнучкості навчального процесу і забезпечити максимальну ефективність професійного навчання та підвищення кваліфікації трудових ресурсів.

Одним із ефективних напрямків підвищення ефективності професійного навчання є впровадження такого інноваційного методу, як модульне. Його впровадження доцільне у сфері перепідготовки саме трудових ресурсів. Організаційно-економічний механізм реалізації модульного навчання заснованого на методиці МОП «Модулі трудових навичок» досить широко розкритий, зокрема в дослідженні [5]. Так, в її основі покладений діяльнісний підхід. Обсяг робіт, які мають виконуватись фахівцем, і є відправною точкою для створення програми навчання за допомогою модулів трудових навичок. Модульні навчальні програми складаються з технічних завдань, які є характерними для робіт, спеціальностей або професії. Частина роботи у межах виробничого завдання, спеціальності або професії виділяється у модульний блок (логічна і прийнятна частина роботи у межах виробничого завдання, спеціальності або професії з чітко позначеними початком і кінцем, яка поділяється на дрібніші частини). Завершенням створення навчального модульного пакета є написання навчальних елементів.

Під навчальним елементом розуміють самостійну брошуру, виконану з дотриманням певних умов і вимог, яка містить інформацію стосовно однієї навички або окремого завершеного фрагмента інформації. Навчальні елементи поділяються на шість основних категорій: 01 – техніка безпеки та охорона праці, 02 – діяльність, 03 – теорія, 04 – графічна інформація, 05 – технічна інформація (матеріали, компоненти), 06 – технічна інформація (інструменти, механізми). Навчальний елемент

категорії 02 є основним, який направлений на діяльнісний підхід, а інші категорії навчальних елементів (НЕ) підтримують елементи основного. Тексти навчального елемента є лаконічними і не містять в собі зайвих слів і точно відображають дію, кожний текст кроку фіксується малюнком, який супроводжує текст кроку, дає можливість більш детально зрозуміти інформацію, що наведена в кроці, і більш точно виконати дію. Кожний НЕ закінчується тестом.

Принциповою особливістю модульної системи професійного навчання є інноваційна концепція, яка докорінно змінює сам підхід до його організації. Якщо при традиційній системі зміст навчального матеріалу з конкретної професії ділиться на предмети, розділи, теми, що диктується логікою навчального процесу, і теорія досить чітко відокремлена від практики, то в модульній системі своєрідними дозаторами навчального матеріалу виступають конкретні трудові навички, якими повинен оволодіти слухач для здобуття професії. Їх складність та значимість для професійної діяльності і визначають особливості компонування матеріалу в НЕ – спеціально розроблюваному дидактичному матеріалі, спрямованому на оволодіння конкретною трудовою навичкою. Крім того, теоретичні знання органічно вплітаються в навчальний процес і даються лише в тому обсязі, який необхідний для засвоєння трудових навичок. Отже, йдеться про оволодіння системою трудових навичок, які складають основу професійної діяльності. Методика МОП «Модулі трудових навичок» ефективно була реалізована в Україні при підготовці трудових ресурсів, у тому числі безробітних, зокрема на базі Вінницького національного технічного університету.

Таким чином, реалізація інноваційних форм професійного навчання трудових ресурсів (дистанційного, відкритого, модульного) спрямовано на реалізацію концепції безперервного навчання впродовж життя, забезпечення адресності, індивідуальності, націлене на підвищення конкурентоспроможності робочої сили України та є передумовою приведення структури освіти у відповідність до потреб сучасної економіки та інтеграції України в європейський економічний і культурний простір, у тому числі це наголошується у Концепції розвитку освіти до 2025 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. М. Карпенко. Освіта протягом життя: світовий досвід та українська практика. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/252/>.

2. Лібанова Е. М. Від цілей розвитку до цілей сталого розвитку: від 2000-2015 до 2015-2030. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.un.org.ua/.../5_ЦСРТ_2015_21.06.2016_Либанова.p...

3. Ничкало Н. Г. Розвиток людського капіталу – стратегічне завдання професійної освіти / Н. Г. Ничкало // Педагогічна і психологічна наука в Україні. Зб. наук. праць у 5 т. Т. 4. Професійна освіта і освіта дорослих. – К.: «Наукова думка», 2012. – С. 27–43.

4. Теоретико-методологічні основи навчання безпеки життєдіяльності студентів економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах : монографія / О. В. Кобилянський. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 590 с.

5. Заюков І. Організаційно-економічний механізм реалізації інноваційних методів професійного навчання економічно активного населення: Дис. канд. екон. наук: 08.09.01 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика». – К, 2006. – С. 201.

Кобилянський Олександр Володимирович – доктор педагогічних наук, професор, , завідувач кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет. E-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Заюков Іван Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: Zivan@i.ua.

Kobylianskyi Oleksandr Vladimirovich, doctor of pedagogical sciences, professor, Vinnitsa national technical university, manager of department of safety of vital functions and pedagogies of safety. E-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Zayukov Ivan Victorovich, Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.

ВИКОРИСТАННЯ «КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ» В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ МЕНЕДЖЕРІВ

Вінницький національний технічний університет

Розглянуто особливості та актуальність дистанційного навчання, проаналізовані його переваги та недоліки. Запропоновано використовувати «Кейс технологію» навчання, як засіб розвитку системи дистанційної освіти, на прикладі підготовки студентів по спеціальності 073 «Менеджмент» в вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: дистанційне навчання, «Кейс технологія», вища освіта.

THE USE OF «KEYS OF TECHNOLOGY» IS IN THE SYSTEM OF DEVELOPMENT OF THE CONTROLLED FROM DISTANCE STUDIES AT PREPARATION OF STUDENTS OF MANAGERS

Features and actuality of the controlled from distance studies are considered, his advantages and defects are analyses. It offers to use «Keys technology» of studies, as means of development of the system of the controlled from distance education, on an example to preparation of students for specialties 073 «Managements» in higher educational establishments of Ukraine.

Keywords: controlled from distance studies, «Keys technology», higher education..

Актуальність дослідження пов'язана з тим, що дистанційне навчання є ефективною формою освітнього процесу, яка спрямована на його індивідуалізацію. Крім того, воно раціонально поєднується з інноваційними формами і видами навчання, зокрема «Кейс-технологією».

Особливості, актуальність, необхідність, перспективи дистанційної освіти детальніше у своїх методологічних працях розкривали Л. Виготський, С. Гончаренко, Г. Костюк, В. Кухаренко, А. Хуторський, С. Федотова, Ю. Бабанський та інші. Вагомий вклад у створення системи дистанційного навчання зробили О. Кірсанов, І. Огородніков, І. Харламов, П. Сікорський, Л. Романишина та інші.

Метою даної тези є дослідження перспективи запровадження «Кейс-технології» в системі розвитку дистанційного навчання при підготовці студентів-менеджерів.

Дистанційна форма навчання сформувалась внаслідок процесу інформатизації суспільства та освіти, як одна з перспективних, гуманістичних, інтегральних форм освіти, яка є орієнтована на індивідуалізацію навчання [1]. Актуальність виражається у впровадженні новітніх педагогічних, методологічних та психологічних розробок. Тому основними його перевагами, як зазначається в наукових працях [2–3], є можливість підлаштовувати навчання за власним бажанням, відсутність обмежень при виборі навчального закладу, гнучкість, можливість використання сучасних технологій під час навчального процесу, самостійність у плануванні часу занять, модульність, раціональність, атмосфера та умови навчання створюються самостійно. Крім того, воно також має і недоліки [1–4]: відсутність особистого, вербального спілкування між викладачем і студентом, здатність студента до самостійного навчання, наявність сильної мотивації, можливості забезпечення студента необхідним обладнанням. Дистанційне навчання має вагомі відмінності перед стаціонарним навчанням: подолання бар'єрів у просторі та часі, одержання актуальної «свіжої» інформації, швидкий зворотний зв'язок, зростає доступність освітньої інформації, що знаходиться на спеціалізованих серверах, постачається учневі (студентові) за допомогою інтерактивних веб-каналів, публікується в телеконференціях, внаслідок специфіки дистанційних телекомунікацій навчання стає більш мотивованим, інтерактивним, технологічним індивідуалізованим, спрощується публікація учнівських робіт у мережі, їх експертиза та оцінка, створення більш комфортних, порівняно з традиційними, емоційно-психологічних умов для

самовираження учня, зняття психологічних бар'єрів і проблем, усунення помилок усного спілкування [4].

Нині в багатьох ВНЗ світу та України використовуються сучасні технології дистанційної освіти, зокрема «Кейс-технологія», яка набуває поширення при підготовці студентів менеджерів. Так, під «Кейс технологією» розуміють вид дистанційної технології навчання, суть якого полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти які називаються «кейсом») для спільного аналізу обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчальної дисципліни [4]. Цінність цієї технології полягає у тому, що вона одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, а також вдало суміщає навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що безумовно є ефективним в реалізації сучасних завдань системи освіти. Тому варто застосовувати цю педагогічну технологію на прикладі підготовці студентів по спеціальності 073 «Менеджмент» в Вінницькому національному технічному університеті (ВНТУ). При цьому, для її реалізації необхідно створити відповідні умови, а саме: забезпечити оптимальну складність пізнавальних проблем, які потрібно вирішувати студентам; створити передумови для формування логічних пізнавальних проблем, які б спонукали студентів раціонально і критично мислити; встановити оптимальну кількість часу, якого б вистачило на розв'язання проблеми; організувати уроки студентів у вигляді ділових ігор.

Особливість «Кейс-технології» полягає в моделюванні життєвої ситуації, що дозволить студентам менеджерам підвищити рівень компетентності та професіоналізму. Це в майбутньому дасть можливість випускнику-менеджеру раціонально і ефективно вирішувати складні професійні завдання. Тому при підготовці студентів менеджерів варто застосовувати цю технологію, адже вона здатна спонукати їх до вироблення креативних і неповторних варіантів рішень.

В теорії виділяють важливу рису або цінність «Кейс-технології», яка полягає в тому, що вона одночасно не тільки відображає практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, а також вдало суміщає навчальну, аналітичну й виховну діяльність, що, безумовно, є дієвим та ефективним при реалізації сучасних завдань системи освіти. В праці [4]: до «Кейс-технології» відносять: метод ситуаційного аналізу – ситуаційні завдання та вправи, аналіз конкретних ситуацій, метод інциденту, метод розбору ділової кореспонденції, ігрове проектування, метод ситуаційно-рольових ігор, метод дискусії.

Висновки. Головними перевагами дистанційного навчання, як було з'ясовано, є можливість навчатися в зручний час, в своєму темпі та в будь-якому місці; можливість навчання без відриву від роботи, що характерно для багатьох студентів, які, враховуючи сучасні соціально-економічні реалії змушені заробляти собі на життя; максимальна доступність навчальних матеріалів. Крім того, дистанційне навчання дає можливість реалізувати принципи «комфортності» і «індивідуальності». При цьому, поруч із застосуванням дистанційної форми навчання варто максимально використовувати інноваційний метод «Кейс-технологію», що нині є перспективним і своєчасним при навчанні студентів-менеджерів в ВНЗ України, зокрема в ВНТУ по спеціальності 0.73 – «Менеджмент». Це дасть змогу підвищити рівень їх підготовки, сформувати у них критичне і раціональне мислення, забезпечити високу здатність до реалізації ефективних управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про стан і перспективи розвитку дистанційного навчання в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/04.html>.

2. Теоретико-методологічні основи навчання безпеки життєдіяльності студентів економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах : монографія / О. В. Кобилянський. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 590 с.

3. Заюков І. Організаційно-економічний механізм реалізації інноваційних методів професійного навчання економічно активного населення: Дис. канд. екон. наук: 08.09.01 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика». – К, 2006. – С. 201.

4. Рум'янцева К. Є Теоретичні основи впровадження дистанційного навчання у професійну підготовку майбутніх економістів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf.

Костюк Тетяна Сергіївна – студентка групи Mov-14б, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: fm.mov14.kostiuk@gmail.com

Науковий керівник: Заюков Іван Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: Zivan@i.ua.

Kostyuk Tatiana S., student of the group Mov-14b, Faculty of management and informative security, Vinnitsa national technical university, Vinnytsia. E-mail: fm.mov14.kostiuk@gmail.com

Supervisor: Zayukov Ivan V., Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У НАПРЯМКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто концепцію професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності на основі когнітивного, праксеологічного, аксіологічного та компетентісного підходів, що забезпечують всебічний розвиток майбутніх фахівців зовнішньоекономічної діяльності. Запропоновано формувати у студентів якості, що допоможуть їм ефективно працевлаштуватись на ринку праці.

Ключові слова: концепція, професійна підготовка, менеджер, зовнішньоекономічна діяльність.

MODERN CONCEPT OF TRAINING FUTURE MANAGERS IN THE DIRECTION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

In the article the concept of professional training of future managers in the direction of foreign economic activity is considered on the basis of cognitive, praxeological, axiological and competent approaches, which ensure comprehensive development of future specialists of foreign economic activity. It is proposed to form quality students that will help them to effectively get employment in the labor market.

Keywords: concept, professional training, manager, foreign economic activity.

Актуальність дослідження викликана економічними перетвореннями, які відбуваються в Україні та мають на меті поступову європейську інтеграцію. Це вимагає підвищити ефективність професійної підготовки менеджерів, зокрема в напрямку зовнішньоекономічної діяльності у вищих навчальних закладах України.

Проблеми формування моделі сучасного менеджера знайшли відображення у працях багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема: А. Файоль, Р. Дафт, М. Вудков, Д. Френсис, Ю. Лавриков, І. Сігов та ін. В контексті вирішення проблеми підготовки фахівця, який би відповідав проблемам сьогодення, значний інтерес становлять праці М. Гриньової, М. Захарова, Л. Батченко, Л. Каращук, О. Мармази, Є. Павлютенкова та ін. Проте, проблема професійної підготовки майбутніх менеджерів залишається дискусійною.

Метою тези є формування сучасної концепції професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності.

Важливість формування сучасної концепції професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності зумовлена: глобалізацією міжнародних економічних та фінансових зв'язків, формуванням інформаційного суспільства, в якому знання і соціальна відповідальність стають головними чинниками життєдіяльності людини як творчого працівника, споживача і члена суспільства; потребами самої економічної освіти у визначенні нових принципів і механізмів побудови системи освіти в Україні, шляхів практичної переорієнтації на них економічної освіти, у вивченні, творчому осмисленні новітніх тенденцій світового розвитку освіти, обґрунтованого поєднання зарубіжних технологій із досягненнями національної освіти в процесах інтеграції у європейський та світовий освітянський простір [1].

Сучасна концепція професійної підготовки майбутніх менеджерів може бути реалізована за допомогою таких наукових підходів: когнітивного, праксеологічного, аксіологічного та компетентісного. Нижче в тезі проаналізуємо ці підходи.

Так, когнітивний підхід передбачає наявність у студентів певного рівня теоретичних знань майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю щодо сутності, функцій, передумов успішної професійної діяльності, набуття конструктивних, евристичних та системних знань, умінь та навичок застосовувати професійно-значущі елементи освіти при фаховій самореалізації. Такий підхід буде

ефективним тоді, коли студент стане активним учасником процесу навчання, а не об'єктом навчальної діяльності. Адже, відомо, що студенту сприймати інформацію легше, якщо він уявляє, що саме буде вивчати.

Праксеологічний підхід забезпечує ефективне управління діяльністю через її всебічний самоаналіз, самооцінювання, цілеспрямоване моделювання умов і засобів удосконалення на основі синтезу теоретичних знань та емпіричного досвіду [2]. Організація професійної підготовки майбутніх менеджерів на засадах праксеологічного підходу дає можливість оволодіти майбутнім фахівцям методами та засобами самостійного пошуку й оволодіти новими знаннями, уміннями керувати своєю професійною підготовкою та вміннями й навичками організації власної фахової діяльності.

Аксіологічний підхід характеризує цінності як основу регуляції людської поведінки, навчальної та професійної діяльності, прийняття рішень у ситуаціях вибору, дає змогу аналізувати процес формування системи знань, умінь, навичок через детермінацію ціннісного ставлення викладача і студента до змісту і результатів власної діяльності, професійних ролей і позицій [2]. Ціннісне ставлення до професії майбутнього менеджера можна розглядати як результат усвідомлення отриманих знань, умінь і навичок. Зацікавлене ставлення до вивчення дисциплін, освоєння професії позитивно позначається на психологічному стані студента і сприяє розвитку мотивації до навчання.

Реалізація компетентнісного підходу дає змогу трансформувати цілі і зміст освіти у суб'єктивні надбання студента, які можна об'єктивно виміряти. Тому здатність адаптуватися до нових ситуацій; здатність до самостійної науково-дослідницької діяльності; здатність застосовувати знання на практиці; здатність працювати в міжнародному середовищі; планування, розробка й управління проектами, елементарні навички роботи з комп'ютером, навички управління інформацією, ініціативність і підприємницький дух, турбота про якість, потяг до успіху; здатність до критики і самокритики, дотримання етичних цінностей, робота в команді, письмова й усна комунікація державною та іноземною мовами тощо [2–5].

Висновки. Отже, професійна підготовка менеджерів у ВНЗ вимагає реалізації сучасної концепції професійної підготовки у напрямку зовнішньоекономічної діяльності. Вона має ґрунтуватись, по-перше, на вільному орієнтуванні у багатьох напрямках сфери міжнародних відносин, знаходженню шляхів виходу на зовнішній ринок, підтриманні довгострокових ділових відносин з іноземними партнерами, по-друге, на реалізації таких підходів: когнітивного, аксіологічного, компетентнісного, праксеологічного. Це має бути враховано при підготовці студентів менеджерів по спеціальності 073 – «Менеджмент» у Вінницькому національному технічному університеті, що дозволить студентам сформувати такі якості, як активність, наполегливість, працелюбність, ініціативність, схильність до лідерства, відповідальність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження концепції розвитку економічної освіти. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prof.univ.kiev.ua>.

2. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В. М. Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 238 с.

3. Заюков І. В. Застосування інноваційних методів навчання в освіті дорослого населення України / І. В. Заюков, О. В. Кобилянський, А. В. Марченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.

4. Заюков І. В. Організаційно-економічний механізм реалізації інноваційних методів професійного навчання економічно активного населення: Дис. канд. екон. наук: 08.09.01 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика». – К, 2006. – С. 201.

Тямушева Вікторія Максимівна, студентка групи МОЗ–156, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: tiamusheva.v.i.mo@gmail.com

Науковий керівник: Заюков Іван Вікторович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : Zivan@i.ua

Tiamusheva Victoria M., student of the group MOH-15b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. E-mail: tiamusheva.v.i.mo@gmail.com

Supervisor: Zayukov Ivan V., Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ «МОЗКОВОГО ШТУРМУ» ПРИ ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ

Вінницький національний технічний університет

В статті запропоновано метод «мозкового штурму» задля підвищення якості підготовки менеджерів.

Ключові слова: мозковий штурм; підготовка менеджерів; якість підготовки.

THE IMPLEMENTATION OF «BRAINSTORMING METHOD» OF QUALITY IMPROVING OF THE PREPARATION OF MANAGERS

In article features proposes a method of "brainstorming" to improve the quality of preparation of managers.

Keywords: the brainstorming; the preparation of managers; the quality of preparation.

Підвищення якості підготовки менеджерів наразі є надзвичайно актуальним, адже зростає роль управлінських кадрів у діяльності організацій, що говорить про необхідність вдосконалення системи освіти для менеджерів. Сучасне суспільство вимагає не обмежуватись лише наявністю менеджерів, що виконують функції планування, організації, мотивації, координації, контролю, а передбачають наявність у них відповідної компетенції для відповідної організації.

Проаналізувавши професійну діяльність менеджера науковці засвідчують, що в ній суттєво відбуваються якісні зміни у характері та змісті управлінських функцій, а також відбувається зростання ролі людського фактора. Виходячи з цього потрібно приділити особливу увагу дослідженню процесу підвищення якості підготовки менеджерів.

Якість професійної підготовки менеджера визначається специфікою його професійної діяльності та безпосередньо особистістю, що реалізує цю діяльність. Тому підвищення якості професійної підготовки менеджерів є актуальною проблемою.

Виходячи з цього, вдосконалення процесу повинні проводитись саме для формування та розвитку професійної компетентності менеджера, його професійних якостей та культури.

Необхідність вміння організувати командні дії працівників являється чи не найважливішим вмінням для менеджера. Адже основним вмінням менеджера є формування колективу, який здатний на принципах самоорганізації досягати високих кінцевих результатів.

Для підвищення якості підготовки менеджерів звикли використовувати психолого-економічні та інтелектуальні тренінги, ділові ігри, коучинг-тренінги для набуття нових якостей та вмінь, також такі інтерактивні методи, як метод кейсу, рольові та ділові ігри. І звичайно ігри для згуртування колективу, моделювання нестандартних та конфліктних ситуацій, серед яких особлива увага приділяється методу «мозкового штурму».

«Мозковий штурм» – це метод розв'язування невідкладних завдань в умовах обмеженого часу, сутність якого полягає у тому, що студенти отримують тільки одну проблему для розв'язання, а їхнім завданням є генерація як найбільшої кількості найрізноманітніших неординарних ідей для її вирішення [1]. Крім того, додатково акцентується увага, що найважливішим при цьому є створення вільного середовища для висловлювання ідей і навіть недоречних пропозицій. Проте існують дуже конкретні правила та основні принципи проведення «мозкового штурму», яких треба дотримуватись [1]. «Мозковий штурм» спрацьовує найкраще у групах по 5-7 осіб, але припустимими є і команди більшої кількості. У разі, коли група занадто велика, її варто розділити на декілька підгруп і визначити завдання для кожної з них, після чого узагальнити вироблену інформацію в цілісне утворення [2]. Цей метод є актуальним, при підготовці кадрів в системі розвитку освіти впродовж життя [3].

Таким чином, менеджери, які вивчають метод «мозкового штурму», можуть застосовувати його при розробці управлінських рішень, адже цей метод є чи не найбільш ефективним для вирішення складних ситуацій. Його використання допомагає досягнути максимальних результатів, яких є

неможливим досягнути при використанні традиційних методів аналізу. Тобто, основною метою мозкового штурму при прийнятті управлінських рішень є знаходження якомога більшої кількості ідей та варіантів вирішення досліджуваної проблеми шляхом залучення вузькопрофільних фахівців або працівників з службовим становищем чи досвідом.

Таким чином, працівники різних спеціальностей, з різним практичним досвідом та індивідуальними якостями, котрі володіють різними методами дослідження долучаються до вирішення важливих питань та складних проблем. Поєднання їхніх думок, ідей, логіки та інтуїції, наукової фантазії, варіантів вирішення можуть бути дуже корисними для менеджера, зокрема управління при прийнятті остаточного рішення. Тому завданням сучасної педагогіки є активізація ефективних методів прийняття рішень, а саме – «мозкового штурму», який варто використовувати при підготовці студентів менеджерів, зокрема в Вінницькому національному технічному університеті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Панфілова О. П. Мозкові штурми у колективному ухваленні рішень / Панфілова О. П. – Спб. : Питер, 2005. – 220 с.
2. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
3. Заюков І. В. Застосування інноваційних методів навчання в освіті дорослого населення України / І. В. Заюков, О. В. Кобилянський, А. В. Марченко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія. – 2014. – Вип. 41. – С. 23-27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2014_41_6

Прынь Ірина-Маргарита Олександрівна, студентка групи МОЗ-17м, Факультет менеджменту на інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: Kdlpryn@gmail.com.

Pryn Iryna-Marharyta O., a student of the group MOS-17m, Faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: Kdlpryn@gmail.com.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ SCRUM МЕТОДОЛОГІЇ В НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ ОНЛАЙН

Вінницький національний технічний університет

Проаналізовано сутність явища навчання фахівців онлайн. Визначено причини виникнення незадовільних результатів онлайн навчання фахівців. Акцентовано увагу на необхідності використання Scrum методології в процесі навчання фахівців.

Ключові слова: онлайн навчання, Scrum, надання кваліфікації, принципи інтеграції методології.

IMPLEMENTATION OF SCRUM METHODOLOGY IN TRAINING OF SPECIALISTS ONLINE

Had been analyzed the essence of the phenomenon of online training specialists. Determined the reasons for emergence of unsatisfactory results of specialists online training. Attention was paid on the need to use the Scrum methodology in the process of specialists training.

Keywords: e-learning, scrum, qualification, principles of methodology integration.

В умовах сьогодення гостро постає питання якісної підготовки та підвищення якості освіти фахівців різних професій та робітничих напрямків. Безумовно велику роль в вирішенні даного питання відіграє можливість проводити увесь процес підготовки та атестації в онлайн режимі. Однак, все частіше і частіше виникають проблеми саме з організацією, проведенням та – у висновку – результатами таких онлайн уроків.

Однак, використання цього онлайн методу, в свою чергу, передбачає інтеграцію в процес здобуття освіти сучасних якісних методологій. Часто причиною невдач в процесі надання нових кваліфікаційних знань фахівцям не є неякісна реалізація освітньої програми, а саме недоцільність використання цієї програми в конкретному освітньому процесі.

Вищі навчальні заклади всього світу перевагу надають активним методам навчання, які базуються на інноваційних технологіях. Необхідність використання Інтернет-технологій в освітньому процесі вищого навчального закладу обумовлена нагальною потребою підготовки фахівців, здатних до реалізації своїх професійних функцій в умовах абсолютно нового інформаційного суспільства. Така підготовка означає формування у студентів компетенцій з швидкої орієнтації в інформаційному просторі та умінь застосовувати телекомунікаційні технології для успішного вирішення професійних завдань [1-4].

Говорячи про процес підготовки фахівців, відразу згадуються тони документації, освітніх сертифікатів та детально розроблених планів на місяці вперед з красивими графіками навчальних годин та прогнозів. Разом з тим, неможливо оминати і жорстких реалій, в яких усі плани і терміни «йдуть коту під хвіст» коли діло доходить власне до практичної частини реалізації навчання. В результаті чого, постає потреба в додаткових заочних годинах навчання для майбутніх фахівців, при проведенні яких ніяких результатів все одно неможливо добитись. Ось і виходять фахівці, кваліфікаційні здібності яких залишаються голосними словами на документах.

Саме в даному випадку на допомогу приходять імплементація Scrum методології управління проектами в процес онлайн навчання фахівців. Скрам чітко робить акцент на якісному контролі процесу розробки [5]. За даними досліджень світової статистики від за версією “VersionOne” у 2016 році: для комплектації методології Agile в 58% використовують Scrum, ще в 10% - Scrum/Хр-гібрид; масштабування пришвидшеної методології Agile в 27% проводять за допомогою Scrum of Scrum [6]. Імплементація його в даному руслі реалізується в кількох напрямках-принципах, які в сумі досить легко та елегантно виховують якісного висококваліфікованого фахівця будь якої сфери діяльності.

Перший принцип – метод кнута і пряника. Реалізуючи систему навчання майбутніх фахівців слід пам'ятати, що людина по своїй природі самозакохана, тому за кожний, хоч і маленький успіх на шляху здобуття знань її необхідно хвалити, підтримувати (додаючи бали, наприклад). За помилки та

незадовільний результат – відповідно, карати (зняттям балів), але даючи можливість змінити свої результати, перепройшовши тест, чи перевиконавши завдання.

Другий принцип – ранговий ріст. На шляху до здобуття необхідних знань, виконуючи необхідні завдання, проходячи тести потрібно показувати претенденту процес його підняття в освітньому рівні – підвищуючи йому ранг, наприклад. Таким чином ми можемо інтегрувати щоденні чи щотижневі спринти Scrum, в результаті проходження яких учень може побачити візуальний пропорційний ріст його старань до набутих знань.

Третій принцип – періодична, наприклад, щотижнева атестація фахівця шляхом виконання реального завдання. Дайте працівнику проявити себе, робити те, що він вмiє, або повинен вмiти, закріпіть практикою теорію і в результаті отримаєте «бойового воркера». І не забувайте про можливість змінити результати атестації спробувавши ще раз, нехай помиляється, тільки не зупиняється.

Отже, причини невдач в підготовці фахівців в онлайн режимі слід шукати не в проблемах реалізації тих чи інших методологій, освітніх програм, а, власне, в самих цих методологій та їх основних принципів. Онлайн імплементація Scrum методологій в навчанні фахівців онлайн шляхом використання кількох принципів-методів вирішує більшість цих проблем і в результаті ми отримуємо висококваліфікованого фахівця, здатного швидко та якісно виконувати свої професійні потреби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.

2. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.

3. Кобилянська І. М. Практичні аспекти навчання безпеки життєдіяльності в системі неперервної освіти / І. М. Кобилянська, О. В. Кобилянський // Неперервна педагогічна освіта: стан, проблеми, перспективи : матеріали Міжнародної науко-практичної Інтернет-конференції / ред. кол.: О. І. Безлюдний, Т. Д. Кочубей, Б. А. Якимчук та ін. – Умань : ФОП Жовтий, 2015. – С. 46–50.

4. Дембіцька С. В. Застосування дистанційного навчання під час викладання охорони праці / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 41. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. – С. 287–291.

5. Scrum – стаття. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Scrum>.

6. Світова статистика по Agile за 2016 рік – дослідження. – Режим доступу: <https://scrummasters.com.ua/blog/agile-world-statistics-2016>

Дячук Андрій Юрійович – студент групи 2KN-14б, Факультет Інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: dyachuk.droid@gmail.com.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Diachuk Andrii Y., student of the group 2KN-14b, Faculty of Information technology and computer engineering, Vinnytsia national technical university, Vinnytsia, e-mail: dyachuk.droid@gmail.com.

Supervisor: *Kobylanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ БІЛІНГВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

Вінницький національний технічний університет

У статті проаналізовано особливості розвитку білінгвального навчання в Україні. Визначено перспективи запровадження білінгварного навчання в вищих навчальних закладах України. Визначено важливість двомовного навчання для студентів-менеджерів.

Ключові слова: білінгвальна освіта, білінгвальне навчання, моделі білінгвального навчання.

PERSPECTIVES FOR THE IMPLEMENTATION OF BILINGUAL EDUCATION AT TRAINING OF SPECIALISTS 073 "MANAGEMENT"

The article analyzes the peculiarities of the development of bilingual education in Ukraine. The prospects of introduction of bilingual education in higher educational institutions of Ukraine are determined. The importance of bilingual education for students-managers is determined.

Key words: bilingual education, bilingual studies, bilingual education models.

Актуальність дослідження пов'язана із тим, що у сучасному світі виникає потреба міжкультурної комунікації, тобто жодна держава не спроможна існувати незалежно, спираючись лише на власний потенціал. Інтеграційні процеси зумовлюють необхідність вивчення однієї або ж декілька іноземних мов. Відповідно, кількість людей, які володіють двома та більше мовами, поступово зростає, що обумовлює необхідність запровадження ефективних способів вивчення іноземних мов. Досвід багатьох країн показує, що цьому найкраще сприяє білінгвальна освіта.

Вітчизняні та зарубіжні дослідники вивчали питання білінгвальної освіти, розглядаючи різні аспекти двомовного навчання, проводили їх аналіз та вносили свої ідеї щодо впровадження в навчальних закладах. Так, науковцями були досліджені: культурний (Ю. Сорокін, В. Сафонова, Б. Мітчел, Дж. Бенкс, С. Діккер), історичний (С. Діккер, С.-М. Гуадалупе, К. Скмід, Дж. Гонзалез), соціальний (Дж. Каммінс, С. Діккер, Дж. Гонзалез, І. Х. Мусін), науковий (Б. Мітчел, Дж. Гонзалез, К. Бейкер, О. Гарсія), психологічний (К. Скмід), політичний (Дж. Гонзалез, С. Гуадалупе), методичний (Дж. Гонзалез, М. Фреда), лінгвістичний (Дж. Гонзалез, С. Діккер) та ін. аспекти двомовного навчання [1–3] та багато інших.

В педагогічній літературі під білінгвальною освітою розуміють освіту, в процесі якої використовують дві мови – рідну та іноземну. Форми використання при білінгвальному навчанні можуть використовуватись різні – вербальна, письмова, візуальна, аудіо та інші), а також види дидактичних матеріалів та їхня мова не регламентується, але їхній рівень має відповідати середній мовній компетенції референтної групи [1]. Крім того, під цією освітою розуміють різноманіття моделей та програм, об'єднаних єдиним принципом: в якості засобу навчання вживаються дві мови.

Зразковим для України є досвід американців в застосуванні двомовного навчання в освітніх закладах, бо США – це демократична, багатонаціональна держава з великим досвідом впровадження різних форм білінгвальної освіти протягом значного періоду часу. Розвиток двомовного навчання в США пов'язаний із розвитком системи освіти в країні і особливостей історичного розвитку. Білінгвальна освіта в США побудована на принципах демократичності, рівності, солідарності, мультикультурності, свободи вибору, гуманізації освіти, дотриманні міжпредметних зв'язків.

Також для України цікавим є досвід багатомовного Люксембургу, де в шкільній системі застосовують трілінгвальний дидактичний компонент, що передбачає поетапне введення у дошкільному та шкільному віці люксембурзької мови (розмовний варіант німецької), німецької мови з використанням її як засобу навчання і далі – французької мови, яка стає засобом вивчення інших предметів [2]. Тому досвід таких розвинених країн, наприклад, як США, Люксембургу та ін.. можна

ефективно використати при підготовці студентів по спеціальності 073 «Менеджмент» в Вінницькому національному технічному університеті.

Додатково варто відмітити, що Україна є багатонаціональною країною, в якій відбуваються інтегральні процеси до світового та зокрема до європейського простору, білінгвальна освіта може стати для неї вагомим засобом міжкультурного спілкування і забезпечення прав і свобод меншин. Тому в тезі варто розглянути основні проблеми впровадження двомовного навчання в Україні: не реформованість мовної політики, недостатнє розуміння вищими навчальними закладами України цілей та перспектив впровадження білінгвальної освіти, відсутність спеціалізованих підручників іноземною мовою, недостатня кількість кваліфікованих педагогів, які здатні вести спеціалізовані предмети на іноземній мові, недостатній базовий рівень іноземної мови в студентів.

Двомовне навчання характерне для небагатьох ВНЗ України, які впроваджують його лише коли:

існує термінова необхідність, наприклад у ВНЗ навчається великий відсоток іноземних студентів, для них створюються окремі білінгвальні групи у яких навчання ведеться їх рідною мовою та українською та ВНЗ має високі внутрішні стандарти підготовки спеціалістів певних галузей.

Білінгвальна освіта в Україні завдяки обміркованому та фундаментальному підході до впровадження може стати могутнім інструментом у підготовці висококваліфікованих фахівців різних спеціальностей, які будуть конкурентоспроможними як в Україні, так і закордоном [3]. Це навчання є досить могутнім засобом підготовки майбутніх професійних кадрів. Саме це має бути концептуальною основою в системі підготовки студентів по спеціальності 073 «Менеджменту», зокрема в Вінницькому національному технічному університеті (ВНТУ).

Із його допомогою студенти ВНТУ не лише будуть мати високу професійну компетентність, а й зможуть розширити свій кругозір та навчитись мистецтву аналізу [4–5]. Навчання двома мовами забезпечує якісний стрибок у культурному та інтелектуальному розвитку студентів, які накопичуючи культурний та мовний досвід зможуть успішно адаптуватись до інших культур і соціальному оточенню. Також таке навчання сприяє розвитку комунікаційних здібностей, робить студента більш мобільним, гнучким та більш пристосованим до труднощів в багатогранному світі. Білінгвальна освіта посилює відповідність студентів сучасним потребам ринку праці України.

Висновки. Таким чином, враховуючи те, що діловий світ давно вже перестав бути обмеженим територією однієї країни, сучасний менеджер повинен знати мови для того, щоб впевнено почувати себе при веденні переговорів з іноземними партнерами, у разі укладання угод, підписання договорів та у неформальній бесіді з колегами по бізнесу. Тому при підготовці студентів по спеціальності 073 «Менеджмент» у Вінницькому національному технічному університеті варто запроваджувати в освітньому процесі принципи таким білінгвального навчання, що, на нашу думку, може стати резервом підвищення якості підготовки менеджерів та розвитку менеджменту та бізнесу в Україні. Крім того, варто узагальнити, що білінгвальне навчання менеджерів – це необхідна складова сучасної системи навчання у ВНЗ України, яка потребує детально вивчення і подальшої розробки з наукової та методичної точки зору. Варіантом її впровадження у навчальний процес у Вінницькому національному університеті може бути організація вивчення спеціальних мовних курсів. Білінгвальне навчання дасть змогу випускникам навчальних закладів стати провідними фахівцями в галузі економіки, вимоги якої передбачають вільне володіння однією або декількома іноземними мовами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зозуля І. Є. Білінгвальне навчання в контексті сучасних інтеграційних концепцій освіти / І. Є. Зозуля. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17677/2186.pdf?sequence=3>.

2. Ковальчук А. О. Із досвіду викладання білінгвальних дисциплін майбутнім магістрам у провінційному ВНЗ / А. О. Ковальчук // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – 2010. – Вип.16. – С. 108-114

3. Бондарчук Т. Особливості розвитку білінгвальної освіти у сучасній українській школі. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/periodic/pedos3t/tom1/49_bodnarchuk.pdf.

4. Заюков І. В. Особенности применения дистанционных курсов для студентов экономистов /

И. В. Заюков, А. В. Кобылянский. Электронное обучение в непрерывном образовании: сборник научных трудов. – Ульяновск. : УлГТУ, 2015. – С. 268–272.

5. Заюков І. В. Інноваційні методики навчання в підготовці фахівців у вищих навчальних закладах України / І. В. Заюков, І. В. Віштак // Матеріали ІІ МНПК «Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців» (28–29 березня 2017 р.). – ВНТУ. – 2017. – С. 10–13.

Сікорська Лілія Володимирівна – студентка групи Моп–14б, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: sikorska.liliya@gmail.com

Науковий керівник: Заюков Іван Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: Zivan@i.ua.

Sikorska Liliia V., student of the group Mop-14b, Faculty of management and information security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa. E-mail: sikorska.liliya@gmail.com

Supervisor: Zayukov Ivan V., Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Харків

В доповіді описано критерії для оцінювання ефективності змішаного освітнього процесу, побудованого як комбінація традиційного навчального процесу та технологій електронного навчання (elearning). Оцінка ефективності навчання проводиться в чотири незалежні етапи: визначення, на скільки студенти задоволені організацією навчальної діяльності з навчальної дисципліни; якісне оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, отриманих студентами в процесі навчання; дослідження серед студентів щодо рівня застосування отриманих знань та навичок в подальшій навчальній діяльності; отримання експертної оцінки від викладачів та (або) роботодавців з питань якості підготовки майбутніх фахівців та задоволеності результатами їх навчання.

Ключові слова: ефективність навчання; модель Кіркпатрика; електротехніка; електронне навчання; змішане навчання; методика.

CRITERIA OF TEACHING EFFICIENCY EVALUATION OF ELECTRICAL ENGINEERING IN THE ENVIRONMENT OF BLENDED LEARNING PROCESS

The report describes the criteria for evaluation of the effectiveness of the blended learning process, built as a combination of traditional learning process and e-learning technologies. Evaluation of the teaching effectiveness is carried out in four independent stages: the definition of how many students are satisfied with the organization of educational activities in the discipline; qualitative evaluation of theoretical knowledge and practical skills acquired by students in the process of learning; research among students about the level of application of the acquired knowledge and skills in further educational activities; receiving an expert assessment of teachers and/or employers on the quality of training future specialists and satisfaction with the results of their training.

Keywords: learning efficiency; Kirkpatrick model; electrical engineering; e-learning; blended learning; methodology.

Активне впровадження змішаного навчання, як комбінації традиційних та дистанційних технологій, і в системі вищої освіти України, і в закордонних системах освіти розпочалося не досить давно. В зв'язку з цим, серед науковців та викладачів-практиків відсутній єдиний підхід як до визначення самого поняття «змішане навчання», так і до структури змішаного освітнього процесу, його складових та методики організації. Особливо це відчувається в галузі технічної та технологічної освіти, адже сучасний стан підготовки фахівців в цій галузі має певну кількість проблем: від неготовності викладачів відмовитися від застарілих методів навчання до недостатньої кількості, а інколи і відсутності апаратного та програмного забезпечення, яке могло б задовольнити потреби в підготовці сучасного фахівця інженерного профілю. Саме тому поряд з проблемою розробки методики застосування технологій змішаного навчання в галузі технічної, зокрема електротехнічної освіти, існує проблема дослідження ефективності навчання студентів за цією методикою.

Сучасні роботодавці, як замовники освітньої послуги, вимагають постійного оновлення моделей оцінювання ефективності навчальних програм, і наполегливо рекомендують для застосування у системі вищої освіти напрацювань, які набули поширення у корпоративному

секторі. Нашу увагу привернули наукові публікації, в яких здійснено загальний аналіз моделей оцінки ефективності навчання персоналу у бізнес-структурах [1, 2, 3] і в якості однієї з найефективніших методик запропоновано модель Д. Кіркпатрика, професора та консультанта в галузі корпоративного і наукового розвитку. В галузі технічної (технологічної) освіти вже були спроби оцінювання результативності навчання майбутніх фахівців за методикою Д. Кіркпатрика. Так, наприклад, Баранова І. А. та Путилов А. В. пропонують цю модель для оцінки якості інженерної освіти [4], а Когогін С. А. та Ягудіна Л. Р. застосовують її для оцінювання якості підготовки випускників в машинобудівному освітньому кластері [5].

Класичний алгоритм дослідження ефективності навчального процесу за моделлю

Д. Кіркпатрика складається з чотирьох рівнів: реакція, навчання, поведінка та результат [6]. Саме ці рівні було покладено в основу методики визначення ефективності навчання електротехніки в умовах змішаного освітнього процесу:

- на рівні «Реакція» з'ясовується реакція учасників програми на організацію навчання;
- основне завдання рівня «Навчання» – оцінити знання та вміння, отримані студентами під час опанування навчальної дисципліни «Електротехніка»;
- рівень «Поведінка» Д. Кіркпатрик визначає як найважливіший і найскладніший, адже саме на цьому рівні особа, яка проходила навчання, визначає, як змінилася її професійна поведінка та на скільки отримані знання і навички застосовуються на робочому місці;
- на рівні «Результат» в корпоративному секторі визначаються фінансові результати – найчастіше, це розрахунок прибутку, який було отримано компанією після навчання співробітників. Але в академічному секторі такі розрахунки неможливі. Тому, беручи до уваги досвід С. В. Калмикової [7], ми пропонуємо провести моніторинг рівня задоволеності студентами серед викладачів, які викладають навчальні дисципліни, для яких знання з електротехніки є базовими.

Критерії оцінювання, які дають можливість зробити висновки про ефективність навчання електротехніки в умовах змішаного освітнього процесу, показники кожного з критеріїв, а також інструменти оцінювання, які застосовувалися на кожному з рівнів за методикою Д. Кіркпатрика, представлено у таблиці 1.

Опрацювання результатів показало, що майже за всіма критеріями більш високі оцінки було поставлено в анкетах учасників освітнього процесу, який проводився з застосуванням технологій змішаного навчання. Також було визначено декілька складових, на які необхідно звернути увагу при складанні сценарію навчальної діяльності студента, а також при формуванні навчального контенту, підборі навчальних завдань та організації інтерактивної взаємодії учасників навчального процесу в умовах змішаного навчання.

За результатами опрацювання запропонованої методики оцінювання ефективності навчального процесу ми дійшли висновків, що впровадження моделі Д. Кірпатрика в умовах академічного сектору вимагає великих часових затрат, уважного та ретельного ставлення до отриманих проміжних результатів на кожному з рівнів. Крім того, в умовах академічного сектору ця модель потребує модернізації. При цьому широке коло досліджуваних параметрів, глибина їх опрацювання, якість та рівень достовірності отриманих результатів підтверджують, що саме ця модель дозволяє аргументовано формулювати висновки щодо проведених досліджень та отриманих результатів. Тож, запропонована методика заслуговує на увагу і потребує подальшого вдосконалення.

Критерії оцінювання ефективності навчання електротехніки за моделлю Д. Кірпатрика

Рівень оцінювання	Критерій оцінювання	Показники критерію оцінювання	Інструменти оцінювання
Реакція	Задоволеність студентів організацією навчального процесу	Оцінка за 5-бальною шкалою: <ul style="list-style-type: none"> • зрозумілості навчальних цілей, сформульованих на початку вивчення кожної • з тем; • якості навчальних вправ (практичних задач, тестових завдань тощо) для досягнення поставлених цілей; • ефективності педагогічних методів та форм, які використовувалися викладачем; • комфортності навчального середовища, в якому відбувалося опанування навчальної програми; • достатності комплекту навчальних матеріалів (конспект лекцій, методичні матеріали тощо) для опанування навчальної програми; • достатності кількості аудиторних занять для опанування навчальної програми; • впевненості виконання навчальних дослідів під час лабораторних занять. 	Анкетування, листи реагування, on-line опитування
Навчання	Успішність студентів на когнітивному та діяльнісному рівнях	Кількість вірно розв'язаних завдань, у відповідності до рівнів таксономії навчальних цілей Б. Блума: <ul style="list-style-type: none"> • «Знання/Розуміння», • «Застосування», • «Аналіз», • «Синтез», • «Оцінка» за кожною з тем навчальної програми. 	Тестування, розв'язання ситуаційних завдань, спостереження,
Поведінка	Самооцінка сформованості компетенцій	Оцінка за 5-бальною шкалою: <ul style="list-style-type: none"> • методологічної складової (прагнення до вдосконалення професійних компетенцій); • креативної складової (наявність елементів творчості в діяльності); 	Анкетування, on-line опитування
Результат	Зовнішня оцінка сформованості компетенцій	<ul style="list-style-type: none"> • технологічної складової (безпосереднє виконання професійних обов'язків); • проектувальної складової (здійснення аналізу, планування, прогнозування діяльності); • комунікативної складової (застосування вербальних та невербальних засобів спілкування з професійних питань, включення у професійну взаємодію). 	Анкетування, інтерв'ювання

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Clark D. Kirkpatrick's Four Level Evaluation Model // A Big Dog, Little Dog's Performance Juxtaposition. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/isd/kirkpatrick.html>. (Дата звернення: 10.10.2017)
2. Меліхов І. В., Бойченко Ю. І. Оцінка ефективності – один із шляхів удосконалення системи навчання та розвитку підприємства // Молодий вчений. 2015. №1. с. 92-96.
3. Удовидченко Р. С., Киреев В. С. Сравнительный анализ моделей оценки эффективности обучения персонала // Современные проблемы науки и образования: электронный научный журнал. 2014. №6.
4. Баранова И. А., Путилов А. В. Новые подходы к оценке качества инженерного образования // Успехи современной науки и образования. 2017. №3. с. 41-47.
5. Когогин С. А., Ягудина Л. Р. Подготовка выпускников в образовательном кластере: модель оценки качества образования // Высшее образование в России. 2014. №1. с. 112-117.
6. Forest E. Kirkpatrick Model: Four Levels of Learning Evaluation // Educational technology. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://educationaltechnology.net/kirkpatrick-model-four-levels-learning-evaluation>. (дата звернення: 14.10.2017).
7. Калмыкова С. В. Оценка эффективности внедрения информационно-коммуникационных технологий в учебный процесс на основе модели Киркпатрика // Научно-технические ведомости Санкт-Петербургского государственного политехнического университета. Гуманитарные и общественные науки. 2010. №1. с. 167-173.

Березенська Світлана Михайлівна – керівник відділу сучасних освітніх та інформаційних технологій, Харківський торговельно-економічний інституту КНТЕУ, м. Харків, berezsvet@gmail.com

Berezenska Svitlana M., head of department of modern educational and information technologies, Kharkiv Institute of Trade and Economics of KNUTE, Kharkiv, berezsvet@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ЛАБОРАТОРНОГО СТЕНДА ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ «ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРУГ ДОТИКУ І КРОКУ»

Вінницький національний технічний університет

В роботі розглянуто перспективність використання віртуального лабораторного стенда для виконання лабораторної роботи "Дослідження напруг дотику і кроку" з дисципліни "Основи охорони праці". Наведено загальний вигляд та настанову щодо використання розробленої комп'ютерної програми віртуального лабораторного стенда.

Ключові слова: основи охорони праці; лабораторна робота; віртуальний лабораторний стенд.

USE PROSPECTS OF VIRTUAL LABORATORY STAND FOR CONDUCTING A LABORATORY WORK "VOLTAGE STUDY OF TOUCH AND STEP"

The use perspective of virtual laboratory stand for implementation of laboratory work "Voltage study of touch and step" from discipline "Bases of labor guard" in work are considers. The general type and setting in relation of the develop computer programs of virtual laboratory stand are leads.

Keywords: bases of labor guard; laboratory work; virtual laboratory stand.

Предмет «Основи охорони праці» відноситься до нормативних дисциплін і вивчається студентами ВУЗів для набуття знань, умінь та компетенцій з метою виконання ефективної професійної діяльності завдяки забезпеченню раціонального керування охороною праці на об'єктах економічної, господарської, освітньої та наукової діяльності, формування відповідальності у студентів за колективну, особисту безпеку та усвідомлення необхідності обов'язкового здійснення в повному об'ємі всіх заходів забезпечення виробничої безпеки на робочих місцях [1-4].

З метою кращого засвоєння теоретичного матеріалу та отримання практичних навичок з предмету «Основи охорони праці», студенти виконують низку лабораторних робіт із вищевказаної дисципліни [5-7], в тому числі лабораторну роботу №7 «Дослідження напруг дотику та кроку». Під час виконання вказаної лабораторної роботи студент повинен дослідити електробезпеку під час однофазного замикання на землю у трифазній електромережі, виявити характер і ступінь зміни напруги кроку та дотику, а також сили струму, що проходить тілом людини, залежно від її місцезнаходження відносно заземлювача [8].

Серед традиційних форм виконання лабораторних робіт на макетних лабораторних стендах все більшого розповсюдження набуває застосовування віртуальних лабораторних стендів на персональних комп'ютерах для розв'язання питання раціоналізації та інтенсифікації навчання. Такий підхід суттєво поглиблює доступ студентів до отримання якісної вищої освіти, оскільки застосовування віртуальних технологій під час навчання допомагає забезпечити можливість виконання роботи з лабораторним стендом великій кількості користувачів одночасно [9].

На рис. 1 показано загальний вигляд діалогового вікна запропонованої комп'ютерної програми віртуального лабораторного стенда «Дослідження напруг дотику та кроку», захищеної свідоцтвом на твір – комп'ютерну програму [10], яка характеризується детальним відтворенням в графічному інтерфейсі віртуального стенда елементів керування та зовнішнього вигляду реальної установки, використання математичної моделі залежностей між початковими та вихідними фізичними величинами. Дана лабораторна робота є також складовою частиною впровадженого дистанційного курсу з предмету «Основи охорони праці».

Лабораторна робота має у своєму складі два завдання.

1. Дослідити характер зміни:

- а) напруги кроку залежно від місцезнаходження людини відносно заземлювача;
- б) сили струму, що проходить тілом людини, залежно від зміни напруги кроку.

1.1. Вибрати пункт "Виконання роботи" із меню "Файл". При цьому стенд знаходиться в початковому положенні. Вимикачі "Замыкание" та "Сеть" знаходяться у виключеному (нижньому) положенні, перемикач " $U_k - U_d$ " – в середньому положенні, між індексами " U_k " і " U_d " перемикач місцезнаходження людини відносно заземлювача – у положенні "1".

1.2. Вибрати схему з метою виконання завдання, натиснувши для цього кнопку "Дослідження напруги кроку". При цьому вимикач "Сеть" переводиться в робоче (верхнє) положення і вмикається надпис "10 кВ", що свідчить про подавання напруги на стенд; вимикач "Замыкание" переводиться в робоче (верхнє) положення при цьому вмикається: сигнальна лампа місця замикання і "вогні, що біжать", імітуючи розтікання в землі струму через заземлювач опори лінії електропередачі, перемикач " $U_k - U_d$ " з середнього положення переключається в положення " U_k ", при цьому вмикається сигнальна лампа на кривій синього кольору " U_k " на графіку в центрі стенда і лампа контуру людини "1" зверху панелі стенда при її віддаленні від заземлювача на дистанцію один крок.

1.3. Записати покази міліамперметра і вольтметра при даному положенні перемикачів в таблицю (у вікні програми).

1.4. Натиснути кнопку ►. При цьому перемикач переводиться у положення "2", не змінюючи положення інших перемикачів і вимикачів. Вмикається друга лампа на кривій " U_k " і контур людини "2".

1.5. Записати покази міліамперметра і вольтметра.

1.6. Натиснути кнопку ►, перемикаючи перемикач у положення "3", "4", ..., "11", кожний раз занотовуючи покази міліамперметра і вольтметра. Положення "11" відповідатиме дистанціюванню людини від заземлювача на відстань 20 м для величини кроку людини 0,8 м (на графіку по вісі абсцис відкладається відстань в метрах, по вісі ординат – напруга кроку).

1.7. Зберегти таблицю результатів у файл текстового формату з метою подальшого оформлення звіту, натиснувши кнопку або вибравши пункт "Зберегти результати" меню "Файл".

2. Дослідити характер зміни:

- а) напруги дотику залежно від місцеположення людини відносно заземлювача;
- б) струму, що проходить тілом людини, залежно від дії змінної напруги дотику.

2.1. Вибрати пункт "Виконання роботи" із меню "Файл", що приведе стенд в вихідне положення (див. п. 1.2).

2.2. Вибрати схему з метою виконання завдання, натиснувши для цього кнопку "Дослідження напруги дотику". При цьому перемикач " $U_k - U_d$ " із нейтрального положення переключити у положення " U_d " і вмикається сигнальна лампа на кривій зеленого кольору і лампа контуру людини "1" (внизу панелі стенда) під час знаходження людини безпосередньо на заземлювачі.

2.3. Записати покази міліамперметра і вольтметра при даному положенні перемикачів в таблицю (у вікні програми).

2.4. Натиснути кнопку ►, перемикаючи перемикач послідовно у положення "2", "3", ..., "11", кожний раз занотовуючи покази міліамперметра і вольтметра. Під час перемикачів в тій же послідовності вмикаються сигнальні лампи контурів людини і на кривій.

2.5. Зберегти таблицю результатів у файл текстового формату з метою подальшого оформлення звіту, натиснувши кнопку або вибравши пункт "Зберегти результати" меню "Файл".

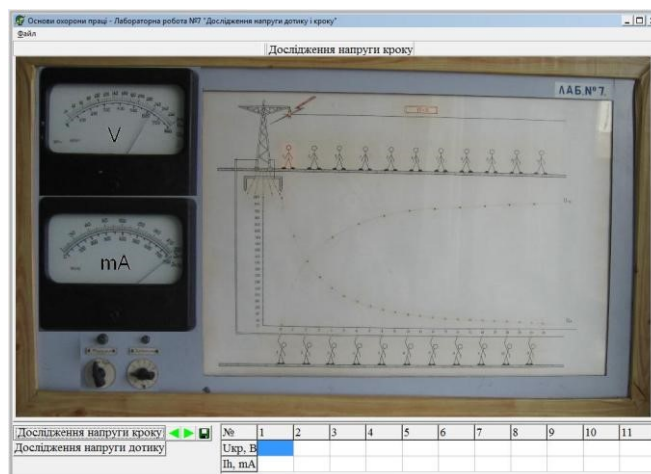

Рисунок 1 – Загальний вигляд діалогового вікна розробленої комп'ютерної програми

віртуального лабораторного стенда для проведення лабораторної роботи «Дослідження напруг дотику і кроку» Перед початком виконання лабораторної роботи «Дослідження напруг дотику та кроку» студенти проходять за допомогою комп'ютерів тестову перевірку рівня знань [11-13].

Таким чином, навчання за допомогою запропонованого віртуального лабораторного стенда, комп'ютерної тестової оцінки та перевірки знань студентів є прогресивним, новітнім методом, який створює раціональні умови для перевірки знань та навчання студентів і заслуговує на її широке запровадження в навчальний процес, що наблизить нашу країну до інтеграції в систему вищої освіти світового та Європейського співтовариства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Типова навчальна програма нормативної дисципліни «Основи охорони праці» для вищих навчальних закладів. – К. : МОНМСУ, 2011. – 11 с.
2. Кобилянський О. В. Основи охорони праці : навчальний посібник / О. В. Кобилянський, М. С. Лемешев, О. В. Березюк. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 188 с.
3. Лемешев М. С. Основи охорони праці для фахівців радіотехнічного профілю : навчальний посібник / М. С. Лемешев, О. В. Березюк. – Вінниця : ВНТУ, 2007. – 108 с.
4. Лемешев М. С. Основи охорони праці для фахівців менеджменту : навчальний посібник / М. С. Лемешев, О. В. Березюк. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 206 с.
5. Березюк О. В. Використання віртуальних лабораторних стендів для проведення лабораторних робіт з дисципліни «Основи охорони праці» / О. В. Березюк // Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців», 09-10.04.2016 : збірник наукових праць. – Вінниця : ВНТУ. – С. 31-34.
6. Березюк О. В. Застосування віртуального лабораторного стенду для проведення лабораторної роботи «Дослідження та оцінка метеорологічних умов на робочих місцях» / О. В. Березюк // Матеріали 2-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції «Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців», 28-29.03.2017 : збірник наукових праць. – Вінниця : ВНТУ. – С. 68-71.
7. Березюк О. В. Використання віртуального лабораторного стенда для проведення лабораторної роботи «Дослідження ефективності освітлення у виробничих приміщеннях» / О. В. Березюк // Педагогіка безпеки. – 2017. – № 1. – С. 35-39.
8. Основи охорони праці : лабораторний практикум / Є. А. Бондаренко, В. А. Дрончак, Р. Я. Дупляк, О. В. Кобилянський, О. П. Терещенко. – Вінниця : ВНТУ, 2007. – 68 с.
9. Цирульник С. М. Комп'ютеризований лабораторний віртуальний стенд / С. М. Цирульник, В. І. Роптанов // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2010. – № 4. – С. 94-98.
10. Березюк О. В. Комп'ютерна програма «Віртуальний стенд для виконання лабораторної роботи "Дослідження напруг дотику і кроку"» ("OP_LR_7") // Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 50288. – К. : Державна служба інтелектуальної власності України. – Дата реєстрації : 18.07.2013.
11. Березюк О. В. Комп'ютерна програма для тестової перевірки рівня знань студентів / О. В. Березюк, М. С. Лемешев, І. В. Віштак // Тезиси науково-технічної конференції студентів, магістрів та аспірантів «Інформатика, управління та штучний інтелект», 26-27 листопада 2014 р. – Харків : НТУ «ХП», 2014. – С. 7.
12. Березюк О. В. Перспективи тестової комп'ютерної перевірки знань студентів із дисципліни "Безпека життєдіяльності" / О. В. Березюк, М. С. Лемешев, М. А. Томчук // Матеріали дев'ятої міжнародної науково-методичної конференції "Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика". – Львів : ЛНУ, 2010. – С. 217-218.
13. Березюк Л. Л. Тестова комп'ютерна перевірка знань студентів із дисципліни «Медична підготовка» / Л. Л. Березюк, О. В. Березюк // Науково-методичні орієнтири професійного розвитку особистості : тези доповідей учасників IV Всеукраїнської науково-методичної конференції, 20.04.2016. – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі – Поділля», 2016. – С. 96-98.

Березюк Олег Володимирович – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри Безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: berezyukoleg@i.ua

Bereziuk Oleg V., Cand. Sc. (Eng.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, e-mail: berezyukoleg@i.ua

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Київський політехнічний інститут

В статті розглянуто особливості побудови веб-порталу на основі сучасних технологій

Ключові слова: освіта; комп'ютерні науки; охорона праці.

THE MODERN METHODS OF IMPLEMENTATION OF INNOVATE TECHNOLOGIES TO STUDY

This article deals with the features of building a web-portal on the basis of modern technologies

Keywords: education; computer science; labor protection.

Вміння пристосовувати систему отримання знань, умінь і навичок до шаленого розвитку сучасних технологій становляться найактуальнішою тематикою у світової освітянської спільноті. Нові комп'ютерні та Інтернет технології вирішують ці проблеми. Веб-портал, що розробляється, має відповідати сучасним тенденціям у розробці ПЗ, тому для його проектування було обрано багатоповову архітектуру, що представляє програмну систему як сукупність декількох слабо зв'язаних складових частин (шарів). Впровадження залежності (Dependency injection, DI) – процес надання зовнішньої залежності програмному компоненту. Є специфічною формою інверсії управління, коли вона застосовується до управління залежностями. DI реалізується, зазвичай, за допомогою IoC-контейнерів – засобів, що дозволяють спростити і автоматизувати написання коду з використанням інверсії управління шляхом DI. Веб-портал розробляється із застосуванням новітньої технології Microsoft ASP.NET Core – кросплатформного фреймворку розробки веб-систем для .NET. Технологія надає власні IoC-контейнери для реалізації DI. Налаштування DI відбувається централізовано для програмної системи в методі ConfigureServices спеціального класу, який налаштовує конвеєр обробки запитів додатка. Сервіси можуть бути зареєстровані в контейнері кількома способами: вказавши конкретний клас, його екземпляр або фабрику екземплярів. Веб-портал складається з декількох шарів. Реєстрація сервісів відбувається на шарі представлення, інтерфейси взаємодії з базою даних зберігаються на шарі бізнес-логіки, а реалізуються вони на шарі доступу до даних. Так, обидва сервіси шару доступу до даних (Microsoft.SqlServer.Diagnostics.PerformanceMonitor, MySqlConnection) реалізують єдиний інтерфейс IDatabaseService шару бізнес-логіки. Тому достатньо легко можуть бути замінені один одним або новим створеним компонентом без змін коду системи, який використовує дані компоненти [1, 2].

Основною задачею проекту є реалізація доступу і виклад інформації на портал. Студентам такий портал дозволить швидко знайти необхідну їм інформацію про заняття та успішно їх відвідувати, що підвищить рівень їх професійної підготовки. Для викладачів це можливість для реєстрації власних курсів та сповіщення про них максимальної кількості зацікавлених. Також система дає змогу викладачам зорієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку дистанційної освіти та налаштувати власну роботу під бажання аудиторії – майбутніх учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Introduction to Dependency Injection in ASP.NET Core [https:// docs. microsoft. Com /ruru /aspnet /core/fundamentals/dependency-injection](https://docs.microsoft.com/en-us/aspnet/core/fundamentals/dependency-injection)
2. Microsoft Educator Network [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.educatornetwork.com/resources/tools> - Назва з екрану.

Ставер Анастасія Андріївна – студентка групи ТР-41, Факультет теплоенергетики, Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського, e-mail: staver.0023@gmail.com

Staver Anastasia A., student of the group TR-41, Faculty of Thermal Power Engineering, Kyiv Polytechnic Institute named after Igor Sikorsky, e-mail: staver.0023@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПРАЦІВНИКА

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто чинники, що впливають на продуктивність праці та психологічний стан працівника, проаналізовано технології покращення працездатності та безпеки.

Ключові слова: охорона праці, мотивація, безпека.

USE OF TECHNOLOGIES FOR IMPROVING THE EMPLOYEES PSYCHOLOGICAL STATE

The article considers factors affecting labor productivity and the psychological state of the worker, analyzed efficiency and safety technologies.

Keywords: occupational Health, motivation, safety.

Науково-технічний прогрес характеризується не тільки збільшенням темпів розвитку і впровадження в народне господарство країни нових технічних систем і технологічних процесів, а й зростанням ролі людини у досягненні високої продуктивності праці. У таких умовах психологія праці повинна оптимізувати психічні стани людини, які формуються в процесі професійної діяльності. З появою нових видів техніки виникла потреба враховувати психологічні можливості людини, зокрема швидкість реакції, особливості пам'яті та уваги, емоційний та стресовий стан і т. ін. У процесі впровадження автоматизованих систем управління, комплексної механізації та автоматизації виробничих процесів, пов'язаних з комп'ютеризацією, роботизацією та операторською діяльністю, з одного боку, розширилися можливості людини, а з іншого, значно змінилися вимоги до її діяльності. В умовах сучасного виробництва значно змінилася кількість фізичних операцій, пов'язаних з ручною працею, і збільшилася потреба у висококваліфікованій розумовій праці. При цьому ускладнилася проблема узгодження умов праці, конструктивних особливостей машини та обладнання із психологічними та фізіологічними можливостями людини. Отже, ручні, механізовані та автоматизовані види предметної діяльності відрізняються між собою як величиною фізичних навантажень, так і нервово-емоційним напруженням, що безпосередньо впливає на фізичні та психічні можливості організму людини [1].

Серед психофізіологічних якостей, що впливають на продуктивність праці, слід виділити такі: недостатня здатність до розподілу і концентрації уваги, мислення; низькі якості щодо обережності, спостережливості, кмітливості, розсудливості; недостатня установка до трудової діяльності; надмірна критичність до керівництва і менша до себе; гордовитість, самовпевненість, неповага до інших тощо. Психофізіологічними причинами травматизму вважають невідповідність умов праці анатомофізіологічним і психологічним особливостям організму людини, незадоволення роботою, хворобливі стани, незадовільний психологічний клімат, втома, вживання алкоголю, високий ступінь ризику та ін. Для зменшення дії психофізіологічних чинників небезпеки в процесі праці необхідно враховувати індивідуальні якості працюючого, оскільки помилки на виробництві, а також нещасні випадки є наслідком зіткнення якостей людини з особливостями конкретної професійної діяльності. З метою поліпшення безпеки і захисту здоров'я працівників під час роботи необхідно проводити професійний психофізіологічний відбір для широкого кола професій.

Безумовно, психологічне здоров'я не є сталою величиною, константою, яка дається від народження чи досягається разом із набуттям зрілості. Ця характеристика особистості динамічно і різноспрямовано змінюється протягом життя, хоча й має певний індивідуально обумовлений вихідний рівень. На стан самопочуття, працездатність, надійність людини дуже впливають біоритми. Відомо, що в організмі людини діють понад сто різноманітних ритмічних процесів. Більше впливають на ймовірність виникнення нещасних випадків добре досліджені біоритми, зокрема добові, тижневі, сезонні. Суттєвий вплив на працездатність людини чинять порушення нічного сну.

Недосипання спричинює сонливість під час денної робочої зміни. Доцільно сказати також про вплив на стан людини вживання медикаментів, особливо снодійних та інших нейролептиків, транквілізаторів і седативних засобів. У результаті прийому цих ліків у людини знижується увага, швидкість і якість сприйняття і перероблення інформації, збільшується час реакції. Після пробудження при прийомі снодійних засобів, навіть тих, що не мають пролонгованої дії, спостерігаються залишкові явища: сонливість, кваліть, апатія. Особливо несприятливу дію на регуляторні системи організму спричиняють психотропні засоби. Вони також викликають сонливість, кваліть, ослаблення уваги, зменшення швидкості реакції, а в деяких випадках — порушення зору. Це зменшує готовність людини до екстремальних дій, які можуть бути потрібні на виробництві.

Виходячи з цього, важливим чинником серед соціально-психологічних методів управління охороною праці є також проф-добір і профорієнтація працівників за деякими відповідальними професіями. При цьому треба брати до уваги не тільки фізіологічні, а й психологічні дані, тобто почуття відповідальності, ступінь упевненості у своїх можливостях, комфортність, вольові якості (самовладання, наполегливість, рішучість). Вірогідність нещасних випадків збільшується при схильності робітника до ризику, авантюризму, недисциплінованості, легковажності, соціальної нестійкості, агресивності, імпульсивності [2].

Безпечній поведінці в процесі праці сприяє стимулювання як засіб мотивації безпеки праці. Зазвичай, для виховання безпечної поведінки в процесі праці використовується як негативне стимулювання - покарання за порушення правил безпеки (штрафи, позбавлення премії, дисциплінарне покарання), так і позитивне - заохочування за безпечну роботу (грошові надбавки до заробітної плати, моральне стимулювання). В Україні найчастіше застосовується негативне стимулювання за порушення правил безпеки праці. Найбільш типовою причиною навмисних порушень правил техніки безпеки є прагнення за рахунок цього досягти будь-яких вигод (полегшення, прискорення, спрощення роботи). Незважаючи на покарання, за таких умов працівник все одно буде продовжувати ці порушення, доки вони не перестануть бути джерелом вигод. У таких випадках при застосуванні негативного стимулювання слід зробити так, щоб витрати від порушення правил безпеки перевищували отримані за рахунок цього вигоди. Тоді їх буде не вигідно порушувати. Покарання за ненавмисне порушення правил безпеки праці, як свідчать психологічні дослідження, мають незначну ефективність. Такі покарання корисно застосовувати у процесі навчання, при формуванні навичок до безпечного поведіння в процесі праці. У таких випадках покарання, по-перше, будуть перешкоджати закріпленню недоцільних і небезпечних навичок в роботі і, по-друге, будуть сприяти створенню мотивів до обережного типу поведінки. Найбільш доцільно та ефективно використовувати позитивне стимулювання. Застосування заохочень за безпечну роботу, як свідчить міжнародний досвід, є найбільш дієвим засобом підвищення безпеки праці. Стимулювання охорони праці має бути індивідуальним. Для організації стимулювання повинні бути розроблені критерії оцінки рівня безпеки праці кожного робітника (бали, коефіцієнти тощо). Треба періодично підводити підсумки безпечної роботи. Показники, умови, форми та розміри стимулювання охорони праці конкретизуються в колективних договорах, положеннях про оплату праці, трудових договорах (контрактах) з урахуванням особливості організації праці на підприємстві, в установі, організації.

Безпека праці робітника значною мірою залежить від його психофізіологічного стану, який визначає ефективність і безпеку діяльності. Людина може мати піднесений, нейтральний або пригнічений настрій, але для ефективного та безпечного виконання робіт вона повинна перебувати в оптимальному психологічному робочому стані (ОПРС). Робітнику треба навчитися на початку роботи вводити себе в такий стан, а керівники, відповідно, мають підтримувати його та зберігати цей стан до кінця робочого дня. Для кожного працівника досягнення ОПРС відбувається індивідуально і складається з трьох компонентів: фізичного, емоційного та розумового (кваліфікаційного) [3, 4].

Отже, заходи з охорони праці тільки тоді будуть ефективними, коли вони сприятимуть підвищенню ефективності виробництва, усувають небезпечні й шкідливі чинники і створюють нормальний психологічний клімат. Керівники виробничих підрозділів мають усвідомлювати, що безпека праці може бути досягнута не лише технічними засобами й проведенням формальних інструктажів, а й шляхом широкого використання психологічних методів виховання колективу і, насамперед, шляхом особистого прикладу, поважного ставлення до охорони праці з боку самого керівника й залучення до цього всього колективу. Інноваційні технології застосовуються шляхом удосконалення матеріально-технічної бази, розробки та впровадження системи мотивації, організації навчальних центрів з підготовки психологів, що допомагатимуть працівникам адаптуватись до

конкретних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобилянська І. М. Основи охорони праці/ І.М. Кобилянська, О.В. Кобилянський, С.Л Яблочников // Навчальний посібник. – Вінниця: 2007. – 171 с.
2. Психологічні аспекти підвищення рівня безпеки праці: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/9/927.html>
3. Психологія безпеки праці: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/14051003/bzhd/psihologiya_bezpeki_pratsi
4. Способи та шляхи вдосконалення умов охорони праці на підприємстві [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2015/способи-та-шляхи-вдосконалення-умов-о/>

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Миколюк Ірина Олександрівна, студентка групи ІКН-14б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: Mykoliuk27.29@gmail.com

Supervisor: *Kobyljanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Mykoliuk Iryna O., student of the group 1CS-14b, Faculty of Information Technologies and Computer engineering, Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: Mykoliuk27.29@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ»

Вінницький національний технічний університет

У статті розглянуто використання інтерактивних технологій в процесі вивчення курсу вищої математики майбутніми інженерами. Наведено приклад ігрового заняття з теми «Диференціальні рівняння».

Ключові слова: вища математика; інтерактивні технології; ігрові заняття; диференціальні рівняння.

USE OF GAMING INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF STUDYING THE TOPIC «DIFFERENTIAL EQUATIONS»

The article deals with the use of interactive technologies in the process of studying the course of higher mathematics by future engineers. An example of a game session on the topic «Differential equations» is given.

Key words: higher mathematics; interactive technologies; game lessons; differential equations.

У великій науці про освіту є п'ять проблем:

кого вчити, для чого вчити, як вчити і якою ціною вчити.

А. Берг

Зміна соціально-політичних та економічних орієнтирів сучасного суспільства спричиняє нові вимоги до компетентності спеціаліста і процесу його підготовки. Ринкова економіка з жорсткою конкуренцією потребує фахівців, що здатні до творчої праці, високопрофесійних, мобільних, готових до пошуку та реалізації нових ефективних підходів щодо організації своєї професійної діяльності. А для цього, в першу чергу, необхідно застосовувати такі форми, методи та засоби навчання, що здатні зробити навчальний процес інтенсивним, максимально активізувати пізнавальну діяльність студентів. Сучасні інноваційні тенденції в освіті надають викладачам широкий вибір форм навчання та шляхів вирішення поставлених практичних завдань підготовки майбутнього фахівця нової формації. Одним з ефективних методів втілення цих завдань є використання таких засобів інтерактивних технологій, як ігрові заняття.

Проблема застосування ігрових інтерактивних технологій розглядалася в працях багатьох дослідників. Ігрові технології навчання розглядають у світі освітянських інновацій, у системі підготовки конкурентоспроможного фахівця, як інтенсивні педагогічні технології такі науковці, як Л. Якубовська, Н. Борисова, Т. Калашнікова, Л. Варзацька, Г. Селевко та ін. Сучасні розробки інтерактивних методів навчання в професійній підготовці фахівців можна знайти у працях Н. Борисової, В. Петрук, М. Кларина, А. Мартинець, Л. Пироженко, О. Пометун та інших.

Аналіз стану викладання курсу «Вищої математики» показує, що результати навчання студентів, рівень їх розумової діяльності, пізнавальної активності, самостійності в значній мірі не відповідають вимогам часу. Проаналізувавши сучасний стан навчання, ми дійшли висновку, що цілий ряд умов, таких як мотивація, наочність, інтерес до предмету, а також формування прийомів розумової діяльності, не можуть бути ефективно реалізовані лише традиційними формами та методами навчання [1; 2]. Потрібне науково обґрунтоване поєднання традиційної методики з впровадженням в навчальний процес сучасних інноваційних технологій [3; 4].

Важливою та невід'ємною умовою застосування інтерактивних технологій є творчість та ініціатива самого викладача, що забезпечує нестандартне проведення занять, вдалий вибір методів викладання. Проблематичне вивчення студентами курсу вищої математики у технічних ВНЗ зумовлює викладачів постійно залучати нові інноваційні форми, однією із яких є ігрові практичні

заняття з вищої математики [5; 6].

Наведемо приклад одного із розроблених нами ігрових занять на тему «Розв'язування диференціальних рівнянь методами Ейлера та Рунге-Кутти».

Мета заняття:

освітня – підвищення якості знань, формування умінь використовувати самостійно теоретичні знання для розв'язання задач у нових ситуаціях;

розвивальна – розвивати уміння самостійної, організаційної роботи, професійної спрямованості, набувати студентами навичок керувати та підкорятися;

виховна – сприяти формуванню моральних та естетичних якостей особистості.

Розв'язування диференціальних рівнянь методом Рунге-Кутти є одним із найбільш поширених числових методів розв'язання у техніці. Викладач пропонує групі таку ігрову ситуацію. В одному з міст України існують два науково-дослідних інститути. В зв'язку із суспільно-економічними змінами та недостатньою кількістю коштів на фінансування прийнято рішення про скорочення штатів у два рази. Група поділяється (за списком) на два науково-дослідні інститути по 10–15 чоловік, у кожному з них викладач призначає двох головних наукових співробітників. Ними будуть ті студенти, які згідно з результатами минулої сесії отримали відмінну оцінку. Вибрані наукові співробітники мають по 5 балів, і завдання вони не розв'язують. Їхнє завдання – консультувати своїх підлеглих і перевіряти правильність виконання роботи.

Крім того, студенти мали вдома опрацювати літературу і підготувати цікаву інформацію з біографії німецьких математиків Карла Рунге, Мартіна Кутти та Леонарда Ейлера. Головні наукові співробітники призначають студентів зі своїх науково-дослідних інститутів, які роблять доповіді, а решта студентів їх доповнюють, заробляючи додаткові бали для свого інституту.

Після чого, кожен студент має розв'язати наближено диференціальне рівняння двома способами: методом Ейлера і методом Рунге-Кутти та зробити висновки, щодо використання методів. Завдання для розв'язання вони отримують з розрахунково-графічних варіантів.

Наприклад:

Розв'язати наближено диференціальне рівняння $y' = \sin^2(x^2 + \sqrt{y})$ на відрізку $[0;1]$ при початковій умові $y(0) = 1$ ($h = 0,1$), розбиваючи відрізок на десять частин.

За правильно виконане завдання студент отримує 3 бали; якщо він виконав завдання першим у своєму науково-дослідному інституті, то він отримує додатково 2 бали, другим – 1 бал. Всі співробітники одного з інститутів, який першим справився зі своїм завданням, отримують преміальні бали. Правильність завдань перевіряли наукові співробітники. Якщо після перевірки викладач виявив в роботах помилки, то від їх балів віднімається по 1 балу за кожен неправильну роботу. Ті студенти, які із завданням не справились або виконали його зовсім неправильно, підлягають під скорочення штату. В процесі розв'язування завдання студенти мають прийти до висновку, що істотним недоліком методу Ейлера є занадто велика похибка і його краще використовувати як базис для більш складних методів. Як домашнє завдання студентам пропонується виконати розв'язання рівняння свого варіанту в середовищі MATLAB. В даному середовищі реалізований один із різновидів метода Рунге-Кутти – метод Дорманда-Принса. Таким чином, студенти знайомляться із застосуванням пакету прикладних програм для числового аналізу.

Результативність заняття: формує у студентів моральні та вольові якості: організованість, наполегливість, працездатність; допомагає студентам глибше осмислити та засвоїти знання, підвищує їх творчу активність. Отже, можна зробити висновок, що які б форми самостійної роботи викладач не використовував на своєму занятті, всі вони служать меті активізації процесу навчання, розвитку інтересу до предмета, який формує спочатку навчальну мотивацію, яка згодом переростатиме у професійну, а відповідно й формує складові професійної мобільності.

Підготовка інженерів, які здатні дослідити будь-який фізичний або технічний процес, що вимагає виявлення його закономірностей, отримання аналітичного виразу функціональної залежності між параметрами неможливо без якісних теоретичних знань, умінь та навичок їх застосування. Поєднання традиційного та ігрового методів навчання частково розв'язує завдання якісної підготовки майбутніх фахівців. Запропонована методика поряд з навчальною метою дає можливість розвивати уміння організаційної роботи, професійної спрямованості, набувати студентам навичок керувати та підкорятися.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Хом'юк І.В. Інноваційні технології в контексті спадщини А.С.Макаренка / І.В.Хом'юк, В.В.Хом'юк // Творча спадщина А. С. Макаренка в контексті інноваційного розвитку освіти ХХІ століття: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (11-12 березня 2013 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – С. 81-84.
2. Хом'юк І.В. Впровадження інтерактивних технологій у процес викладання фундаментальних дисциплін у технічному ВНЗ / І.В.Хом'юк, В.А.Петрук, В.В.Хом'юк // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К. : ВІКНУ, 2013. – Вип. № 41. – С. 81–85.
3. Хом'юк І.В. Використання інтерактивних технологій в процесі вивчення теми «Кратні інтеграли» / І.В.Хом'юк // Дидактика математики: проблеми і дослідження: Міжнародний збірник наукових робіт. – Вип. № 40. – Донецьк : Вид-во ДонНУ, 2013. – С. 165–170.
4. Хом'юк І.В. Деякі теоретичні аспекти впровадження інноваційних технологій в процесі вивчення математичних дисциплін [Електронний ресурс] / І.В.Хом'юк, Я.В.Хом'юк // Матеріали Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції «Інноваційні педагогічні технології у підготовці майбутніх фахівців з вищою освітою: досвід, проблеми, перспективи». – ВНТУ. – 2013. – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/inpedtex2013/>.
5. Хом'юк В. В. Інтерактивні технології в процесі формування математичної компетентності / В. В. Хом'юк // Наукові записки. – Випуск 9. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 1. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. – С. 47 – 54.
6. Петрук В. А. Інтерактивні технології навчання вищої математики студентів технічних ВНЗ : навч. посіб. / В. А. Петрук, І. В. Хом'юк, В. В Хом'юк / Вінниця : ВНТУ, 2012. – 93 с.

Хом'юк Ірина Володимирівна, – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри вищої математики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vikiravvh@gmail.com

Хом'юк Віктор Вікторович – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри вищої математики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, e-mail: vikiravvh@gmail.com

Khomyuk Irina V., Doctor of Science (Ped.), Professor of Higher Mathematics Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Khmelnytske shose, 95, e-mail: vikiravvh@gmail.com

Khomyuk Viktor V., PhD, Department of Higher Mathematics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Khmelnytske shose, 95, e-mail: vikiravvh@gmail.com

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вінницький національний технічний університет

Показано спосіб поглиблення знань з безпекових дисциплін студентами та розглянуто процедуру організації різних видів тестового контролю з включенням визначень і теоретичного матеріалу пройдених тем.

Ключові слова: студент, тестовий контроль, компетенція, безпека життєдіяльності.

IMPROVING THE PROCEDURE FOR TEST CONTROL IN HIGHER EDUCATION BODIES

The method of deepening knowledge of security subjects by students is shown and the procedure of organizing various types of test control with the inclusion of definitions and theoretical material of the topics passed is considered.

Keywords: student, test control, competence, safety of life.

Вступ

На сучасному етапі підготовки фахівців технічного профілю спостерігається складність процесу формування належного рівня компетентності з безпеки життєдіяльності через обмежену кількість аудиторних годин. Як правило, студенти старших курсів мають недостатню кількість часу на опрацювання навчального матеріалу, пов'язану з проходженням практики на підприємствах у другій половині дня або певним підробітком. Сучасні робочі плани вимагають набуття теоретичних компетенцій фахівців за менший ресурс аудиторного часу. Тому для досягнення мети навчання від викладача вимагається вищий рівень педагогічної майстерності та застосування для досягнення цієї мети всіх видів навчального процесу та контролю знань.

Результати дослідження

Багаторічним досвідом викладання доведено, що найбільша відвідуваність студентів припадає на тижні, коли проводяться підсумковий та рубіжний контроль. Тому на протязі вже декількох семестрів саме в ці періоди навчального семестру нами проводяться активні консультації по пройдених темах (групові, додаткові та індивідуальні).

З метою підвищення ефективності формування компетентності з безпеки життєдіяльності було прийняте рішення ввести в тестові питання до рубіжного, а, згодом, і підсумкового контролю теоретичні аксіоми безпекового характеру, які спорідненні з поставленими питаннями [1]. Це дозволило, з одного боку, активізувати пам'ять студента по даній темі, підкреслити міждисциплінарні зв'язки, а, з іншого боку, нагадати майбутнім фахівцям сучасні, верифіковані терміни та визначення. Питання ж, яке ставиться, у першій частині несе в собі вже певне твердження, декларацію, а в другій частині, розкриває певний напрямок застосування цих знань та вимагає вибору правильного рішення, алгоритму дій тощо з кількох наведених. Такий підхід використовувався в процесі підготовки магістрів з безпекових дисциплін по п'яти технічних напрямках підготовки. Суттєві покращення теоретичних знань у студентів відмічені по трьох напрямках. В середньому зростання рівня знань склало 15-18%. В одному з напрямків зростання склало 4%, а в останньому – близько 2%, але при цьому відзначався зрістання рівня зацікавленості дисципліною, а, відповідно, й участю студентів цього напряму в предметній олімпіаді та студентських конференціях з доповідями по безпекових темах.

Проте, на якісні показники сформованості компетентності також мають вплив конкурентне середовище групи, якісний склад та моральний стан в групі, а також семестрове навантаження на студентів кожної з груп [2]. Тому результати досліджень мають загальний позитивний ефект, але, на наш погляд, такий підхід в сучасних умовах проведення навчального процесу, безсумнівно, буде мати широке застосування. Особливо це стосується груп з дистанційною та заочною формою

навчання, де кількість годин на консультації студента викладачем по темах дисципліни є явно недостатньою.

Таке поєднання різних форм тестового контролю з певними консультаціями дозволяє підкреслити міжтематичні та міждисциплінарні зв'язки та проводити приховане повторення пройдені дисципліни чи теми. Також такі тестові завдання при умові достатньо великої кількості питань (>50), тобто повного охоплення змісту кожної теми та їх валідності дозволить значно покращити рівень підготовки студентів. Для цього можна використовувати розроблені тестові завдання закритої форми множинного та альтернативного вибору.

Досить цікавим наслідком застосування нашого підходу може бути те, що такого типу тест досить швидко «стирає» межі між гомогенним та гетерогенним тестовим завданням, особливо при використанні для цього спеціальних програм чи сучасних систем автоматизованого тестування [3]. Такий підхід матиме широке застосування в інтегративних тестах з безпекових компетенцій для випускників, що йдуть працювати на потенційно небезпечні підприємства, чи при модульній технології навчання працівників таких підприємств [4,5].

Потрібно відзначити виявлений нами основний недолік застосування теоретичного повторення в тестовому контролі. Це – низький рівень його валідності, яку важко втримати на високому рівні при швидкоплинних змінах в суспільстві, технологіях, інформованості соціуму тощо. В протидію цьому недоліку необхідно дотримуватись частішої верифікації термінів, визначень і теоретичних положень у тестах такого типу.

Висновки

Отже, для підвищення якості підготовки фахівців технічного профілю з безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, цивільного захисту в умовах дефіциту аудиторного часу нами запропонований і використовується спосіб тестового контролю з навчальними елементами попередніх тем чи пов'язаних з ними понять з інших фундаментальних і професійних дисциплін. Такий спосіб оцінювання знань має ряд переваг у підготовці фахівців і дозволяє розкрити студенту потребу в знаннях з безпечної життєдіяльності, ліквідувати прогалини у знаннях з вже пройдених тем та дисциплін, а також повторити важливі терміни та визначення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васюк О. Організація контролю навчання студентів / О. Васюк, Н. Майданюк. – К. : Вісник книжкової палати, 2009. – 50 с.
2. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.
3. Розновець О.І. Можливості сучасних систем автоматизованого тестування для проведення модульного контролю знань / О.І. Розновець, В.О. Сперанський Л.А. Волощук// Проблеми освіти: Наук. – метод. зб./ ТМІ МОП України. –2005 – Вип. 45: Болонський процес в Україні. – Ч. I. – С.179–183.
4. Чельникова М. Б. Методические рекомендации по разработке педагогических тестов для комплексной оценки подготовленности студентов в вузе. – М.: Исслед. центр подготовки специалистов, 1995. – 77 с.
5. Сергієнко В.П. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань / В.П. Сергієнко, Л.О. Кухар. — К. : НПУ, 2011. – 41 с.

Томчук Микола Антонович – доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: tomchuk@vntu.edu.ua

Tomchuk Mykola A., PhD, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: tomchuk@vntu.edu.ua

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. У статті здійснено стислий огляд сучасних технологій навчання, що сприяють розвитку креативних здібностей студентів.

Ключові слова: креативність, творчі здібності, методи, технології, розвиток.

MODERN TECHNOLOGIES OF EDUCATION - PREVENTION OF DEVELOPMENT OF CREATIVE SKILLS OF STUDENTS

Abstract: The article provides a brief overview of modern teaching technologies that promote the development of students' creative abilities.

Key words: creativity, creative abilities, methods, technologies, development.

Вступ

Сучасний світ вимагає від суспільства постійних змін, реорганізації та модернізації всіх сфер життя людини, включаючи і освіту, як найголовніший фактор прогресивного руху до кращого життя. І саме на студентську молодь держава покладає усі свої надії та сподівання, саме обізнані в своїй справі фахівці цінуються на сучасному ринку праці. Вони мають не лише засвоїти потрібні знання та вміння, що дає їм навчальний заклад, але й проявляти свої творчі здібності та зарекомендувати себе як креативну особистість, що здатна неординарно мислити та вирішувати різні завдання, створюючи конкуренцію та одночасно бути поза її межами. І тому, для того, щоб пропозиція кваліфікованих кадрів відповідала вимогам ринку праці, потрібно постійно працювати над проблемою розвитку креативних здібностей студентів, знаходити нові, більш ефективні та прогресивні шляхи реалізації цього завдання, які б відповідали сьогоденню та були б спрямовані на майбутнє.

Результати дослідження

Проблема розвитку творчих (креативних) здібностей є досить важливою та актуальною, тому досліджується в роботах як зарубіжних, так і вітчизняних науковців: А. Брушлинського, В. Зінченка, В. Клименка, В. Моляко, В. Рибалки, Г. Костюка, Є. Торренса, І. Захарова, Л. Виготського, М. Кадемії, М. Холодної, О. Ковальнової, О. Матюшкіна, П. Гальперіна, Р. Гуревича, Т. Баришевої, Т. Любарта, Х. Грубера, Я. Пономарьова та ін.

Креативність – це творче ставлення до оточуючих речей і процесів, що відбуваються навколо, а також опанування нових методів вирішення тих чи інших складних завдань, нових моделей мислення, нових поглядів на різні ситуації та на світ загалом.

Майбутнім фахівцям всіх сфер діяльності необхідно не лише мати певні знання та навички, але й креативно підходити до вирішення всіх життєвих і професійних завдань, що постають перед ними. В процесі розвитку творчих здібностей студентів потрібно звертатись до досвіду наших попередників і враховувати всі сучасні технології, адже у наш час спостерігається глобальна інформатизація всіх сфер життєдіяльності людини. Інформація постійно оновлюється, стрімко зростає її потік. І все це спонукає до пошуку нових, ефективних методів та форм викладання, які б, в першу чергу, були спрямовані на розвиток та активізацію творчого потенціалу студентів.

Проблема розвитку креативних здібностей студентів висвітлена в різних наукових статтях, дисертаційних роботах та інших наукових працях. Але проаналізувавши теоретичні та практичні аспекти вирішення даної проблеми, можна виявити таку суперечність: потреба сучасного суспільства в творчих, професійно підготовлених кадрах, що здатні нестандартно вирішувати завдання існує, а система освіти влаштована так, що в процесі навчання майже не звертається увага на розвиток саме творчого, нестандартного світогляду. При тому, що саме проблема розвитку креативних здібностей

студентів вважається однією з найскладніших в психолого-педагогічній роботі. І основним способом вирішення цієї проблеми є раціональна та оптимальна організація навчального процесу.

Основною та невід'ємною ознакою ефективного навчального процесу є його спрямованість. Це означає, що кожен педагог повинен розуміти та знати, які професійні, творчі, інтелектуальні, фізичні, моральні якості потрібні спеціалісту тієї чи іншої сфери не лише сьогодні, а й в майбутньому. Лише за таких умов педагоги зможуть успішно та ефективно займатися підготовкою кадрів, які зможуть конкурувати на ринку праці.

Особливу увагу в підготовці майбутніх фахівців потрібно приділяти і вихованню в них поваги до своєї професії. Лише наявність цього фактору дасть можливість досягти успіху в обраній сфері і постійно рухатись вперед, розвиваючи свою професійну та творчу майстерність.

Програми професійного навчання повинні містити не лише стандартні методи, які не можуть належним чином розкрити творчий інтелект особистості, а й нові, прогресивні форми та методи (дискусії, конференції, інтернет-конференції, створення проблемних ситуацій, проектні методики навчально-виховного процесу, екскурсії, нестандартні уроки та багато ін.). Найефективнішим способом оновлення та покращення навчального процесу є впровадження активних форм навчання. Не останнє місце серед них займають ігрові форми.

Питання впливу ігрової діяльності на особистість завоювало увагу багатьох дослідників в педагогічній сфері (М. А. Богород, Г. О. Ковальчук, А. С. Макаренко, П. М. Олійник, В. О. Сухомлинський, В. Ф. Шаталов та ін.). Саме гра дає можливість втілити в життя всі основні функції навчання: розвиваючу, виховну та навчальну. І зовсім не випадково розвиваюча функція стоїть на першому місці, адже активні форми та методи на самперед мають на меті розвивати особистість в повному контексті цього слова.

Відомий педагог А. С. Макаренко вважав, що «є ще один важливий метод – гра... між грою і роботою немає такої великої різниці, як дехто думає. В гарній грі є насамперед робоче зусилля думки... Дехто гадає, що робота відрізняється від гри тим, що в роботі є відповідальність, а в грі її немає. Це неправильно: у грі є така ж велика відповідальність, як і в роботі, - звичайно, у грі гарній...» [4].

Застосування гри в навчальному процесі сприяє покращенню уваги студентів, їх зацікавленості, кмітливості, самокритичності та самоаналізу, активності на заняттях та зосередженості на тому чи іншому завданні, співпраці викладача і студента, а також взаємозв'язку студентів між собою. Всі ці фактори є безумовними для розвитку креативних здібностей останніх.

Для педагога гра стає інструментом виховання, що дає змогу повніше враховувати особливості студентів, розвивати ініціативу, створювати атмосферу розкутості, самостійності, творчості та умови для саморозвитку [5]. Гра також дає можливість внести в навчальний процес проблемність, що значною мірою активізує розвиток креативності та неординарності особистості у вирішенні певних завдань.

Творчі здібності – це здатність побачити, а точніше знайти проблему, мобілізувати необхідні знання для висунення гіпотези, створити новий оригінальний продукт (відкриття, винахід, розв'язок завдання тощо) [1, с.289].

Ігрові форми навчання також сприяють активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів, що є дуже важливим, адже навчальний процес не можливий без активності суб'єкта навчання та постійної його взаємодії з об'єктом. Застосування ігрових форм навчання стає значно зручнішим та різноманітнішим з розвитком та впровадженням в навчальний процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Педагогічна практика роботи в різних типах навчальних закладів свідчить про те, що використання інформаційних можливостей перерахованих нами найсучасніших технологій, а також їхніх різноманітних поєднань у навчальному процесі створює дійсно технологічний прорив у методології, організації та практичній реалізації навчального процесу під час вивчення різних дисциплін на всіх рівнях системи освіти [1, с. 219].

Ігри з використанням проблемних ситуацій – це імітаційні ігрові форми, адже їх основою є складні проблемні ситуації, що імітують професійну діяльність у поєднанні з елементами гри. Але є також і неімітаційні ігрові заняття, які також сприяють ефективному розвитку творчості студентів та їх професійності. Досить яскравим прикладом неімітаційних ігор є «мозковий штурм», принципом якого є отримання найбільшої кількості думок та ідей щодо вирішення певного завдання та вибір найбільш ефективного рішення. Всі учасники цієї гри мають висловити свою особисту думку і є

незалежними один від одного. Така форма роботи особливим чином активізує та розвиває креативні здібності студентів в їх професійному становленні та самовдосконаленні.

Отже проблема розвитку творчих здібностей студентів містить в собі широке коло питань: визначення змісту викладання, вибір принципів, методів та необхідних засобів навчання, управління креативною діяльністю студентів в процесі навчання. Тому не останнє місце в даному процесі займає викладач.

Висновки

Сучасна освіта вимагає від викладача бути творчою особистістю, працювати креативно і розкривати у своїх вихованців творчі здібності. Є таке поняття, як «творчість педагогічна», яке трактується авторами як «оригінальне й ефективне розв'язання вчителем навчально-виховних завдань, досягнення творчого результату шляхом систематичних цілеспрямованих спостережень, застосуванням педагогічного експерименту, критичним використанням позитивного педагогічного досвіду в процесі різних видів занять і діяльності з урахуванням віку учнів» [3, с. 333].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гуревич Р. С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних навчальних закладах : Монографія. – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – 410 с.
2. Здібності, творчість, обдарованість : теорія, методика, результати досліджень / За ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. Житомир : Рута, 2006. – 320 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/2799/1/monographiya.pdf>.
3. Професійна освіта. – Словник / Укл. С. У. Гончаренко та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало. – К. : Вища школа, 2000. – 380 с.
4. Щербань В. Гнучкий маркетинговий інструмент в освітянських технологіях // Ситуаційна методика навчання : укр. досвід. Зб. статей / Упор. О. Сидоренко, В. Чута. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001.
5. Щербань П. Дидактичні ігри в навчально-виховному процесі // Вища школа. – 1997. – № 9. – С. 18-20.

Борсук Лариса Васильевна – аспірант кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: borsyklora@gmail.com

Borsuk Larisa V., Graduate Student of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: borsyklora@gmail.com

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Вінницький національний технічний університет

В статті подані результати дослідження впливу Інтернет-технологій на здоров'я студентів технічних спеціальностей, виявлено позитивні та негативні фактори, надано рекомендації щодо зменшення негативного впливу.

Ключові слова: Інтернет-технології, дистанційне навчання, Інтернет-залежність.

ANALYSIS OF THE IMPACT OF INTERNET TECHNOLOGIES ON HEALTH OF STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES

The article presents the results of research on the impact of Internet technologies on the health of students of technical specialties, identified positive and negative factors, were given recommendations for reducing the negative impact.

Keywords: Internet Technologies, Distance Learning, Internet addiction.

Сьогодні комп'ютери займають велике значення у житті людини. Вони присутні в усіх сферах людського життя, з кожним роком збільшуючи свою популярність та значущість. Інтернет-технології охоплюють все більше і більше галузей, полегшуючи доступ до інформації фахівцям, студентам та пересічним громадянам. Проте є багато як позитивних, так і негативних наслідків впливу технологій на життя та здоров'я людей. В статті досліджено їх вплив на здоров'я студентів технічних спеціальностей, що досить багато часу проводять за комп'ютером як у навчальний, так і в поза аудиторний час.

Популярність мережі Інтернет постійно зростає, через що було проведено ряд досліджень щодо ролі комп'ютерів та Інтернет-технологій у людському житті. Так, за даними компанії TNS, більш ніж для 60% українців Інтернет міцно увійшов в повсякденне життя. За їхніми даними, з усіх інтернет-користувачів 66% бувають онлайн кожен день. Цілі проведення часу в Інтернеті різні, дана компанія дослідила проведення онлайн покупок користувачами. За результатами їхніх досліджень в містах України, 3,9 млн чоловік (третина від всіх інтернет-користувачів) вже спробували і продовжують робити покупки через Інтернет. 62% українських онлайн-покупців це люди у віці 20-39 років, 53% з вищою освітою, 47% – підприємці, керівники або фахівці і у 39% дохід вище середнього або високий, а кожен п'ятий – житель Києва. Компанія дослідила, що найбільше роблять покупки через онлайн сервіси люди, які користуються Інтернетом щодня і в середньому не менше 2 години в день. 88% з них виходять в Інтернет за допомогою декількох (2 і більше) пристроїв, – це може бути, наприклад, стаціонарний домашній комп'ютер плюс планшет, смартфон та інше. Можна сказати, що Інтернет для них — необхідність, невід'ємна частина життя: їх стаж використання Інтернету не менше 5 років, 44% вже не уявляють без нього своє життя; вони виходять в онлайн простір вдома (97%), на роботі (49%), активно шукають WiFi зони в громадських місцях (36%). Ця категорія українців кожен день проводить пошуку потрібної інформації (60% підключаються до різних пошукових сервісів), електронної пошти (41%), спілкування в соціальних мережах і на форумах (40%), більшість з них активно ведуть свої власні сторінки, блоги, щоденники (25%). Інтернет для них також джерело функціонально потрібної інформації: новини, погода, спортивні події (такі сайти в арсеналі 28%). Для третини Інтернет щодня служить джерелом розваги – 31% слухають музику і 28% дивляться відео онлайн [1].

Результати дослідження, отримані компанією TNS, можна спроектувати на студентів технічних спеціальностей: крім пошуку необхідної для навчання інформації, практично кожен з них є активним користувачем Інтернет. Студентам зазвичай важко уявити свій день без перегляду актуальних новин,

спілкування у чатах з друзями, перегляду відео тощо. Чим більше часу вони проводять, використовуючи гаджети, тим більшою стає їхня залежність від мережі Інтернет.

Для визначення місця та ролі інформаційної системи Інтернет у житті людини Лабораторією соціологічних досліджень ВНТУ в квітні 2011 року було проведено експрес-опитування. Об'єктом даного соціологічного дослідження було обрано студентів однієї із груп 4-го курсу. Об'єкт складається з 21 особи, з яких 7 – чоловічої статі та 14 – жіночої статі віком від 20 до 22 років. За результатами дослідження, на запитання «Яку роль грає Інтернет у Вашому житті?» переважна більшість (81%) визначили роль глобальної мережі як «досить важливу», для п'ятої частини респондентів (19%) Інтернет є надзвичайно важливим і не знайшлося жодного респондента, який би зазначив, що Інтернет не відіграє ніякої помітної ролі у його житті.

Також, переважна більшість опитаних (85,7%) щодня користуються Інтернетом, 14,3% опитаних користуються глобальною мережею декілька разів на тиждень. Майже всі опитані «мають доступ до Інтернету» вдома. Переважна більшість студентів групи користуються Інтернетом 1-2 години (42,9%) та 3-5 годин (42,9%) на добу. Найменш популярними серед респондентів виявились варіанти «більше 5 годин» (9,4%) та «декілька хвилин» (4,8%). Отже, студенти досить великий проміжок вільного часу витрачають на користування Інтернетом і у майбутньому може виникнути серйозна проблема Інтернет-залежності [2]. Інтернет-залежність – психічний розлад, нав'язливе бажання вийти в Інтернет і хвороблива нездатність вчасно відключитися від нього. Комп'ютерна залежність - це захоплення, пов'язані з використанням комп'ютера, що приводить до різкого скорочення всіх інших видів діяльності, обмеження спілкування з іншими людьми. Це явище може спричинити стан, у якому людина фокусуватиметься на віртуальному, а не реальному світі. Людина в такому стані може ігнорувати потребу у їжі, сні, живому спілкуванні, фізичній активності тощо [3]. Усе це негативно впливає на життя та здоров'я студента.

Хоча Інтернет-технології виникли лише у кінці минулого століття, їх популярність стрімко зростає. Вже у 2008 році Інтернет-залежність було офіційно визнано хворобою. Визначення захворювання і його діагностичні критерії були розроблені співробітниками Пекінського центрального військового госпіталю за матеріалами 1300 «проблемних» користувачів Інтернету [4].

За результатами їхнього дослідження, симптомами Інтернет-залежності є: непереборне бажання вийти до мережі; розумове або фізичне виснаження; дратівливість; порушення сну; порушення концентрації уваги. За словами експерта з госпіталю, 80% залежних виліковні. Науковці академії наук Китаю, провівши високоточне дослідження – магнітно-резонансну томографію, довели, що інтернет-залежність згубно впливає на мозок людини. Як зазначають дослідники, вплив цього виду залежності на організм людини (а особливо на головний мозок) є подібним до впливу, який на собі відчувають алко- та наркозалежні.

Внаслідок відсутності необхідної для підтримання форми фізичної активності розвивається гіподинамія, захворювання очей (особливо короткозорість), порушується постава хребта, грудної клітки, зменшується амплітуда дихання. Також така людина може не отримувати достатньо кисню, оскільки проводить багато часу в приміщенні. У залежної людини можуть розвинути проблеми у стосунках, агресивність. Ця залежність базується на прагненні особи отримати «відчуття віртуального світу». Внаслідок цього залежний прагне отримувати чергову «комп'ютерну дозу». Коли ж можливості доступу до комп'ютерного світу немає, може наступити істерика [3].

Крім негативного впливу Інтернет-технологій на здоров'я студентів, є і позитивний вплив. Він полягає у наступному: отримання студентами нових знань; саморозвиток студентів, в тому числі вивчення іноземних мов, читання книг тощо; вивчення світу та світової культури; отримання актуальних новин з усього світу, в тому числі про розвиток науки і техніки; залучення до мистецтва (музика, танці, мультимедіа, графіка тощо); соціалізація у суспільстві шляхом спілкування з однолітками; поглиблення знань з Інформаційних технологій; поглиблення фахових знань як шляхом пошуку інформації, необхідної для навчання, так і шляхом самонавчання (для студентів технічних спеціальностей це може бути програмування чи моделювання).

У сучасному інформатизованому суспільстві переважну більшість матеріалу для навчання студенти можуть знайти у мережі Інтернет. Все більше фахових видань публікуються не лише у друкованому вигляді, а й у електронному. Крім того, старі друковані праці перенабираються або скануються і викладаються у мережу Інтернет. Таким чином, студенту стає не обов'язково ходити до бібліотеки аби знайти необхідний матеріал. Це економить його час та підвищує ефективність та швидкість його навчання. Зокрема, О. Кобилянський, С. Дембіцька вважають, що використання

Інтернет-технологій сприяє загальній професійній підготовці студентів в умовах нового інформаційного суспільства, що передбачає формування у них мотиваційних, когнітивних і операційних компонентів професійної діяльності для ефективного включення в особистісно-орієнтований освітній процес [6]. Аналіз праць таких дослідників, як В. Байкова, С. Глушакова, Є. Карелової, А. Тихонова, показує, що в процесі роботи в мережі Інтернет у студентів розвиваються пошуково-інформаційні вміння, а також уміння висувати гіпотезу, організувати власну дослідницьку діяльність. При цьому у них розвиваються такі дослідницькі уміння: бачити проблему, формулювати мету і завдання дослідження, вести пошук і обробку інформації, визначати суттєві характеристики явищ і процесів, аналізувати результати, оформляти їх у вигляді таблиць, графіків, діаграм. Цими ж дослідниками доведено, що Інтернет-технології можуть бути використані як наочний і доступний засіб професійної підготовки майбутніх фахівців [7].

Як окремий підвид Інформаційних технологій виступає дистанційне навчання. Щороку воно збільшує свою популярність. Дистанційне навчання являє собою сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) від тих, хто навчає (викладачів, визначних постатей у певних галузях науки, політиків), до тих, хто навчається (студентів чи слухачів). Основними принципами дистанційного навчання є: інтерактивна взаємодія у процесі роботи; надання студентам можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу; консультативний супровід у процесі дослідницької діяльності [8]. Одним з популярних інструментів дистанційного навчання для проведення семінарів, тренінгів за допомогою інтернету є вебінар.

Більшість дослідників визначають дистанційне навчання як альтернативу чи взагалі відмінну від класичної форму отримання освіти. На думку С. Дембіцької та О. Кобилянського використання елементів дистанційного навчання поряд із класичним викладанням дисциплін у вищих навчальних закладах також має значні перспективи [9].

Таким чином, Інтернет-технології мають як позитивний, так і негативний вплив на здоров'я студентів технічних спеціальностей. Результати дослідження показали, що головним негативним наслідком використання технологій є Інтернет-залежність, що важко виліковується. Позитивними наслідками є всебічний розвиток студентів, їхня соціалізація, а також покращення професійних знань та збільшення ефективності навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Українські онлайн покупці: які вони? – Електрон. текст. дані. – 2017. – Режим доступу <https://tns-ua.com/news/ukrainskie-onlayn-pokupateli-kakie-oni>.
2. Слободянюк А.В. Місце та роль інформаційної системи Інтернет у житті сучасного студента / А.В. Слободянюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Зб. наук. праць. – Вінниця, 2011. – Вип. 28. – С.467-472.
3. Інтернет-залежність – Електрон. текст. дані. – 2017. – Режим доступу <https://uk.wikipedia.org/wiki/Інтернет-залежність>
4. Інтернет-залежність офіційно визнана хворобою – Електрон. текст. дані. – 2017. – Режим доступу <https://www.unian.ua/science/161064-internet-zalejnist-ofitsiyno-viznana-hvoroboyu.html>
5. Інтернет-залежність змінює структуру головного мозку – Електрон. текст. дані. – 2017. – Режим доступу <http://sxe.km.ua/?q=node/388>
6. Кобилянський О. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 38. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. – С. 310–315.
7. Буртовий С.В. Педагогічні можливості використання Інтернет-технологій Веб 2.0 / С.В.Буртовий // Педагогічний вісник. – 2010. – №1–2 (13–14). – С. 39–43.
8. Дистанційне навчання. – Електрон. текст. дані. – 2017. – Режим доступу https://uk.wikipedia.org/wiki/Дистанційне_навчання
9. Дембіцька С. В. Застосування дистанційного навчання під час викладання охорони праці / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання

в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 41. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. – С. 287–291.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Семенова Людмила Миколаївна, студентка групи 1КН-14б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: semenova.liuda96@gmail.com

Supervisor: *Kobylyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

Semenova Liudmyla M., student of the group 1CS-14b, Faculty of Information Technologies and Computer engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: semenova.liuda96@gmail.com

ПІДГОТОВКА ОПЕРАТОРІВ КОНТАКТ-ЦЕНТРУ ДО ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

У статті розглянуті питання застосування інформаційних технологій для операторів інформаційних центрів у процесі отримання та обробки інформації.

Ключові слова: інтерактивні технології, контролюючі і тестуючі програми, оператор контакт-центру.

PREPARATION OF CONTACT CENTER OPERATORS TO USE COMPUTER TECHNOLOGIES

The article deals with the use of information technology for operators of information centers in the process of receiving and processing information.

Keywords: interactive technologies, controlling and testing programs, contact center operator.

Сучасний стан розвитку комп'ютерних технологій у сфері консультування і поширення інфомації про пільги надані Державою захисникам України став потребою створення проекту «Довідка «Мольфара».

Соціальна адаптація і повернення у родину, в нашому випадку захисника України, ветерана або інвіліда, залежить від входження його в нову систему відносин і опанування нових соціальних функцій. Дуже важливим є те, щоб найближче оточення захисника було позитивним та характеризувалося сприятливою атмосферою, тому що зміна у соціальній ситуації ветерана війни відіграє важливу роль в подальшому його становленні та засвоєнні нових змін [1].

Так, у 2014 році при поранні бійця у зоні АТО на Сході, він зателефонував на «гарячу лінію» до волонтерської організації «Мольфар», нами був здійснений його супровід під час лікування, постачання ліків за потребою, реабілітації до повернення його у військову частину.

Ідея створення проекту «Довідка «Мольфара» виникла з потреби інформування демобілізованих ветеранів війни знати свої пільги, які надані Державою. Більшість з них розбиралися у законах України, але були й такі, що приходили до нас і розпитували, які пільги надає соціальний захист. Ми дослідили проблему, зібрали законодавчі документи, систематизували їх за напрямками для полегшення отримання ветеранами відповідей на основні запитання.

За нашими матеріалами була створена комп'ютерна програма, у якій були відображені всі закони України і додатки до них та інші довідкові матеріали. На базі цієї програми були розроблені скрипти та сайт для контакт-центру. Для роботи контакт-центру закуплені комп'ютери, гарнітура та підключені до телефонної мережі 2 багатоканальні лінії, підготовлено операторів, які працюють і на даний час. На сьогодні вже створена «Інформаційно-довідкова служба «Мольфар» з залученням найрізноманітніших технічних засобів і комп'ютерних програм, з метою підвищення ефективності роботи [2].

Навчання та подальша робота оператора контакт-центру з використанням електронних технологій, в першу чергу Інтернету, дозволяє пройти навчальний курс дистанційно та створити при цьому можливість діалогу з керівником та іншими операторами. Одним з найбільш поширених засобів електронного навчання є відеоконференції на основі Інтернету. Головна перевага для тих, що навчаються, полягає в тому, що вони самі можуть вибрати відповідний курс і пройти його дистанційно. При цьому в кращих системах для дистанційного навчання зберігається якість навчання, властива традиційним формам.

Сучасні технології вирізняються тим, що вони не відкидають традиційні методи навчання, а вдосконалюють, координуються, комбінуються та поєднуються з ними. У деяких випадках вони є гнучкішими та більшою мірою відповідають потребам тих, хто навчається.

Вибір найбільш ефективної технології навчання у кожному конкретному випадку залежить від цілей, завдань, вимог навчання, а також від технічної бази та підготовленості самих учасників проекту «Інформаційно-довідкова служба «Мольфар». Узагальнення досвіду практичного застосування та розвитку електронних технологій дозволяє сформулювати основні вимоги до неї:

1. Функціонування в реальному часі. Він дозволяє навчати одночасно на високому комунікативному рівні (керівник - оператор і оператор-оператор. Якщо в групі превалює модель «один навчає, багато навчається», то навчання в актуальному часі припускає вищий ступінь співпраці, в якій керівник і оператори обмінюються думками, зауваженнями, коментарями, запитаннями. Спавробітники, високо оцінюють таке децентралізоване навчання, навчання «на рівних». Інтерактивний режим підтримує активність всіх паралельно із залученістю кожного в індивідуальну роботу;

2. Широке охоплення всіх учасників проекту. Віртуальні зустрічі, віртуальні навчальні інформаційні-блоки. Сучасна методика не вимагає від оператора просто відіслати виконані завдання для отримання оцінки, її умовою є встановлення і закріплення зв'язку, взаємодії тих, що навчаються, один з одним. Взаєморозуміння і контакт основні характеристики такої взаємодії;

3. Відповідність цілям навчання. Зміст і використовувана технологія повинні відповідати потребам оператора, а допомога і зворотний зв'язок повинні бути доступні у той час і через ті канали, які зручні для них. Це означає, що в перспективі різниця між електронним навчанням і читанням посібника, що проходить в приміщенні, може нівелюватися;

4. Поєднання нових комп'ютерних технологій з традиційними методиками навчання. Навчання «он-лайн» не стільки замінює звичайні форми навчання, скільки доповнює їх, використовуючись по можливості паралельно. Поєднання обох підходів – запорука успіху, оскільки робота з посібниками ніколи не може бути витіснена комп'ютерними програмами навіть в тому випадку, якщо всі використовувані в процесі навчання матеріали будуть трансформовані у формат електронного навчання;

5. Низькі витрати, прийнятність фінансових витрат на інформаційно-технічне забезпечення навчання. Комп'ютерне навчання для них представляє певні фінансові вигоди. Якість підготовки операторів також має тенденцію підвищуватися, оскільки за умови продуктивного використання комп'ютерних програм за необхідності значно більша кількість матеріалів може бути доопрацьована вдома.

6. Відповідність стандартам роботи у поєднанні з високим ступенем індивідуалізації, врахуванням особистих переваг і вимог операторів. Оцінка якості і прийнятності продукту, пропонованого «он-лайн», надзвичайно важлива, проте здійснення її – далеко не проста справа. За існування різноманітності еталонних стандартів немає ніяких універсально прийнятих схем, які б полегшили роботу для операторів;

7. Оперативна оцінка знань і умінь тих, що навчаються, і чіткість, об'єктивність її критеріїв. Деякі пакети програм дозволяють відстежувати успіхи і оцінювати їх за встановленою шкалою.

8. Встановлення зворотного зв'язку в подальших процесах комунікації з операторами. Ми бачимо широкі перспективи в такій професійній роботі після закінчення основної підготовки з урахуванням можливостей електронного навчання.

9. З виникненням і активним використанням програмного забезпечення для електронного навчання операторів з використанням сучасних технологій, в першу чергу Інтернету, змінився характер і динаміка традиційної моделі взаємин між керівником і оператором. Хоча матеріали можуть бути доступнішими, краще класифікованими і узагальненими, і поширеними в доцільнішій і прийнятнішій формі, задіяним у е-навчанні, доводиться приділяти достатньо багато часу і зусиль для оптимального володіння методиками такої роботи. У певних випадках їм може бути рекомендована спеціальна підготовка у вигляді проходження курсу оволодіння основним інструментарієм такої навчальної роботи, щоб здійснювати її ефективно і результативно.

Як засвідчують матеріали деяких інтернетівських конференцій, керівники більшою мірою віддають перевагу особистій участі в розробках матеріалів, ніж використанню вже розроблених іншими методик. Мабуть, це не стільки технічна проблема, скільки психолого-етична.

Діяльність громадської організації «Мольфар» пов'язана з інформаційною підтримкою захисників України та їх родин, створена власна база клієнтів, яку ми зараз поширюємо на нашу

діяльність - сімейну реабілітацію. Ми запрошуємо родини захисників на концерти, майстер-класи, екскурсії і в цьому нам допомагають оператори «Інформаційно-довідкової служби «Мольфар» [1].

Висновки

Професія для кожної людини – це її життя, її світ, в якому вона живе і вдосконалюється, який вона пізнає протягом цілого життя, в якому діють свої моральні норми і цінності. Лише сформувавши в собі професійні якості, оператор стає професіоналом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пінаєва О. Ю. Підготовка майбутніх соціальних працівників у сучасних умовах / О. Ю. Пінаєва, Б. О. Пінаєв // Сучасні інформаційні технології навчання та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук.пр. – Вип. 50 / Редкол.: Р. С. Гуревич та ін. – Київ-Вінниця : ДОВ Вінниця, 2018. – С. 346-349.

2. Пінаєва О. Ю. Професійне навчання і перенавчання дорослого населення Вінниччини / О. Ю. Пінаєва // Сучасні інформаційні технології навчання та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук.пр. – Вип. 35 / Редкол.: І.А.Зязюн та ін. – Київ-Вінниця : ДОВ Вінниця, 2012. – С. 365-370.

Пінаєва Ольга Юрївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, e-mail: pinolga@gmail.com

Пінаєв Богдан Олегович, студент групи РТР-16мс, факультет інфокомунікації, радіоелектроніки та наносистем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: pinaev.bogdam@gmail.com

Pinaeva Olga Y., Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Pedagogy and Vocational Education, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynsky, Vinnytsia, e-mail: pinolga@gmail.com

Pinaev Bogdan O., student of the group RTR-16ms, Faculty of Infocommunication, Radio Electronics and Nanosystems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: pinaev.bogdam@gmail.com

Електронне мережне наукове видання

Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців

Матеріали III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
29-30 березня 2018 року

Збірник наукових праць

Підписано до видання 26.04.2018 р.
Гарнітура Times New Roman. Обсяг 1,25 Мб.
Зам. № W2018-15.

Видавець та виготовлювач
Вінницький національний технічний університет,
інформаційний редакційно-видавничий центр ВНТУ.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 65-18-06.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК №3516 від 01.07.2009 р.